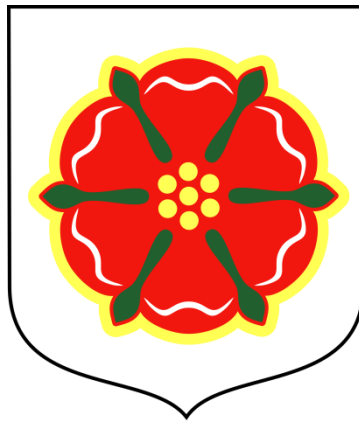


Lokalny Program Rewitalizacji

Gminy Barcin

na lata 2016 - 2023



Wykonawca: Grant Thornton Frąckowiak Spółka
z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa
ul. Głowackiego 20
87-100 Toruń
T +48 56 657 55 91
F +48 56 475 45 47
www.GrantThornton.pl



Data: Aktualizacja sierpień 2019 r.

Spis treści

Wstęp.....	6
1. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	10
1.1. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami regionalnymi	11
1.2. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami lokalnymi	12
2. Uproszczona diagnoza Gminy Barcin pod kątem występowania stanu kryzysowego.....	14
3. Obszar zdegradowany gminy	17
3.1 Obszar zdegradowany – miasto	18
3.2 Obszar zdegradowany – obszar wiejski	21
4. Obszar rewitalizacji gminy.....	25
5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji - Osiedle Kujawy	29
6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	39
7. Cele rewitalizacji i kierunki działań	42
8. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych	43
9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji.....	54
9.1 Projekty zintegrowane	54
9.2 Komplementarność przestrzenna.....	56
9.3 Komplementarność problemowa	57
9.4 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna.....	61
9.5 Komplementarność źródeł finansowania.....	61
9.6 Komplementarność międzyokresowa	61
10. Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji	63
10.1 Partycypacja społeczna na etapie diagnozowania i programowania	63
10.2 Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitorowania.....	68
10.3 Partycypacja społeczna na etapie aktualizacji Programu Rewitalizacji	69
11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	71
12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji.....	76
13. System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian.....	81
14. Wykaz niezbędnych zmian, ocen i opinii	83
Załączniki	85

Spis tabel

Tabela 1. Podział miasta Barcin na jednostki strukturalne	18
Tabela 2. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze miasta Barcin.....	19
Tabela 3. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w mieście Barcin	19
Tabela 4. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w mieście Barcin	19
Tabela 5. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na obszarze miasta Barcin.....	20
Tabela 6. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w jednostkach strukturalnych.....	21
Tabela 7. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze wiejskim Gminy Barcin.....	22
Tabela 8. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze wiejskim Gminy Barcin	23
Tabela 9. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze wiejskim Gminy Barcin.....	24
Tabela 10. Powierzchnia i ludność Gminy Barcin objęta rewitalizacją.....	26
Tabela 11. Wykaz ulic wchodzących w skład podobszaru rewitalizacji i liczba mieszkańców Osiedla Kujawy.....	29
Tabela 12. Korzystanie z pomocy społecznej na Osiedlu Kujawy (2018 r.).....	31
Tabela 13. Interwencje policji i straży miejskiej na Osiedlu Kujawy (2015 r.).....	31
Tabela 14. Podmioty gospodarcze na Osiedlu Kujawy (2018 r.).....	33
Tabela 15. Obiekty użyteczności publicznej na podobszarze Osiedla Kujawy	34
Tabela 16. Szczegółowe ustalenia dotyczące jednostek struktury przestrzeni miejskiej – Osiedle Kujawy	36
Tabela 17. Cel, kierunki działań i przedsięwzięcia	42
Tabela 18. Wskaźniki celu rewitalizacji	42
Tabela 19. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne.....	44
Tabela 20. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	53
Tabela 21. Realizacja koncepcji projektów zintegrowanych w odniesieniu do projektów współfinansowanych ze środków RPO WK-P przeznaczonych na rewitalizację.....	54
Tabela 22. Powiązanie projektów rewitalizacyjnych ze zdiagnozowanymi problemami na obszarze rewitalizacji	58
Tabela 23. Formy konsultacji społecznych wykorzystane w procesie przygotowania programu na etapie diagnozowania.....	64
Tabela 24. Formy konsultacji społecznych wykorzystane w procesie przygotowania programu na etapie programowania	66
Tabela 25. Formy konsultacji społecznych na etapie aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji	70
Tabela 26. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe	71
Tabela 27. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe	75
Tabela 28. Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania programu rewitalizacji.....	77
Tabela 29. Najważniejsze zadania podmiotu koordynującego działania w programie rewitalizacji.....	78

Spis map

Mapa 1. Obszar zdegradowany w Mieście i Gminie Barcin	17
Mapa 2. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie Gminy Barcin	25
Mapa 3. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Mieście Barcin	28
Mapa 4. Podobszar rewitalizacji Osiedle Kujawy	29
Mapa 5. Plany zagospodarowania przestrzennego Osiedla Kujawy	37

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności Osiedla Kujawy w 2018 r.	30
--	----

Spis schematów

Schemat 1. Proces rewitalizacji	6
Schemat 2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze Miasta Barcin	8
Schemat 3. Dokumenty strategiczne i planistyczne, z którymi powiązania wykazuje Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Barcin	10
Schemat 4. Stopień zaangażowania interesariuszy w partycypację społeczną	63
Schemat 5. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji	76
Schemat 6. System wdrażania programu rewitalizacji	78
Schemat 7. System informacji i promocji a partycypacja społeczna	79
Schemat 8. Formy monitoringu	81

Spis zdjęć

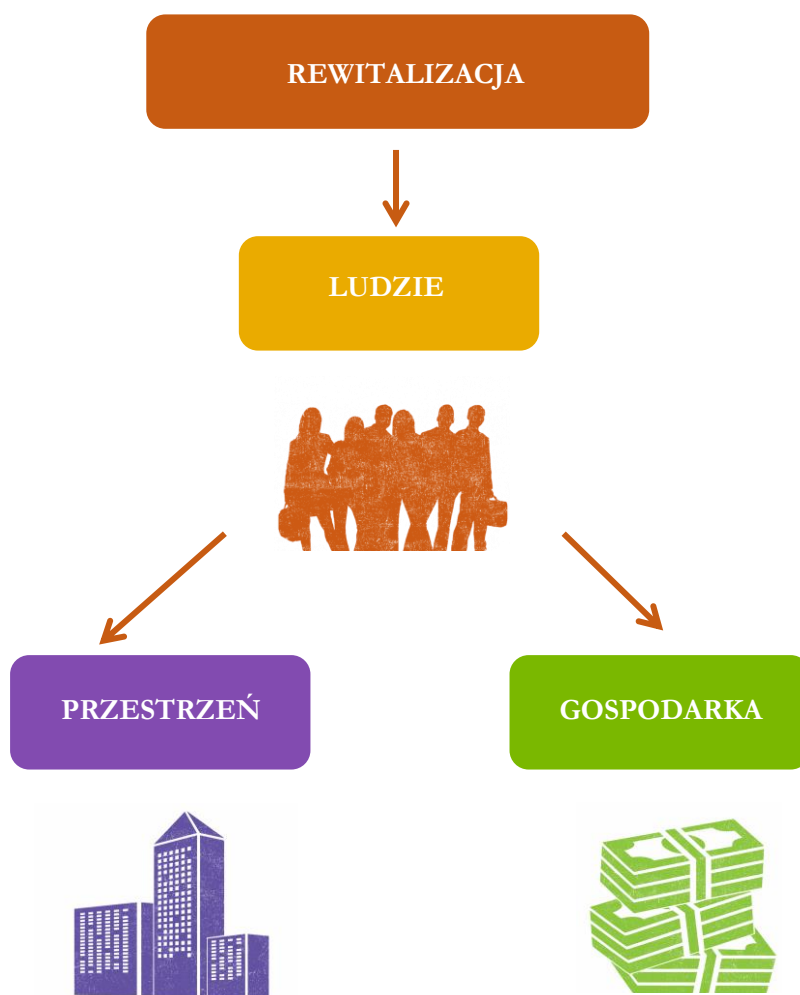
Zdjęcie 1. Tereny publiczne na Osiedlu Kujawy wymagające rewitalizacji	35
Zdjęcie 2. Informacja o I konsultacjach społecznych	67
Zdjęcie 3. Informacja o II konsultacjach społecznych	67
Zdjęcie 4. Konsultacje społeczne – spotkania	68
Zdjęcie 5. Powstanie Komitetu Rewitalizacji	69

Wstęp

Rewitalizacja, czyli proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony jest na podstawie **programu rewitalizacji**. Jest to wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, infrastrukturalnej, którego celem jest wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego. Program jest podstawą do ubiegania się o środki na rewitalizację, m. in. z funduszy unijnych. Taką funkcję spełnia niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Barcin na lata 2016-2023.

Ramy prawne dla przeprowadzenia rewitalizacji wyznaczają „Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” oraz „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” zatwierdzone przez Ministra Rozwoju.

Schemat 1. Proces rewitalizacji



Źródło: Opracowanie własne

W perspektywie finansowej 2014-2020 rewitalizacja dotyczy zarówno **terenów miejskich, jak i wiejskich**. Głównym jej celem powinno być trwale podniesienie **jakości życia** na obszarze

zdegradowanym. Kierunki działań rewitalizacyjnych wyznacza Krajowa Polityka Miejska 2023, która wskazuje, że w obecnym okresie programowania 2014-2020 rewitalizacja nie może być postrzegana, tak jak do tej pory, jedynie jako remont, modernizacja czy odbudowa. Powinna ona **łączyć działania** w sposób kompleksowy tak, aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem.

Istotne jest, aby **projekty społeczne stanowiły punkt wyjścia i były nieodłącznym elementem procesów rewitalizacyjnych**. W obecnej perspektywie finansowej nie dopuszcza się realizacji tylko i wyłącznie wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. Projekty te będą mogły zostać zrealizowane w ramach szerszej koncepcji, uzupełniając do działań społecznych tzw. „miękkich”. Istotnym elementem procesu rewitalizacji jest **partycypacja społeczna** obejmująca przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, poprzez których rozumie się mieszkańców gminy, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego.

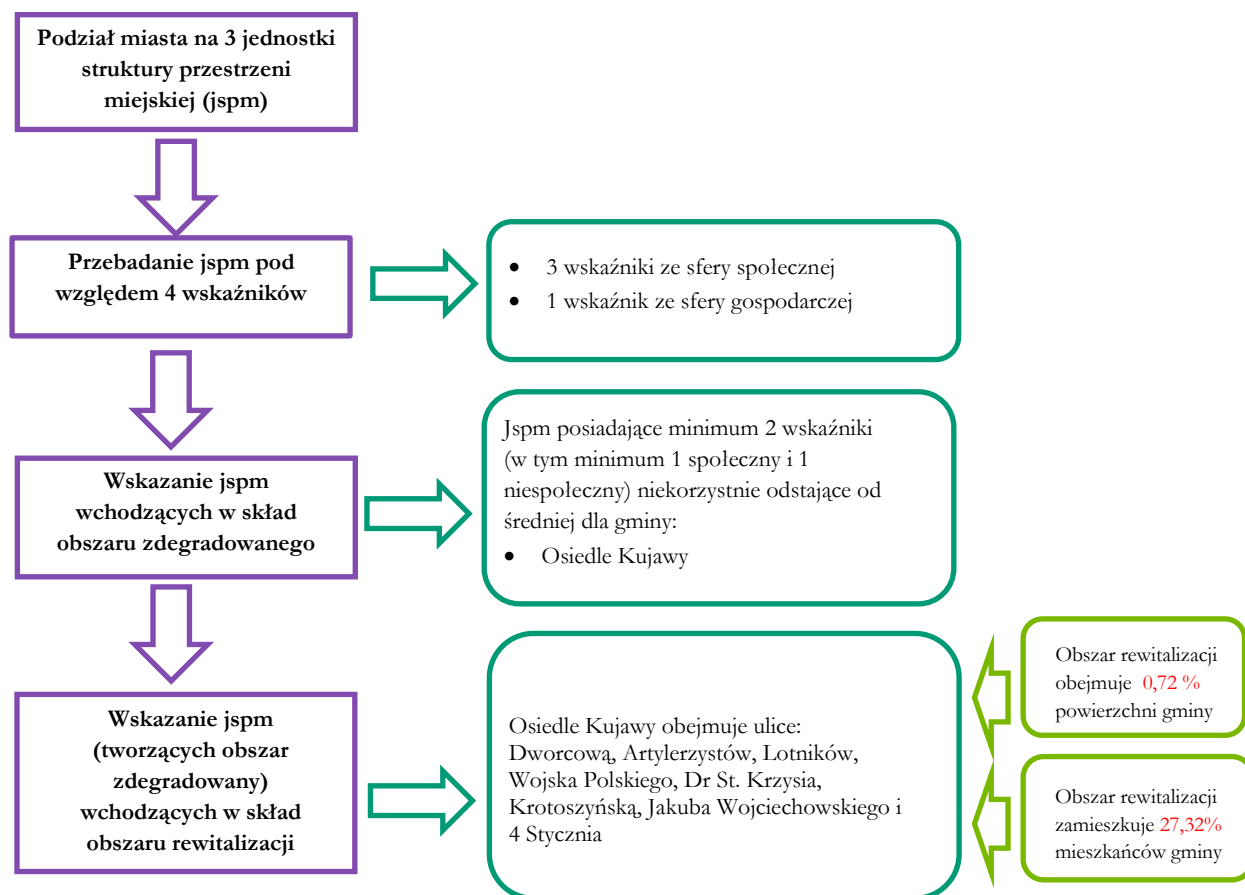
Prowadzenie procesu rewitalizacji wiąże się z koniecznością wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji.

Obszarem zdegradowanym jest obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto występuje na nim co najmniej jedno z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Obszar rewitalizacji wyznacza się jako całość lub część obszaru zdegradowanego i opracowuje dla niego program rewitalizacji. Gmina Barcin planuje prowadzenie działań rewitalizacyjnych i chce pozyskać na ten cel środki zewnętrzne, w tym pochodzące z funduszy unijnych. W związku z tym opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji, zawierającego m. in.: szczegółową diagnozę obszaru zdegradowanego, cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk, opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz szacunkowe ramy finansowe programu rewitalizacji, było konieczne.

Procesy rewitalizacyjne w Gminie Barcin będą prowadzone wyłącznie na obszarach miejskich. Sposób wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” przedstawia poniższy schemat.

Schemat 2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze Miasta Barcin



Źródło: Opracowanie własne

Dla potrzeb niniejszego dokumentu przeprowadzono dokładną analizę sytuacji społeczno-gospodarczej, która pozwoliła na zdiagnozowanie problemów i potencjałów występujących na poszczególnych obszarach. Pozwoliło to na określenie kierunków rozwoju na najbliższe lata i zaplanowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które pozwolą na osiągnięcie postawionych celów.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Barcin na lata 2016-2023 charakteryzuje się następującymi cechami:

- Kompleksowością – gdyż ujmuje działania w sposób kompleksowy, tj. planuje realizację przedsięwzięć współfinansowanych z różnych środków (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Funduszu Pracy, środków własnych i środków prywatnych), tym samym nie pomija aspektu społecznego oraz gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego. Program składa się z różnorodnych działań, które zapewniają, że zostanie osiągnięta kompleksowość interwencji.
- Koncentracją – ponieważ program koncentruje swoją interwencję na tych obszarach gminy, które są dotknięte największą koncentracją problemów oraz negatywnych zjawisk, a także gdzie zamieszkuje najwięcej mieszkańców.

- Komplementarnością projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych – pomiędzy zaplanowanymi projektami i przedsięwzięciami zachodzi efekt synergii w następujących wymiarach:
 - a) przestrzennym,
 - b) problemowym,
 - c) proceduralno-instytucjonalnym,
 - d) źródeł finansowania.
- Realizacją zasady partnerstwa i partycypacji – program został wypracowany we współpracy z lokalną społecznością. Konsultacje społeczne nie tylko towarzyszyły procesowi wyznaczenia obszaru rewitalizacji i przygotowaniu programu, ale też były jednym z elementów współtworzących program. Prace nad programem były prowadzone w ścisłej współpracy z interesariuszami rewitalizacji tj. lokalną społecznością, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

1. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Barcin na lata 2016 – 2023 został opracowany zgodnie z zapisami „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” oraz „Wytucznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”. Ponadto wykazuje on powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie regionalnym i lokalnym, które zostały wskazane na poniższym schemacie.

Schemat 3. Dokumenty strategiczne i planistyczne, z którymi powiązania wykazuje Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Barcin

Poziom regionalny	Poziom lokalny
Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+	Strategia Rozwoju Powiatu Żnińskiego na lata 2012 – 2022
Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Żnińskiego
Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020	Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2014-2020 Lokalnej Grupy Działania Pałuki – Wspólna Sprawa
Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Barcin na lata 2009-2020
Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barcin
	Strategia rozwiązywania problemów Społecznych Gminy Barcin na lata 2008 - 2018
	Plan odnowy miejscowości Piechcin na lata 2010 – 2017
	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Barcin na lata 2012-2018

Źródło: Opracowanie własne

Lokalny Program Rewitalizacji wykazuje powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, które zostały wskazane na powyższym schemacie.

1.1. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami regionalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+	Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego aktywizacja społeczno-gospodarcza na poziomie lokalnym jest jednym z najważniejszych założeń polityki rozwoju województwa. Świadczą o tym następujące priorytety, z którymi zgodność wykazuje program rewitalizacji: nowoczesne społeczeństwo oraz modernizacja przestrzeni wsi i miast oraz kierunki działań: rozbudzanie aktywności obywatelskiej i społecznej, chęci do współpracy, prowadzenia działań edukacyjnych, zachęcania do szerokiego otwarcia na świat oraz dążeń do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich i miast. Priorytet modernizacja przestrzeni miast i wsi zakłada dążenie do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizacji społeczno-gospodarczej miast przy uwzględnieniu ich pozycji w sieci osadniczej i dostosowaniu potencjału do oczekiwań stawianych przed nimi w zakresie stymulowania rozwoju regionu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego. Niniejszy Program swoją tematyką i założonymi celami wpisuje się w zidentyfikowane w Strategii kierunki rozwoju.
Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Zgodnie z zapisami RPO, rewitalizacja społeczno-gospodarcza, a także fizyczna obszarów o dużej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych jest jednym z podstawowych działań mających przyczynić się do minimalizacji występujących na danych obszarach problemów. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z Priorytetem Inwestycyjnym 9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich, w ramach którego wsparcie będzie skoncentrowane na podejmowaniu działań zmierzających do ożywienia społeczno-gospodarczego obszarów miejskich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie poprzez aktywizację osób zamieszkujących obszary problemowe oraz poprawę warunków uczestnictwa tych osób w życiu społecznym i gospodarczym.
Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020	Misją wskazaną w Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest tworzenie warunków dla rozwoju aktywności i samodzielności mieszkańców w życiu społecznym. Lokalny Program Rewitalizacji wykazuje zgodność z następującymi celami strategicznymi dokumentu: • Wzrost poziomu samodzielności życiowej mieszkańców regionu • Wzrost poziomu życia mieszkańców regionu poprzez zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług społecznych • Wzrost poziomu aktywności w życiu społecznym .
Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Zasady regionalne definiują pojęcia związane z rewitalizacją oraz określają sposób tworzenia programu rewitalizacji, w tym zwłaszcza zasady jego opracowywania w nowej perspektywie finansowej: kompleksowości, komplementarności, koncentracji, partnerstwa i partycypacji. Wskazują również: sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, obligatoryjne elementy PR oraz oczekiwane efekty procesów rewitalizacji, prowadzonych w województwie kujawsko-pomorskim. Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany w oparciu o Zasady regionalne i wykazuje zgodność z regułami opracowania programów rewitalizacji zawartymi w dokumencie.
Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne na obszarach miejskich i ich obszarach funkcjonalnych stanowi interwencja zaplanowana w ramach: • Działania 6.2 Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych • Działania 11.1. Włączenie społeczne na obszarach objętych LSR Lokalny Program Rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem obszar miejski i wpisuje się w działanie 6.2 i 11.1.

Źródło: Opracowanie własne

1.2. Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami lokalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
Strategia Rozwoju Powiatu Żnińskiego na lata 2012 – 2022	Wizja rozwoju Powiatu Żnińskiego zawarta w Strategii to „Przyjazny i bezpieczny powiat o silnym kapitale społecznym, kultywujący tradycję i kulturę Pałuk, rozwinięty gospodarczo w oparciu o zasoby przyrodnicze i dziedzictwo historyczno-kulturowe oraz poprzez stworzenie i promocję oryginalnej marki”. Aby urzeczywistnić tę wizję, konieczne jest osiągnięcie kilku celów strategicznych, z których poniższe wpisują się w ideę rewitalizacji: ▪ Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez budowanie kapitału społecznego, dążenie do spójności społecznej rozumianej jako wyrównywanie szans i możliwości rozwoju oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu; cele operacyjne: 1) Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja lokalnego rynku pracy 2) Zapewnienie opieki społecznej, wsparcia osób niepełnosprawnych oraz osób z zaburzeniami psychicznymi, aktywna walka z patologiami i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. ▪ Rozbudowa, modernizacja i unowocześnienie infrastruktury, sprzyjającej społeczno-gospodarczemu rozwojowi powiatu: 1) Rozwój bazy turystyczno-rekreacyjnej w oparciu o dziedzictwo kulturowe i zasoby naturalne 2) Rozwój infrastruktury związanej z opieką społeczną i służbą zdrowia oraz innymi obiektami użyteczności publicznej. Program rewitalizacji jest zgodny z powyższymi celami gdyż zakłada podjęcie działań na rzecz: ▪ osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (Przejście od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w społeczności lokalnej poprzez usługi zdrowotne dla osób niesamodzielnymi i edukację ich opiekunów, Dzienny Dom Pobytu dla osób niesamodzielnymi edukacja i poradnictwo, działania animacyjno-kulturalno-szkoleniowe, świetlica środowiskowa, klub młodzieżowy), ▪ budowy infrastruktury przeznaczonej na cele rekreacyjne, społeczne i kulturalne, ▪ rozwoju infrastruktury społecznej – Dzienny Dom Pobytu, Miejski Dom Kultury.
Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Żnińskiego	Potrzeby rewitalizacyjne Gminy Barcin zostały opisane w rozdziale 1.10. Obszary wymagające interwencji/rewitalizacji w opinii gmin. Ponadto działania o charakterze rewitalizacyjnym, które planuje przeprowadzić Gmina Barcin wpisują się w poniższe cele Strategii ORSG Powiatu Żnińskiego: ▪ Cel strategiczny nr III. Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości usług: 1) III.3. Profilaktyka zdrowotna i poprawa stanu opieki medycznej 2) III.4. Rozwój atrakcyjnej oferty kulturalnej dla turystów i mieszkańców ORSG. ▪ Cel strategiczny nr IV. Zapobieganie i ograniczenie skutków negatywnych zjawisk społecznych: 1) IV.1. Ograniczanie skali i skutków bezrobocia 2) IV.2. Zapobieganie i łagodzenie skutków wykluczenia społecznego.
Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2014-2020 Lokalne Grupy Działania Pałuki – Wspólna Sprawa	LSR zakłada w ramach jednego z celów rozbudowę i poprawę standardu infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz rewitalizację i poprawę estetyki na obszarze LSR do 2023 r. W tym zakresie planowane są przedsięwzięcia dotyczące rewitalizacji obszarów wiejskich w kontekście włączenia społecznego na obszarze LSR. Niniejszy program jest uszczegółowieniem zapisów zawartych w LSR i wskazuje obszary, na których prowadzone będą przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Zawarte w programie rewitalizacji przedsięwzięcia przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników LSR, co zostało wykazane w odniesieniu do poszczególnych projektów w rozdziale 8. Program rewitalizacji przyczynia się do osiągnięcia następujących wskaźników LSR: ▪ Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, ▪ Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów,

	▪ Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach, ▪ Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją, ▪ Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie, ▪ Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Barcin na lata 2009-2020	W Strategii największe możliwości rozwojowe upatruje się (obok potencjału turystycznego i gospodarczego) w działaniach rewitalizacyjnych zapewniających ożywienie gospodarcze oraz przyczyniającym się do rozwiązania problemów społecznych. Działania te mają odzwierciedlenie w następujących celach strategicznych i operacyjnych: ▪ Cel strategiczny II - Stworzenie szerokiej oferty w zakresie kultury, sportu i rekreacji, wykorzystującej lokalne zasoby, angażującej mieszkańców i atrakcyjnej dla turystów: 1) Nowoczesne, dobrze wyposażone obiekty sportowe; 2) Rozwinięta baza kulturalno-oświatowa; 3) Stworzenie oferty turystycznej i rekreacyjnej w oparciu o dziedzictwo przyrodnicze i zasoby naturalne. ▪ Cel strategiczny III - Wysoki standard życia mieszkańców poprzez zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i socjalnego 1) Zapewnienie ładu i porządku publicznego 2) Przeciwdziałanie zjawiskom patologii społecznej, ograniczenie przestępczości.
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Barcin	Głównym celem rozwoju gminy zapisanym w Studium jest zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, poprzez rozwój społeczny (w tym zapewnienie prawidłowego funkcjonowania usług publicznych), gospodarczy (w tym wprowadzanie nowych funkcji, rozwój przedsiębiorczości i wzrost efektywności rolnictwa), rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, przy uwzględnieniu równowagi wobec środowiska przyrodniczego i kulturowego. Cele szczegółowe wpisujące się w zagadnienia rewitalizacyjne to przede wszystkim: ▪ Zwiększenie potencjału społeczno-gospodarczego miasta Barcin jako siedziby gminy, ▪ Rozwój i podnoszenie standardu usług, w tym zwłaszcza sfery publicznej, ▪ Poprawa jakości przestrzeni wspólnych w miejscowościach, ▪ Zapewnienie ładu przestrzennego poprzez estetyzację zabudowy, dążenie do koncentracji zabudowy i zaludnienia oraz ograniczania ich rozproszenia, dostosowanie rozwoju gospodarczego do uwarunkowań przyrodniczych.
Strategia rozwiązywania problemów Społecznych Gminy Barcin na lata 2008 - 2018	Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest sprawny system pomocy społecznej wspierający osoby i rodziny w dążeniu do poprawy jakości życia. Misja ta ma być realizowana poprzez poniższe działania, które w pełni wpisują się w ideę rewitalizacji społecznej: ▪ Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób i rodzin dotkniętych ubóstwem, bezrobociem i bezradnością ▪ Poprawa jakości życia i społecznego funkcjonowania osób starszych, niepełnosprawnych oraz osób przewlekle i długotrwale chorych.

Źródło: Opracowanie własne

2. Uproszczona diagnoza Gminy Barcin¹ pod kątem występowania stanu kryzysowego

Gmina Barcin jest jedną z 6 gmin wchodzących w skład powiatu żnińskiego, położoną we wschodniej części powiatu. Graniczy z gminami: Żnin, Złotniki Kujawskie, Łabiszyn, Dąbrowa i Pakość. Gmina zajmuje powierzchnię około 120 km². Centralne położenie obszaru miejskiego ułatwia komunikację z jednostkami pomocniczymi. Główną jednostką osadniczą gminy jest miasto Barcin o łącznej powierzchni 3,7 km². Stanowi ono centrum życia publicznego i kulturalnego gminy. Tutaj znajduje się siedziba władz samorządowych i wielu innych instytucji. Miasto pełni rolę wielofunkcyjnego ośrodka administracyjno-usługowego i mieszkaniowego. Na pozostałą sieć osadniczą składa się 19 miejscowości. Spośród miejscowości wiejskich najbardziej wyróżnia się Piechcin, będący obok Barcina ośrodkiem uzupełniającym w zakresie dostępu do usług publicznych. **Rozwój gminy jest determinowany przez przemysł wapienniczy zlokalizowany w Bielawach i Wapienniu.** Atutem gminy jest obecność na jej terenie LafargeHolcim – światowego lidera w produkcji cementu oraz położenie przy szlakach komunikacyjnych Bydgoszcz - Mogilno i Inowrocław – Żnin. Barcin usytuowany jest centralnie względem części dużych ośrodków miejskich województwa. Od Bydgoszczy dzieli go ok. 42 km, od siedziby powiatu - Żnina 16 km, od Inowrocławia 25 km i od Mogilna 24 km.

Sfera społeczna

W 2018 r. gminę zamieszkiwało 15 071 osób, a **średnia gęstość zaludnienia** obszaru wynosiła 126 os./km², **najwyższa w powiecie żnińskim** i wyższa niż w województwie (116 os./km²). Na przestrzeni ostatnich 11 lat **liczba mieszkańców wzrosła** z 14 805 osób w 2008 r. do 15 071 osób w 2018 r. (wzrost o 266 osób – 1,80%). W tym czasie liczba ludności w powiecie żnińskim również wzrosła. W badanym okresie (2008-2018) do roku 2011 przyrost naturalny był dodatni. Począwszy od roku 2012 corocznie gmina ma ujemny przyrost naturalny, podobnie do powiatu żnińskiego. Również **saldo migracji wewnętrznych jest zawsze ujemne**. Odpływ ludności z gminy, wynika między innymi z poszukiwania zatrudnienia w większych ośrodkach miejskich takich jak Toruń, Bydgoszcz i Inowrocław. Struktura ludności według wieku odzwierciedla **zjawisko starzenia się społeczeństwa** – odsetek osób w wieku poprodukcyjnym rośnie. W 2006 r. wynosił 13%, a w 2018 r. 19,08%. Taka sama tendencja występuje w powiecie żnińskim i w województwie. Jednocześnie systematycznie zmniejsza się udział osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Mając na uwadze aktualne trendy demograficzne należy spodziewać się, że opisane zjawisko będzie się nasilać, a w związku z tym zapotrzebowanie na usługi socjalne, opiekuńcze i inne dedykowane seniorom będzie wzrastać.

Coraz mniejszym problemem społecznym na terenie gminy jest natomiast bezrobocie. Pod koniec 2018 r. bez pracy pozostawało 567 osób. Udział osób bezrobotnych w ludności ogółem wyniósł 3,76% i był nieznacznie wyższy niż w województwie (3,50%). Uwagę zwraca fakt, że w gminie działa jedna z największych w regionie firm - zakład LafargeHolcim.

Charakterystycznym wyznacznikiem położenia ekonomicznego mieszkańców gminy jest **skala świadczonej pomocy społecznej**. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem wynosiła w 2018 r. **6,3%**.

¹ Opracowano na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Barcinie (w odniesieniu do danych dot. gminy) oraz na podstawie danych GUS BDL (w odniesieniu do danych dot. innych gmin, powiatu żnińskiego i województwa).

Sfera gospodarcza

Rozwój gminy Barcin jest związany z występowaniem wapienia i margli jurajskich, których wydobywanie prowadzi się od XIX w. Do największych podmiotów gospodarczych działających w gminie należą LafargeHolcim, ZPW Trzuskawica, Mapei Polska Sp. z o.o. W 2008 r. w Barcinie utworzono podstrefę Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej o powierzchni 138 ha. Część strefy pozostaje niezagospodarowana (około 33 ha). PSSE w Barcinie jest niewątpliwym atutem, który może przyciągnąć nowych inwestorów. Jednakże **klimat przedsiębiorczości** mierzony wskaźnikiem liczby podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym **nie jest najlepszy** – w 2018 r. wynosił w Gminie 6,58 i tym samym był niższy niż w powiecie żnińskim (9,78) i w województwie (11,55).

Sfera środowiskowa

Aktualny stan jakości środowiska nie stwarza zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi. Jednak istotnym zagrożeniem w tej sferze jest zanieczyszczenie powietrza powodowane przez 3 główne czynniki:

- Ruch samochodowy, zwłaszcza na drogach wojewódzkich nr 254 i 251,
- Tradycyjne źródła ciepła - kotłownie miejskie (Ciepłownia Barcin i Piechcin) oraz indywidualne,
- Przemysł wydobywczy (LafargeHolcim, Zakłady Przemysłu Wapiennego „Trzuskawica” S. A.).

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Wyposażenie w infrastrukturę społeczną jest dość dobre. W gminie są dwa ośrodki, w których mieszkańcy mają dostęp do najważniejszych instytucji – tj. Barcin i Piechcin. Najważniejsze potrzeby społeczne są zaspokajane. Jednak w związku z postępującymi zmianami w sytuacji społeczno-gospodarczej gminy konieczne jest dostosowanie istniejącej infrastruktury lub stworzenie nowej, by móc nadążyć za zmieniającymi się trendami w społeczeństwie. Przykładem takiej sytuacji są postępujące zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa. Zjawisko to rodzi potrzebę tworzenia miejsc opieki dla osób starszych czy zapewnienia łatwiejszego dostępu do specjalistycznych usług opiekuńczych oraz stworzenia oferty spędzania wolnego czasu dla seniorów. W gminie występują tereny zdegradowane, są to m. in. tereny pokolejowe (w Barcinie i Piechcinie) czy tereny powydobywcze w Piechcinie. Obszary te wymagają ponownego zagospodarowania i nadania im nowych funkcji np. gospodarczych. Kwestią problematyczną jest również jakość istniejących terenów publicznych lub ich deficyt, zwłaszcza w największych ośrodkach osadniczych (Barcin i Piechcin). Wiele z istniejących przestrzeni publicznych znajduje się w złym stanie lub też nie są wykorzystywane we właściwy sposób. Odpowiednia adaptacja tych obszarów spowoduje, że będą one mogły być wykorzystywane jako miejsca działalności kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej czy gospodarczej. Tereny te po odpowiednim zagospodarowaniu mogą posłużyć jako miejsca realizacji projektów społecznych z zakresu aktywizacji, animacji i integracji mieszkańców. Takie działanie przyniesie synergiczne efekty w postaci poprawy jakości kapitału społecznego oraz poprawy jakości terenów publicznych i infrastruktury społecznej.

Gmina jest wyposażona w infrastrukturę wodociagową, kanalizacyjną i gazową. Z powyższej infrastruktury korzysta odpowiednio 98% (wodociąg), 76% (kanalizacja) i 67,1% (gaz) ludności. Najlepsza sytuacja pod względem dostępności do infrastruktury sieciowej jest oczywiście w mieście oraz w Piechcinie, który ze względu na wyjątkowo dużą liczbę ludności (2 829 osób w 2018 r.) nie jest typową miejscowością wiejską. Na terenie gminy występuje zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i jednorodzinna oraz zabudowa zagrodowa. Zdecydowana większość budynków pochodzi z lat 70. i 80. Niewiele jest natomiast obiektów sprzed 1918 r. Stan techniczny części budynków jest niezadowolający, jednak są one poddawane stopniowej modernizacji (w tym termomodernizacji).

Podsumowanie - wnioski

Sfera społeczna: W Gminie Barcin istotnym problemem jest postępujące starzenie się społeczeństwa, szczególnie widoczne na obszarze miasta. W związku z tym w przyszłości zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze kierowane do seniorów będzie wzrastać. Tymczasem obecnie brakuje placówek zajmujących się opieką dzienną oraz organizacją czasu wolnego seniorów, a także występuje niedobór specjalistycznych usług opiekuńczych. Pomimo dobrej sytuacji Gminy pod kątem poziomu bezrobocia i korzystania z pomocy społecznej, w części miejscowości i w niektórych częściach miasta to korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej należy do najpoważniejszych problemów społecznych.

Sfera gospodarcza: Gmina posiada bardzo korzystane warunki do rozwoju gospodarczego – dogodne położenie komunikacyjne, obecność złóż wapienia i dużych zakładów pracy. Jednakże klimat aktywności gospodarczej jest raczej mało korzystny. Przyczyn niskiego poziomu przedsiębiorczości być może należy upatrywać w braku aktywności mieszkańców w sferze społecznej oraz niechęci do zmian. Nie bez znaczenia jest również poziom wykształcenia mieszkańców zwłaszcza na terenach popegeerowskich (przykładowo jeden z największych w gminie pracodawców LafargeHolcim poszukuje przede wszystkim osób z minimum średnim wykształceniem, co w pewnym stopniu ogranicza dostęp i możliwości osób z najbardziej problemowych terenów po dawnych PGR).

Sfera środowiskowa: Na terenie Gminy Barcin występują problemy środowiskowe związane z zanieczyszczeniem powietrza, powodowane głównie przez ruch samochodowy, tradycyjne źródła ogrzewania oraz zakłady przemysłowe. Problem ten został również wskazany w badaniu ankietowym jako największy problem w sferze środowiskowej.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna: Dostępność infrastruktury technicznej w gminie jest dobra, najlepsza sytuacja panuje w największych ośrodkach, tj. w Barcinie i Piechcinie. Stan techniczny budynków jest stale poprawiany dzięki prowadzonym modernizacjom. Problemem w tej sferze jest przede wszystkim niewystarczający dostęp do usług społecznych, kulturalnych, rekreacyjnych lub w ogóle brak niektórych usług (przede wszystkim usług dla osób starszych i niesamodzielnych, osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym) oraz jakość istniejącej infrastruktury, a także niska jakość terenów publicznych, co zostało wykazane w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji. Rozwój infrastruktury społecznej zapewni mieszkańcom dostęp do dobrej jakości niedrogich usług – opiekuńczych, specjalistycznych, kulturalnych, rekreacyjnych, aktywizacyjnych i animacyjnych. Zmiana funkcji obecnie niezagospodarowanych terenów publicznych może przynieść pozytywne skutki nie tylko w wymiarze infrastrukturalnym, ale i społecznym.

3. Obszar zdegradowany gminy²

Ze względu na zmieniającą się sytuację rynkową, dokonano aktualizacji delimitacji obszaru, bazując na danych na dzień 31.12.2018 r.

Obszarem zdegradowanym w gminie jest ten obszar, na którym zidentyfikowano występowanie stanu kryzysowego (czyli koncentracji negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz w przynajmniej jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej). Skalę tych negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju w odniesieniu do średniej wartości dla całej gminy. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nie posiadające ze sobą wspólnych granic.³

Dokonując wyznaczenia obszaru zdegradowanego w Gminie Barcin zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych” dokonano analiz odrębnie dla miasta Barcin i dla części wiejskiej Gminy. Analiza wskaźnikowa poszczególnych miejscowości i jednostek w mieście została przeprowadzona w oparciu o kryteria wskazane w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych”.

Mapa 1. Obszar zdegradowany w Mieście i Gminie Barcin



Źródło: Opracowanie własne

² Przedstawione w poniższym rozdziale dane statystyczne dotyczą stanu na 31.12.2018 r.

³ Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 z dnia 01.02.2019 r.

3.1 Obszar zdegradowany – miasto

Dla potrzeb delimitacji obszaru zdegradowanego w części miejskiej Gminy, miasto Barcin zostało podzielone na jednostki struktury przestrzeni miejskiej (zwane dalej jednostkami). W oparciu o występujące różnicowania w przestrzeni społeczno – gospodarczej, całe miasto zostało podzielone na 3 jednostki strukturalne:

- **Starówka wraz z doliną Noteci** – obejmująca ulice: Podgórna, Żnińska, Akacyjowa, Mostowa, Św. Wojciecha, Klonowa, Lipowa, Kasztanowa, Dąbrowiecka, Pałucka, Kościelna, Wyzwolenia, Plac 1-go Maja, Powstańców Wielkopolskich, Łąkowa, **Leśna, Spokojna,**
- **Osiedle domów jednorodzinnych** – obejmujące ulice: Kasprowicza, Reymonta, Prusa, Orzeszkowej, Kochanowskiego, Sienkiewicza, Słowackiego, Mickiewicza, Konopnickiej, Polna, Mogileńska, Pakoska,
- **Osiedle Kujawy** – obejmujące ulice: Dworcową, Artylerzystów, Lotników, Wojska Polskiego, Dr St. Krzysia, Krotoszyńska, Jakuba Wojciechowskiego, **4 Stycznia.**

Żadna z tak wyznaczonych jednostek nie zajmuje więcej niż 20% powierzchni Gminy i nie koncentruje więcej niż 30% jej mieszkańców. Ponadto dokonany podział umożliwia pozyskanie wiarygodnych danych, zarówno na potrzeby delimitacji, jak i późniejszego monitoringu wdrażania programu rewitalizacji. Suma powierzchni wydzielonych jednostek jest równa powierzchni części miejskiej Gminy, w związku z czym analizie zostało poddane całe miasto.

Tabela 1. Podział miasta Barcin na jednostki strukturalne

Jednostka	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia (km ²)	% powierzchni gminy
Starówka wraz z doliną Noteci	1213	8,05%	1,85	1,53%
Osiedle domów jednorodzinnych	2184	14,49%	0,98	0,81%
Osiedle Kujawy	4118	27,32%	0,87	0,72%
Miasto	7515	49,86%	3,7	3,06%
Gmina	15 071	-	120,88	-

Źródło: Opracowanie własne

Wyznaczone jednostki strukturalne zostały poddane diagnozie celem identyfikacji stanu kryzysowego. Do analizy wybrano 4 wskaźniki (3 reprezentujące sferę społeczną oraz 1 ze sfery gospodarczej). Wszystkie 3 jednostki zostały zbadane przy pomocy tych samych kryteriów. Wyniki przeprowadzonych analiz zawarto w tabelach poniżej:

Wskaźnik nr 1 – reprezentujący sferę społeczną: udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze

Tabela 2. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze miasta Barcin

Jednostka	Ludność ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze
Starówka wraz z doliną Noteci	1 213	229	781	203	16,73%
Osiedle domów jednorodzinnych	2 184	336	1 366	482	22,07%
Osiedle Kujawy	4 118	676	2 362	1 080	26,23%
Gmina	15 071	2 764	9 432	2 875	19,08%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Barcinie

Wskaźnik nr 2 – reprezentujący sferę społeczną: Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 3. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w mieście Barcin

Jednostka	Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Starówka wraz z doliną Noteci	5	781	0,64%
Osiedle domów jednorodzinnych	6	1 366	0,44%
Osiedle Kujawy	25	2 362	1,06%
Gmina	178	9 432	1,89%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Barcinie oraz PUP w Inowrocławiu

Wskaźnik nr 3 – reprezentujący sferę społeczną: Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Tabela 4. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w mieście Barcin

Jednostka	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Liczba ludności	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Starówka wraz z doliną Noteci	128	1 213	10,55%
Osiedle domów jednorodzinnych	109	2 184	4,99%
Osiedle Kujawy	262	4 118	6,36%
Gmina	951	15 071	6,31%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Barcinie

Wskaźnik nr 4 – reprezentujący sferę gospodarczą: Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 5. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na obszarze miasta Barcin

Jednostka	Liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Starówka wraz z doliną Noteci	88	781	11,27
Osiedle domów jednorodzinnych	107	1 366	7,83
Osiedle Kujawy	143	2 362	6,05
Gmina	621	9 432	6,58

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Barcinie oraz danych Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

Na tej podstawie **za obszar zdegradowany zostały uznane** jednostki strukturalne, w których co najmniej 2 z 4 wybranych wskaźników przyjmują wartości mniej korzystne od średnich wartości dla gminy. Przynajmniej jednym ze wskaźników przyjmujących wartość mniej korzystną od średniej wartości dla gminy musi być wskaźnik ze sfery społecznej i przynajmniej jednym ze wskaźników przyjmujących wartość mniej korzystną od średniej wartości dla gminy musi być wskaźnik spoza sfery społecznej. Te warunki spełnia jednostka **Osiedle Kujawy**.

Na **Osiedlu Kujawy** niekorzystne wartości wskaźników zostały wykazane w 3 obszarach, co wskazuje na występowanie następujących problemów:

- Starzejące się społeczeństwo (sfera społeczna),
- Wiele osób korzystający z pomocy społecznej (sfera społeczna),
- Niski stopień przedsiębiorczości wyrażający się niewielką liczbą osób prowadzących działalność gospodarczą (sfera gospodarcza).

Zbiorcze zestawienie wartości poszczególnych wskaźników przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w jednostkach strukturalnych

Cechy szczególne sfery	Problem	Wskaźnik	Starówka wraz z doliną Noteci	Osiedle domów jedno-rodzinnych	Osiedle Kujawy	Gmina Barcin
Sfera społeczna						
Zaawansowanie procesu starzenia się ludności	Starzejące się społeczeństwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	16,73%	22,07%	26,23%	19,08%
Problemy rynku pracy	Bezrobocie	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	0,64%	0,44%	1,06%	1,89%
Samowystarczalność ekonomiczna ludności i gospodarstw domowych	Wiele osób korzystających z pomocy społecznej	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	10,55%	4,99%	6,36%	6,31%
Sfera gospodarcza						
Klimat aktywności gospodarczej	Niski stopień przedsiębiorczości wśród mieszkańców	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	11,27	7,83	6,05	6,58

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Barcinie

3.2 Obszar zdegradowany – obszar wiejski

Delimitacja obszaru zdegradowanego na obszarze wiejskim Gminy Barcin nastąpiła poprzez zbadanie wszystkich miejscowości pod kątem występowania stanu kryzysowego. Wszystkie miejscowości zbadano następującymi wskaźnikami:

- Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze,
- Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

Wskaźnik nr 1 – reprezentujący sferę społeczną: udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze

Tabela 7. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na obszarze wiejskim Gminy Barcin

Miejscowość	Ludność ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze
Aleksandrowo	61	14	39	8	13,14%
Augustowo	137	33	82	22	16,06%
Barcin Wieś	682	160	437	85	12,46%
Dąbrówka Barcińska	179	41	113	25	13,97%
Gulczewo	107	26	70	11	10,28%
Julianowo	180	35	120	25	13,89%
Józefinka	146	26	100	20	13,70%
Kania	264	47	172	45	17,05%
Knieja	193	34	133	26	13,47%
Krotoszyn	485	87	326	72	14,85%
Mamlicz	606	136	388	82	13,53%
Młodocin	305	73	192	40	13,11%
Piechcin	2 829	499	1830	500	17,67%
Pturek	158	40	95	23	14,56%
Sadłogoszcz	208	32	156	20	9,61%
Szeroki Kamień	48	15	31	2	4,18%
Wolice	579	149	377	53	9,15%
Zalesie Barcińskie	103	21	67	15	14,56%
Złotowo	286	55	195	36	12,59%
Gmina	15 071	2764	9432	2875	19,08%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Barcinie

Wskaźnik nr 2 – reprezentujący sferę społeczną: Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Tabela 8. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarze wiejskim Gminy Barcin

Miejscowość	Ludność ogółem	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Aleksandrowo	61	0	0,00%
Augustowo	137	5	3,65%
Barcin Wieś	682	5	0,73%
Dąbrówka Barcińska	179	34	18,99%
Gulczewo	107	7	6,54%
Julianowo	180	18	10,00%
Józefinka	146	12	8,22%
Kania	264	8	3,03%
Knieja	193	0	0,00%
Krotoszyn	485	61	12,58%
Mamlicz	606	45	7,43%
Młodocin	305	14	4,59%
Piechcin	2 829	169	5,97%
Pturek	158	7	4,43%
Sadłogoszcz	208	9	4,33%
Szeroki Kamień	48	2	4,17%
Wolice	579	25	4,32%
Zalesie Barcińskie	103	11	10,68%
Złotowo	286	20	6,99%
Gmina	15 071	951	6,31%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Barcinie

Poniższa tabela zawiera zestawienie osiągniętych wartości badanych wskaźników. Wynika z niej, że w żadnej z badanych miejscowości nie występują co najmniej dwa problemy społeczne.

Tabela 9. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na obszarze wiejskim Gminy Barcin

Miejscowość	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Aleksandrowo	13,14%	0,00%
Augustowo	16,06%	3,65%
Barcin Wieś	12,46%	0,73%
Dąbrówka Barcińska	13,97%	18,99%
Gulczewo	10,28%	6,54%
Julanowo	13,89%	10,00%
Józefinka	13,70%	8,22%
Kania	17,05%	3,03%
Knieja	13,47%	0,00%
Krotoszyn	14,85%	12,58%
Mamlicz	13,53%	7,43%
Młodocin	13,11%	4,59%
Piechcin	17,67%	5,97%
Pturek	14,56%	4,43%
Sadlogoszcz	9,61%	4,33%
Szeroki Kamień	4,18%	4,17%
Wolice	9,15%	4,32%
Zalesie Barcińskie	14,56%	10,68%
Złotowo	12,59%	6,99%
Gmina	19,08%	6,31%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Barcinie

Wszystkie sołectwa zbadano pod kątem występowania problemów społecznych. W żadnym z nich nie zdiagnozowano 2 problemów, w związku z czym nie prowadzono dalszej delimitacji pod kątem występowania przestrzeni zdegradowanych lub negatywnych zjawisk w innych sferach.

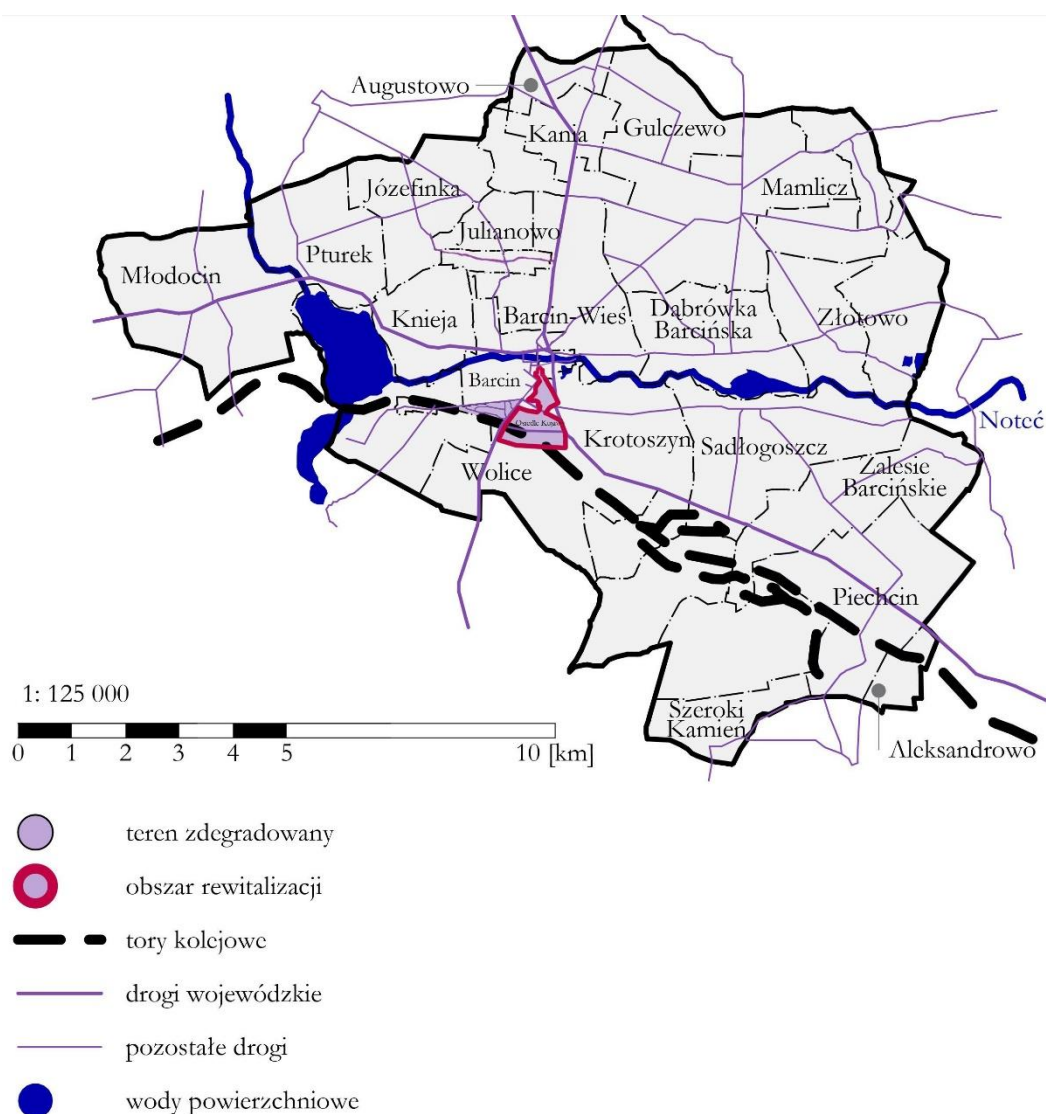
W oparciu o przeprowadzoną delimitację na obszarze wiejskim Gminy Barcin nie wyznaczono obszarów zdegradowanych.

4. Obszar rewitalizacji gminy⁴

W myśl „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych” obszarem rewitalizacji jest obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym poportowe i powydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Mapa 2. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie Gminy Barcin



Źródło: Opracowanie własne

⁴ Przedstawione w poniższym rozdziale dane statystyczne dotyczą stanu na 31.12.2018 r.

Obszar rewitalizacji w Gminie Barcin stanowi Osiedle Kujawy, położone w części miejskiej Gminy, zajmujące 0,72% jej powierzchni oraz zamieszkałe przez 27,32% jej mieszkańców.

Tabela 10. Powierzchnia i ludność Gminy Barcin objęta rewitalizacją

Podobszar	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia (km ²)	% powierzchni gminy
Osiedle Kujawy	4 118	27,32%	0,87	0,72%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Barcinie

W procesie delimitacji obszaru rewitalizacji miasta Barcin pod uwagę wzięto tę jednostkę, która została uznana za obszar zdegradowany, zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych”, czyli Osiedle Kujawy. Na terenie Osiedla Kujawy, 3 spośród 4 badanych wskaźników przyjęły wartości mniej korzystne w porównaniu do średniej dla całej gminy.

Obszarem rewitalizacji w Mieście jest Osiedle Kujawy. Obszar ten jest zamieszkiwany przez 4 118 osób (27,32% ludności gminy) i zajmuje powierzchnię 0,87 km² (0,72% powierzchni gminy).

Na obszarze rewitalizacji występuje **koncentracja negatywnych zjawisk społecznych**. Osiedle Kujawy cechuje się dużym odsetkiem osób starszych. Stanowią one 26,23% ogółu mieszkańców tego obszaru, podczas gdy średnia dla Gminy wynosi 19,08%. Taki stan rzeczy jest wyrazem powszechnie występującego zjawiska **starzenia się społeczeństwa**, które w tej jednostce jest szczególnie silne. **Wiele osób na tym terenie także korzysta z pomocy społecznej** – 6,36%, przy średniej dla Gminy wynoszącej 6,31%. Wszystko to powoduje, że na Osiedlu Kujawy widoczne jest zjawisko ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Negatywne zjawiska społeczne współwystępują z negatywnymi zjawiskami w innych sferach. Klimat aktywności gospodarczej na tym obszarze odbiega niekorzystnie od poziomu Gminy. Mieszkańcy Osiedla Kujawy nie są aktywni gospodarczo o czym świadczy niski wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym – tj. 6,05 firm na 100 mieszkańców wobec 11,27 firm na Starówce, 7,83 na osiedlu domków jednorodzinnych i 6,58 firm na 100 mieszkańców średnio w Gminie.

O konieczności objęcia Osiedla Kujawy rewitalizacją świadczy również fakt występowania tutaj **problemów ze sfery przestrzenno-funkcjonalnej**, których ze względu na ich charakter nie można było zmierzyć za pomocą wskaźników wskazanych w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych”. Nie mniej jednak problemy w tej sferze istotnie wpływają na jakość życia mieszkających tu osób. Po pierwsze należy zwrócić uwagę na **niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną i niewystarczający dostęp do podstawowych usług społecznych lub ich niską jakość**, co wpływa też na nasilanie się problemów społecznych. W kontekście problemu starzejącego się społeczeństwa na obszarze **brakuje zarówno infrastruktury, jak i usług skierowanych do osób starszych, ale również niepełnosprawnych wymagających specjalistycznej opieki**. Również **jakość i stan infrastruktury kultury i rekreacji wymaga podjęcia interwencji celem podniesienia jakości i wachlarza oferowanych usług**. Problemy lokalowe instytucji kultury i wynikające z tego negatywne konsekwencje w zakresie jakości i dostępności usług kulturalnych dla społeczności lokalnych. Miejski Dom Kultury, pomimo że kieruje liczne działania do swoich odbiorców, nie jest w stanie rozszerzać swojej oferty kulturalno-edukacyjnej zgodnie z zapotrzebowaniem społecznym. Te wszystkie czynniki ograniczają w znaczący sposób możliwość wykorzystania potencjału instytucji, zarówno rzeczowego, jak i osobowego, a tym samym nie przyczyniają się do zwiększania atrakcyjności kulturalnej. Po drugie **negatywny wpływ na rozwój funkcji społecznych i kulturalnych**

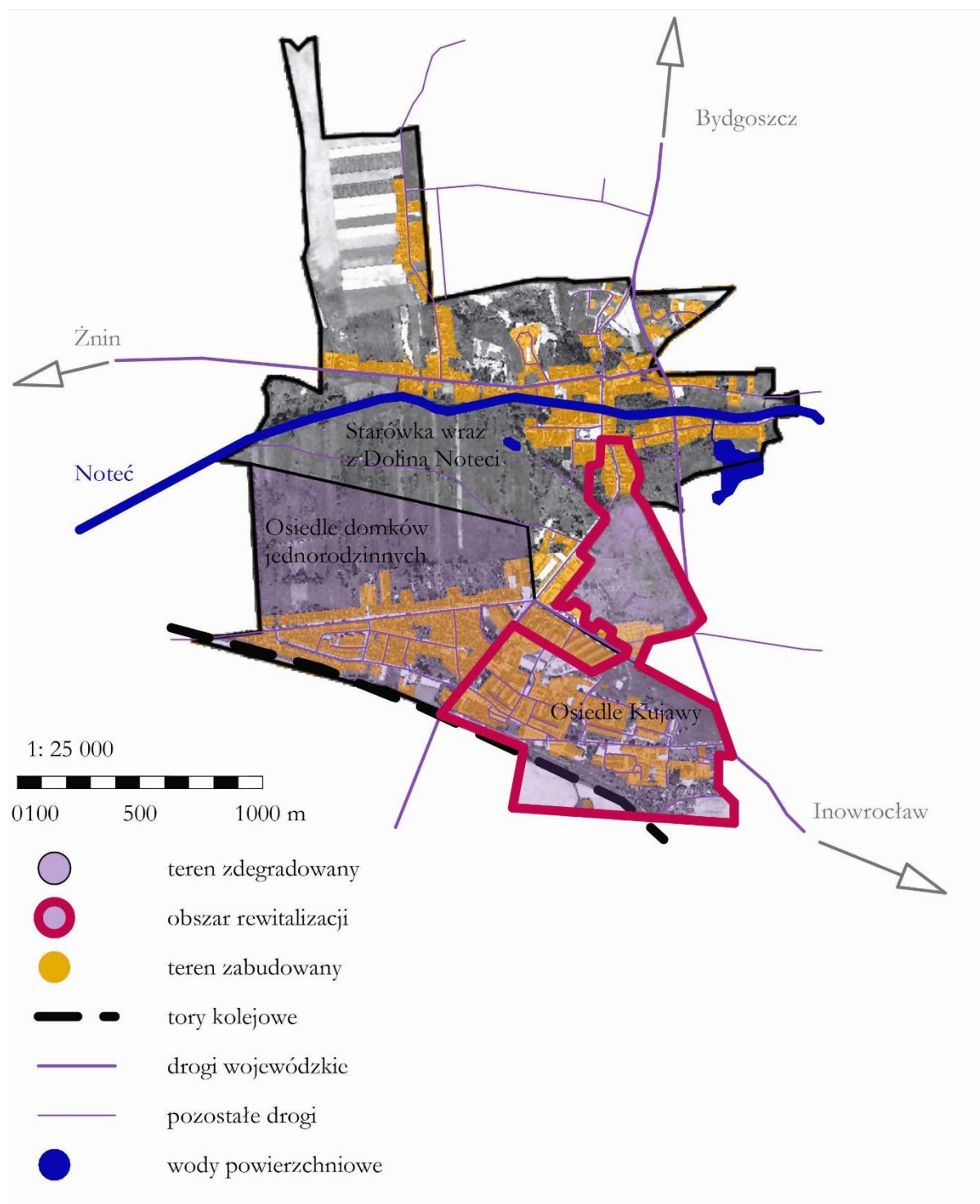
ma jakość terenów publicznych. Występujące na tym terenie przestrzenie zdegradowane wymagające zagospodarowania na nowe cele, to budynki podworcowe (które jednak są własnością PKP, co znacznie utrudnia możliwość zmiany przeznaczenia tych terenów, dopóki nie staną się własnością gminy). Ta część Barcina cechuje się występowaniem wielu terenów zdegradowanych, które szpecą miasto i nie czynią go miejscem atrakcyjnym dla mieszkańców z ciekawą ofertą kulturalną, jednocześnie wykorzystywanych na cele społeczne (są to następujące tereny: przestrzeń między Urzędem Miejskim, Miejskim Domem Kultury i budynkiem SPZOZ oraz skwery pomiędzy sklepami). Przestrzenie te nie są zagospodarowane, a tym samym nie są wykorzystywane na cele działań aktywizujących i integrujących lokalną społeczność. Przez mieszkańców tereny te są postrzegane jako miejsca psujące wygląd miasta, zaśmiecone, gdzie spożywany jest alkohol, gdzie spotykają się małoletni. Na obszarze rewitalizacji brakuje przestrzeni publicznych do prowadzenia działań aktywizujących z osobami zagrożonymi ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Potrzeba rewitalizacji właśnie tego obszaru została wskazana również w Strategii Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Żnińskiego. W Strategii dostrzeżono, że do zrewitalizowania pozostała nowa część miasta (osiedle), gdzie koncentruje się największe skupisko ludności oraz występują problemy społeczne w największym stopniu. Osiedle Kujawy jest największym skupiskiem demograficznym w gminie Barcin, w którym zamieszkuje prawie 30% wszystkich mieszkańców gminy. Plany rewitalizacji w części inwestycyjnej obejmują zagospodarowanie terenu centrum osiedla (plac przed Urzędem Miejskim, plac przed Miejskim Domem Kultury i budynkiem SPZOZ). Na tym obszarze znajdują się działki należące do Gminy Barcin. Ponadto projekt zagospodarowania dotyczy skweru między sklepami, gdzie zaprojektowano przebudowę ciągów pieszych i alejek spacerowych oraz rekultywację terenów zielonych. Projekt inwestycji obejmuje między innymi budowę fontanny, szachownicy terenowej, trybuny na skarpie ziemnej (amfiteatr), budowę ciągów pieszych i placów utwardzonych oraz elementów małej architektury. Na obszarze rewitalizacji zaplanowano również utworzenie Domu Dziennego Pobytu oraz świetlicy środowiskowej. Rewitalizacja osiedla umożliwi modernizację przestrzeni publicznej, w taki sposób, że możliwa będzie realizacja projektów społecznych, które wpłyną na zmniejszenie występowania negatywnych zjawisk społecznych na obszarze. Ważnym elementem jest stworzenie bazy pod ofertę społeczno-kulturalną skierowaną dla dzieci i młodzieży, osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym jak i dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zagospodarowanie terenu przy pawilonach handlowych umożliwi z kolei ograniczenie/wyeliminowanie negatywnego zjawiska jakim jest zbieranie się tam osób nadużywających alkoholu. Dzięki realizacji projektu powstanie miejsce sprzyjające rozwojowi handlu na tym terenie, co może wpłynąć na ożywienie społeczno-gospodarcze miasta. Rewitalizacja przyczyni się do powstania miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi a także dziećmi i młodzieżą.

Powyżej opisane problemy potwierdzają również mieszkańcy i użytkownicy tego obszaru, wśród których przeprowadzono badanie ankietowe. Większość respondentów wskazała, że do największych problemów należy: alkoholizm, niska aktywność lokalnej społeczności, wiele rodzin mających problemy w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, wiele osób starszych /chorych, które nie mają zapewnionej opieki, brak miejsc z atrakcyjną ofertą kulturalną, wiele osób żyjących w ubóstwie.

Szczegółowo problemy w poszczególnych sferach zostały opisane w rozdziale 5.1.

Mapa 3. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w Mieście Barcin

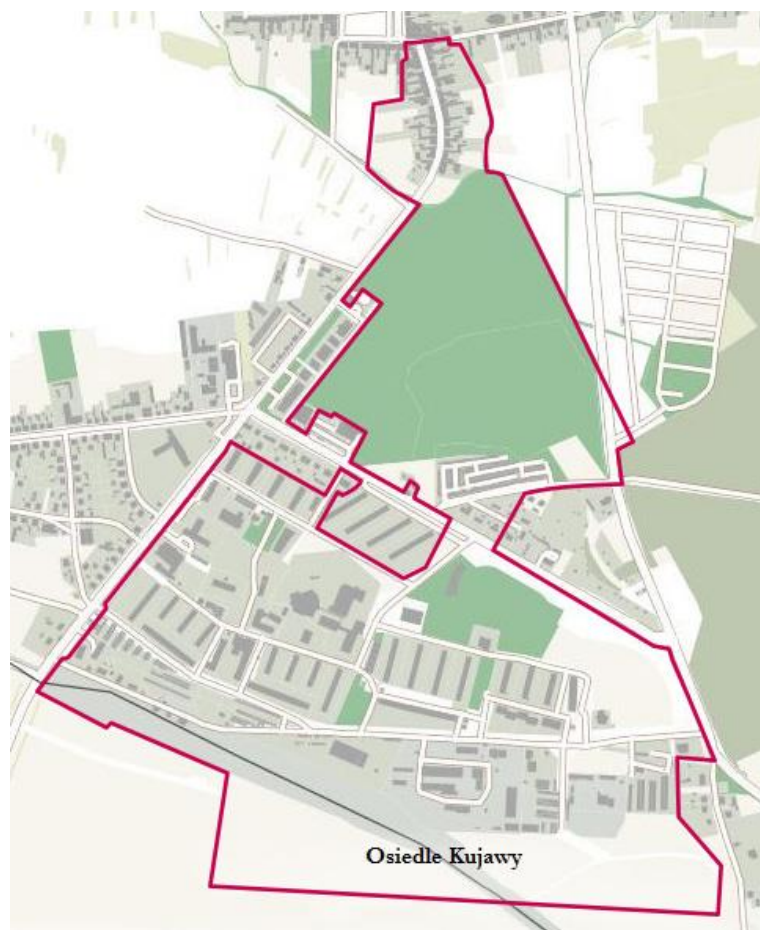


Źródło: Opracowanie własne

5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji - Osiedle Kujawy

Osiedle Kujawy to jedna z trzech jednostek w mieście wyznaczonych na potrzeby rewitalizacji. Zajmuje powierzchnię 0,87 km² (co stanowi 0,72% powierzchni Gminy i 23,51% powierzchni Miasta) i koncentruje 27,32% ludności Gminy (4 118 osób). Tym samym jest to najludniejszy obszar miasta. Osiedle Kujawy położone jest w południowej części Miasta, w tzw. „nowym Barcinie”. Jednostkę tworzy 8 ulic.

Mapa 4. Podobszar rewitalizacji Osiedle Kujawy



Źródło: <http://mapy.mojregion.info/>

Tabela 11. Wykaz ulic wchodzących w skład podobszaru rewitalizacji i liczba mieszkańców Osiedla Kujawy

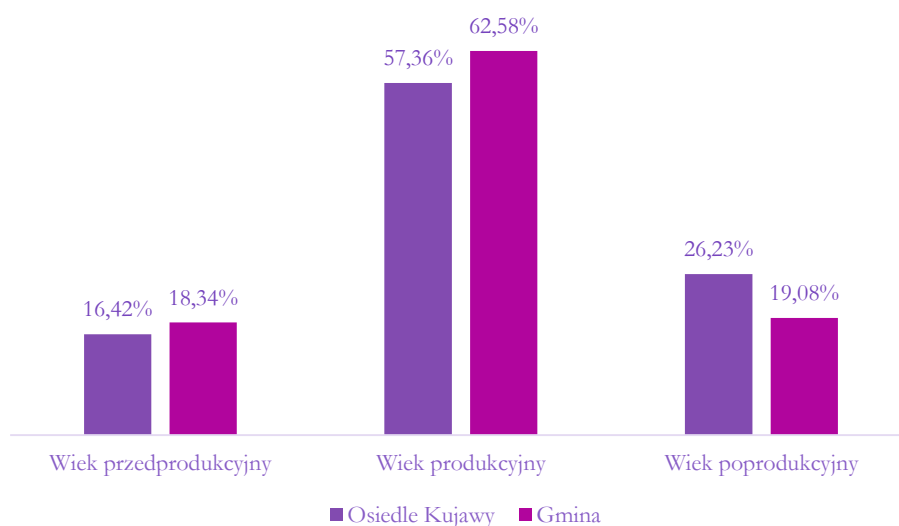
L.p.	Ulica	Liczba mieszkańców
1.	Artylerzystów	1 481
2.	Dr St. Krzysia	42
3.	Dworcowa	234
4.	Jakuba Wojciechowskiego	0
5.	Krotoszyńska	19
6.	Lotników	1 612
7.	Wojska Polskiego	523
8.	4 Stycznia	207
	Razem	4 118

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Barcinie

Sfera społeczna

Osiedle Kujawy jest najbardziej zaludnionym obszarem miasta. Pod koniec 2018 r. na podobszarze zamieszkiwało 4 118 osób (2 185 kobiet i 1 933 mężczyzn). Pod względem struktury wiekowej podobszar cechuje się bardzo wysokim odsetkiem osób starszych (powyżej 65 roku życia). Stanowią one aż 26,23% ogółu mieszkańców, czyli 1 080 osób (w Gminie udział ten wynosi 19,08%). Niższy niż przeciętnie jest udział w społeczeństwie osób w wieku produkcyjnym (18-64 lata) – 57,36% (2 362 osoby). Także odsetek osób młodych (w wieku przedprodukcyjnym, czyli do 17 lat) jest niższy niż średnio w Gminie (18,34%) i wynosi 16,42% (676 osób). W związku z powyższym, wskaźnik obciążenia demograficznego wynosi 42,64% względem 37,42% w Gminie. Tak duży udział osób starszych w strukturze społeczeństwa wymaga zapewnienia seniorom odpowiedniej oferty spędzania czasu wolnego (w tym zakresie działa Klub Seniora „Wrzos” i Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz od 2018r. Dzienny Dom Pobytu). Konieczny jest natomiast rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych, które będą świadczone w środowisku, tj. w miejscu zamieszkania osoby korzystającej.

Wykres 1. Struktura wiekowa ludności Osiedla Kujawy w 2018 r.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Barcinie

Poziom bezrobocia mierzony udziałem osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym na koniec 2018 r. wynosił na podobszarze 5,59% (132 osoby) i był o 0,42 p.p. niższy niż w Gminie (6,01%). Struktura bezrobocia przedstawia się następująco:

- Bezrobotni pozostający bez pracy od 12 miesięcy i dłużej – 25 osób (1,06% osób w wieku produkcyjnym),
- Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 24 miesięcy – 19 osób (14,39% ogółu bezrobotnych),
- Bezrobotni do 25 roku życia – 9 osób (6,82% ogółu bezrobotnych),
- Bezrobotni powyżej 50 roku życia – 10 osób (7,58% ogółu bezrobotnych).

Poziom ubóstwa i niesamodzielnosci ekonomicznej mierzony korzystaniem z pomocy społecznej jest wyższy niż w całej Gminie, gdyż w 2018 r. udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej względem ogółu ludności wyniósł 6,36% (w Gminie 6,31%). Z usług Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w tym okresie korzystały 103 rodziny liczące łącznie 262 osoby.

Tabela 12. Korzystanie z pomocy społecznej na Osiedlu Kujawy (2018 r.)

Ulica	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej
Artylerzystów	54	17
Dr St. Krzysia	3	1
Dworcowa	72	19
Jakuba Wojciechowskiego	0	0
Krotoszyńska	3	2
Lotników	67	34
Wojska Polskiego	34	17
4 Stycznia	29	13
Razem	262	103
Gmina	951	363

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Barcinie

Ponadto MGOPS udzielał pomocy rodzinom niesamodzielnym w zakresie opieki nad dziećmi. W 2018 r. liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny wyniosła 232, tym samym udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na Osiedlu Kujawy wyniósł 34,76%, przy średniej dla Gminy wynoszącej 34,12%.

Istotną kwestią społeczną jest również bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin i porządek publiczny. Według danych Komisariatu Policji w Barcinie i Straży Miejskiej na podobszarze w 2018 r. doszło do 56 przestępstw kryminalnych (przy 174 popełnionych w tym czasie na terenie całej Gminy). Oznacza to, że wskaźnik „Liczba przestępstw kryminalnych popełnionych na danym obszarze na 1000 mieszkańców” wynosi na Osiedlu Kujawy 13,60%, przy średniej dla Gminy wynoszącej 11,55%. W 2018 r. na terenie Osiedla Kujawy odnotowano popełnienie 1 wykroczenia przez młodocianych.

Tabela 13. Interwencje policji i straży miejskiej na Osiedlu Kujawy (2015 r.)

Jednostka	Liczba przestępstw kryminalnych	Wykroczenia (także przestępstwa) odnotowane wśród młodzieży 13-18 lat	Liczba młodzieży w wieku 13-18 lat
Osiedle Kujawy	56	1	217
Gmina	174	13	864

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komisariatu Policji w Barcinie i Straży Miejskiej w Barcinie

Na terenie Osiedla Kujawy działa wiele organizacji społecznych i klubów zajmujących się organizowaniem czasu wolnego dla mieszkańców, krzewieniem kultury i sportu oraz rozwijaniem przedsiębiorczości i świadomości ekologicznej. Wśród nich należy wymienić:

- Stowarzyszenie Sportowe "Sokół",
- Klub Żeglarski „Neptun”,
- Szkolny Związek Sportowy,
- Uczniowski Klub Sportowy „Barcin”,
- Uczniowski Związek Tenisa Stołowego,

- Stowarzyszenie Wspierania Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci,
- Stowarzyszenie Motocyklowe "Motoris",
- Stowarzyszenie osób chorych na nowotwór "Lepszy dzień",
- Klub Seniora „Wrzos”,
- Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Stowarzyszenie Ekologiczne,
- Pomorsko-Kujawskie Zrzeszenie Samopomocy Obywatelskiej „Sampo”,
- Towarzystwo Miłośników Miasta i Gminy Barcin.

Główną działalność kulturalną prowadzi Miejski Dom Kultury. W skład MDK wchodzi: Studio Telewizji Lokalnej, Redakcja Gminnego Pisma Lokalnego „Pogłos Barcin” oraz świetlice wiejskie. MDK jest organizatorem i współorganizatorem wielu imprez kulturalnych. Obok MDK aktywnie działa Barciński Ośrodek Sportu i Rekreacji Sp. z o.o., który prowadzi sekcje sportowe na basenie i stadionie. Poprzednia Do niedawna siedziba MDK mieściła się przy ulicy Mogileńskiej 3 w Barcinie, jednak stan budynku uniemożliwiał pełne wykorzystanie potencjału instytucji oraz adekwatne do wciąż rosnących oczekiwań odbiorców odpowiadanie na potrzeby społeczne. Z uwagi na ograniczone zasoby infrastrukturalne, rola tej instytucji była zmarginalizowana. Brakowało odpowiednio dużych sal /pomieszczeń na organizację imprez, koncertów, zajęć np. dla seniorów, Uniwersytetu Trzeciego Wieku, dla dzieci i młodzieży. Budynek był нефunkcjonalny i w niezadowalającym stanie technicznym, co ograniczało prawidłowe funkcjonowanie tej instytucji kultury i uniemożliwiała poszerzenie jej oferty kulturalno-edukacyjnej. W obiekcie zajmowanym przez MDK nie było odpowiedniej sali widowiskowo-kinowej, dzięki której możliwa byłaby organizacja imprez kulturalnych skierowanych do szerokiej publiczności – koncertów, przedstawień teatralnych czy seansów filmowych. Budynek pełniący funkcję siedziby MDK został przeznaczony na siedzibę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Domu Dziennego Pobytu, który powstał w wyniku realizacji projektu „Przebudowa pomieszczeń wraz ze zmianą sposobu użytkowania części budynku Miejskiego Domu Kultury z przeznaczeniem na utworzenie Dziennego Domu Pobytu” (wpisanego tabeli głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych pod poz. 1). Problemy lokalowe MDK miały niekorzystny wpływ na jakość i dostępność oferty kulturowej dla społeczności lokalnej. Powyższe czynniki negatywnie oddziaływały przez to na atrakcyjność obiektu kultury. Problemy te zostały rozwiązane dzięki realizacji projektu „Rozbudowa z przebudową części budynku przy ul. Artylerzystów 8 w Barcinie na Miejski Dom Kultury” (wpisanego tabeli głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych pod poz. 9).

Na terenie Osiedla Kujawy swoją siedzibę ma również Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Barcin im. Jakuba Wojciechowskiego. Obecnie placówka zajmuje się nie tylko upowszechnianiem czytelnictwa, ale też czynnie włącza się w życie kulturalne poprzez organizację imprez, konkursów, wystaw, spotkań z artystami itp. Ponadto biblioteka zapewnia bezpłatny dostęp do internetu oraz organizuje rozmaite zajęcia biblioteczne dla dzieci.

Osiedle Kujawy jest największym w gminie Barcin skupiskiem ludności i miejscem, gdzie **nie ma świetlicy środowiskowej**, pomimo ogromnego zapotrzebowania na organizację tego typu wsparcia adresowanego do dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Taka placówka oferowałaby nie tylko atrakcyjny sposób na spędzanie czasu wolnego, ale mogłaby również posłużyć jako miejsce integrowania lokalnej społeczności oraz pełnić funkcje socjoterapeutyczne.

Sfera gospodarcza

Aktywność gospodarcza mieszkańców podobszaru jest niższa od średniej dla Gminy. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł w 2018 r. 6,05 (w Gminie – 6,58), co oznacza, że działały tu 143 firmy osób

fizycznych przede wszystkim z branży sprzedaży hurtowej i detalicznej, budownictwa i przetwórstwa przemysłowego.

Tabela 14. Podmioty gospodarcze na Osiedlu Kujawy (2018 r.)

Obszar	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych
Osiedle Kujawy	143
Gmina	621

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CEiDG

Sfera środowiskowa

Wpływ na jakość środowiska na terenie Osiedla Kujawy mają zanieczyszczenia powietrza powodowane przez użytkowanie tradycyjnych źródeł ciepła (zarówno przez kotłownie miejskie, jak i indywidualne), transport samochodowy (głównie drogi wojewódzkie nr 251 i 254) oraz przemysł (LafargeHolcim, Zakłady Przemysłu Wapiennego „Trzuskawica” S. A. w Bielawach, Ciepłownia Barcin). Do powietrza emitowane są głównie zanieczyszczenia powstające podczas spalania paliw (pyły, dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenki węgla) i zanieczyszczenia technologiczne.

Według rocznej oceny jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2018, w strefie kujawsko-pomorskiej, do której zalicza się Gminę Barcin, nie stwierdzono przekroczeń dwutlenku azotu (NO₂), dwutlenku siarki (SO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), pyłu PM_{2,5}, arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni), ołowiu (Pb) i ozonu (O₃). W związku z tym obszar ten to strefa A, gdzie stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają dopuszczalnych poziomów. Jednak ze względu na poziom pyłu PM₁₀ i benzo(a)pirenu (BaP) strefę kujawsko-pomorską zaliczono do strefy C, gdzie stężenia zanieczyszczeń przekraczają dopuszczalne poziomy powiększone o margines tolerancji.

Jak wynika z powyższego, głównym zagrożeniem w sferze środowiskowej może być **zanieczyszczenie powietrza**. Zagrożenie to nasila się zwłaszcza w sezonie grzewczym. W związku z tym Gmina Barcin podejmuje szereg działań mających na celu poprawę jakości środowiska. W tym celu został opracowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Barcin, w ramach którego są realizowane zadania związane z redukcją emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, redukcji zużycia energii finalnej w wyniku zwiększenia efektywności energetycznej oraz redukcji zanieczyszczeń powietrza.

Na terenie Osiedla Kujawy zlokalizowany jest użytek ekologiczny ustanowiony Rozporządzeniem Nr 8/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 17 lutego 2004 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne⁵. Użytek ekologiczny o powierzchni 6,5 ha obejmuje działkę nr 153/25, która wchodzi w skład obszaru rewitalizacji. Dla wskazanego terenu zabronione jest:

- Niszczenie, uszkodzanie lub przekształcanie obiektu,
- Wykonywanie prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym,
- Uszkodzanie i zanieczyszczanie gleby,
- Wysypywanie, zakopywanie i wylanie odpadów lub innych nieczystości,
- Zaśmiecania obiektu i terenów wokół niego,

⁵ Dz. U. Woj. Kuj.-Pom. z 2004 r. Nr 20, poz. 228

- Dokonywanie zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody i zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz gospodarki rybackiej,
- Likwidowanie małych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
- Wylewanie gnojowicy z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych,
- Lokalizowanie budownictwa letniskowego poza miejscami wyznaczonymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego,
- Budowanie budynków, budowli, obiektów małej architektury i tymczasowych obiektów budowlanych mogących mieć negatywny wpływ na obiekt chroniony bądź spowodować degradację krajobrazu,
- Wypalanie roślinności i pozostałości roślinnych, wydobywanie skał, mineralów, torfu oraz niszczenie gleby.

W ramach rewitalizacji na wyżej wymienionym obszarze nie jest planowana żadna interwencja, która wpływałaby negatywnie na ustanowioną formę ochrony przyrody. Nie będą również dokonywane zmiany sposobu zagospodarowania lub użytkowania terenu objętego ochroną. Na działce nr 153/25 nie będą podejmowane żadne działania w ramach rewitalizacji, ponadto przedsięwzięcia podejmowane na innych obszarach nie będą oddziaływać na obszar objęty ochroną. W związku z powyższym program rewitalizacji nie będzie naruszał celu i zasad ochrony dla wskazywanego obszaru.

Północna część podobszaru rewitalizacji znajduje się w strefie zagrożenia powodziowego z powodu bliskiego sąsiedztwa rzeki Noteci. Przy realizacji zagospodarowania w sąsiedztwie Noteci zagrożenie to będzie brane pod uwagę przy opracowywaniu szczegółowych rozwiązań technicznych dla konkretnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Na terenie Osiedla Kujawy mają siedzibę najważniejsze instytucje Gminy Barcin. Znajdują się tu również obiekty infrastruktury społecznej, z których korzystają mieszkańcy. **Niestety część z tych obiektów jest w złym stanie, brakuje im wyposażenia, co powoduje, że jakość świadczonych usług jest niska, a działalność tych instytucji nie jest w pełni rozwinięta.** Tymczasem po przeprowadzeniu odpowiednich prac modernizacyjnych infrastruktura ta mogłaby posłużyć jako baza do prowadzenia działań z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej.

Tabela 15. Obiekty użyteczności publicznej na podobszarze Osiedla Kujawy

Urzędy i instytucje	Edukacja	Sport i rekreacja	Pomoc społeczna i opieka zdrowotna	Kultura
▪ Urząd Miejski ▪ Straż Miejska ▪ Komisariat Policji ▪ PPU „WODBAR” ▪ OSP ▪ Urząd Pocztowy ▪ Oddział banku ▪ Gminna Straż Pożarna	▪ Przedszkole nr 2 ▪ Przedszkole nr 3 z oddziałem żłobka ▪ Niepubliczne Przedszkole „Kraina Zabawy” ▪ Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Brzechwy	▪ Barciński Ośrodek Sportu i Rekreacji (Pływalnia) ▪ Boisko „Orlik” przy SP nr 2 ▪ Stadion	▪ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ▪ SPZOZ	▪ Miejski Dom Kultury ▪ Biblioteka Publiczna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Barcinie

Podobszar rewitalizacji jest dobrze zaopatrzony w instalacje techniczne, tj. sieć wodociagową, kanalizacyjną, ciepłowniczą i gazową. Teren Osiedla Kujawy jest w całości zwodociagowany. Przyłącza

do kanalizacji posiada prawie 90% nieruchomości, zaś do sieci ciepłowniczej – ponad 50% nieruchomości.

Negatywny wpływ na rozwój funkcji społecznych i kulturalnych ma jakość terenów publicznych. Występujące na tym terenie przestrzenie zdegradowane wymagające zagospodarowania na nowe cele, to budynki podworcowe i pozostałości infrastruktury torów kolejowych (które jednak są własnością PKP, co znacznie utrudnia możliwość zmiany przeznaczenia tych terenów, dopóki nie staną się własnością gminy). Gmina Barcin prowadzi rozmowy z właścicielem terenu w sprawie przekazania gruntów kolejowych na rzecz Gminy. Tereny te mogą zostać przekształcone na cele społeczno-gospodarcze.

Ta część Barcina cechuje się występowaniem wielu terenów zdegradowanych, które szpecą miasto i nie czynią go miejscem atrakcyjnym dla mieszkańców z ciekawą ofertą kulturalną, jednocześnie wykorzystywanych na cele społeczne (są to następujące tereny: przestrzeń między Urzędem Miejskim, Miejskim Domem Kultury i budynkiem SPZOZ oraz skwery przy sklepach pomiędzy ul. Artylerzystów i Lotników). Przestrzeń ta nie są zagospodarowane, a tym samym nie są wykorzystywane na cele działań aktywizujących i integrujących lokalną społeczność. Przez mieszkańców tereny te są postrzegane jako miejsca psujące wygląd miasta, zaśmiecone, gdzie spożywany jest alkohol, gdzie spotykają się małoletni. Potrzebę rewitalizacji tych terenów dostrzeżono w Strategii ORSG Powiatu Żnińskiego, że należy zagospodarować teren centrum osiedla (plac przed Urzędem Miejskim, plac przed Miejskim Domem Kultury i budynkiem SPZOZ) na cele społeczne, kulturalne i rekreacyjne. Na tym obszarze znajdują się działki należące do Gminy Barcin. Ponadto należy zagospodarować skwer między sklepami, gdzie wymagana jest przebudowę ciągów pieszych i alejek spacerowych oraz rekultywacja terenów zielonych. Dzięki modernizacji przestrzeni publicznej możliwa będzie realizacja projektów społecznych, które wpłyną na zmniejszenie występowania negatywnych zjawisk społecznych na obszarze. Ważnym elementem jest stworzenie bazy pod ofertę społeczno-kulturalną skierowaną dla dzieci i młodzieży, osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym jak i dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zagospodarowanie terenu przy pawilonach handlowych umożliwi z kolei ograniczenie/wyeliminowanie negatywnego zjawiska jakim jest zbieranie się tam osób nadużywających alkoholu. Dzięki realizacji projektu powstanie miejsce sprzyjające rozwojowi handlu na tym terenie, co może wpłynąć na ożywienie społeczno-gospodarcze miasta.

Zdjęcie 1. Tereny publiczne na Osiedlu Kujawy wymagające rewitalizacji





Źródło: Opracowanie własne

Przez teren podobszaru przebiega droga wojewódzka nr 254, droga gminna nr 130701C, drogi wewnętrzne oraz nieczynna dla ruchu pasażerskiego linia kolejowa nr 206 relacji Inowrocław - Żnin, a także szlaki rowerowe (turystyczny szlak rowerowy z Barcina do Gołębek i szlak Paluckie Krajobrazy).

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Barcin⁶ dla Osiedla Kujawy wskazano, iż pełni ono przede wszystkim funkcje usługowe, mieszkaniowe oraz komunalne, gospodarcze, komunikacyjne i rekreacyjne.

Tabela 16. Szczegółowe ustalenia dotyczące jednostek struktury przestrzeni miejskiej – Osiedle Kujawy

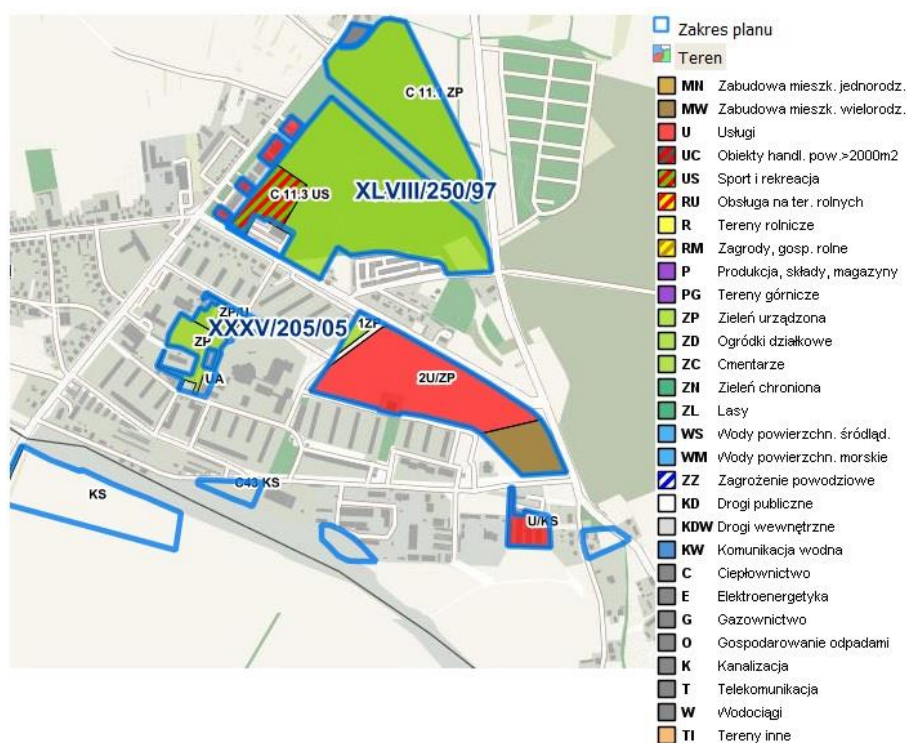
Jednostka polityki przestrzennej	Profil funkcjonalny	Zasady rozwoju i gospodarowania
1.2 Jednostka usługowa	▪ Dominująca funkcja – usługowa, ▪ Uzupełniające funkcje – mieszkaniowa i nieuciążliwe rzemiosło.	▪ Adaptacja istniejącej zabudowy, ▪ Rozwój usług centrowych, ▪ Rozwój infrastruktury technicznej służącej ograniczeniu emisji zanieczyszczeń, ▪ Ograniczenia związane z położeniem w obrębie strefy ochrony konserwatorskiej, ▪ Zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
1.3 Jednostka zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	▪ Dominująca funkcja – mieszkaniowa, ▪ Uzupełniające funkcje – nieuciążliwe usługi i handel, funkcja rekreacyjna.	▪ Adaptacja istniejącej zabudowy, ▪ Dopuszczalna realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej, ▪ Rozwój nieuciążliwych usług, ▪ Rozwój przestrzeni publicznych, terenów sportu i rekreacji, ▪ Estetyzacja przestrzeni wielorodzinnego osiedla mieszkaniowego, ▪ Ograniczenia związane z położeniem w obrębie strefy ochrony konserwatorskiej, ▪ Zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
1.5 Jednostka wielofunkcyjna	▪ Dominujące funkcje – komunalne, gospodarcze i komunikacyjne oraz rekreacyjne, ▪ Uzupełniająca funkcja – rolnicza.	▪ Sporządzenie koncepcji zagospodarowania i wykorzystania terenu, ▪ Skanalizowanie ogródków działkowych, ▪ Przy wprowadzaniu nowych funkcji należy uwzględnić sąsiedztwo zabudowy mieszkaniowej oraz ogródków działkowych
1.10 Jednostka o funkcjach	▪ Teren do przekształceń – rekultywacja terenu i rewitalizacja	▪ Tereny poeksploatacyjne wskazywane są do rekultywacji i rewitalizacji w kierunku rozwoju

⁶ Uchwała Nr XII/97/2015 Rady Miejskiej w Barcinie z dnia 29 października 2015 r.

rekreacyjnych i ekologicznych	przestrzeni poprzez rozwój funkcji rekreacyjnych, wypoczynkowych i sportowych – dopuszczalna adaptacja istniejącego zagospodarowania przemysłowego do nowych funkcji, ▪ Alternatywnie możliwa realizacja wielkopowierzchniowych obiektów handlowych.	nowych funkcji, ▪ Sporządzenie koncepcji zagospodarowania i wykorzystania terenu, ▪ Dopuszczalna realizacja usług komunalnych i komercyjnych z zakresu sportu i rozrywki (w tym utworzenie parku miejskiego, parku rozrywki, torów do sportów motorowych, urządzenie zbiorników wodnych z zagospodarowaniem linii brzegowej służącej rekreacji), ▪ W razie braku możliwości rozwoju w kierunku rekreacji i sportu, alternatywnie dopuszczalne jest zagospodarowanie na cele wielkopowierzchniowych obiektów handlowych, ▪ Ograniczenia związane z położeniem w pobliżu zbocza wysoczyzny, ▪ Przy wprowadzaniu nowych funkcji należy uwzględnić sąsiedztwo terenów zabudowy mieszkaniowej oraz cmentarza objętego ochroną konserwatorską.
1.12 Jednostka rolnicza	▪ Dominująca funkcja – rolnicza, ▪ Dopuszczalna zmiana funkcji rolniczej w kierunku funkcji gospodarczych, handlowych i usługowych.	▪ Dopuszczalne przekształcenie w kierunku funkcji gospodarczych, handlowych i usługowych, ▪ Do czasu przekształcenia – kontynuacja działalności rolniczych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Barcin (Uchwała Nr XII/97/2015 Rady Miejskiej w Barcinie z dnia 29 października 2015 r.)

Mapa 5. Plany zagospodarowania przestrzennego Osiedla Kujawy



Źródło: <http://mapy.mojregion.info/>

Sfera techniczna

Stan techniczny obiektów budowlanych o przeznaczeniu mieszkaniowym lub publicznym należy ocenić jako dobry. Na podobszarze dominuje zabudowa wielorodzinna (głównie bloki liczące 6 i więcej kondygnacji). Większość budynków pochodzi z lat 70. i 80. Istniejące obiekty poddawane są remontom i modernizacji przede wszystkim w zakresie termomodernizacji.

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na podobszarze Osiedla Kujawy

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Spoleczne	• Starzejące się społeczeństwo – bardzo duży odsetek osób starszych w strukturze społeczeństwa • Niewystarczający poziom usług opiekuńczych i specjalistycznych adresowanych do osób starszych i niesamodzielnych • Wiele osób korzystających z pomocy społecznej, • Brak rozbudowanej oferty spędzania czasu wolnego, np. w formie świetlicy środowiskowych czy placu do street workout.	• Prężnie działające organizacje społeczne, • Niski poziom bezrobocia
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, infrastrukturalne)	• Zagrożenie zanieczyszczeniem powietrza • Słaby klimat aktywności gospodarczej • Niezagospodarowane przestrzenie zdegradowane – tereny pokolejowe • Niska jakość terenów publicznych,	• Rozbudowana infrastruktura komunalna • Istnienie terenów, na których można rozwijać funkcje rekreacyjne, sportowe i wypoczynkowe, • Obecność terenów, które mogą być zaadaptowane do celów rozwoju gospodarczego.

6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

W prowadzeniu procesu rewitalizacji zgodnie z obowiązującymi przepisami, pierwszym krokiem było przeprowadzenie pełnej diagnozy problemów z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy Barcin. Na tej podstawie zdefiniowana została wizja zmiany (odnowy) obszaru wymagającego rewitalizacji, czyli Osiedla Kujawy w Barcinie. Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego obejmuje okres do 2023 r. i odnosi się do wszystkich sfer, w których zdiagnozowano problemy.

Wizja

Obszarem rewitalizacji w Gminie Barcin jest Osiedle Kujawy w Barcinie. Na obszarze tym występuje największa kumulacja negatywnych zjawisk społecznych. Dodatkowo stan kryzysowy utrwalają problemy w innych sferach – przede wszystkim gospodarczej i przestrzenno-funkcjonalnej.

Osiedle Kujawy cechuje się dużym odsetkiem osób starszych. Taki stan rzeczy jest wyrazem powszechnie występującego zjawiska **starzenia się społeczeństwa**, które w tej jednostce jest szczególnie silne. Wiele osób na tym terenie korzysta także z **pomocy społecznej**. Wszystko to powoduje, że na Osiedlu Kujawy widoczne jest zjawisko ubóstwa i wykluczenia społecznego. Negatywne zjawiska społeczne współwystępują z negatywnymi zjawiskami w innych sferach. **Klimat aktywności gospodarczej** na tym obszarze odbiega niekorzystnie od poziomu Gminy. Ujemnie na jakość życia wpływa też niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną i niewystarczający dostęp do podstawowych usług społecznych lub ich niska jakość. W kontekście problemu starzejącego się społeczeństwa na obszarze **brakuje usług skierowanych do osób starszych, ale także niepełnosprawnych wymagających specjalistycznej opieki**. Również jakość i stan **infrastruktury kultury i rekreacji** wymaga podjęcia interwencji celem podniesienia jakości i wachlarza oferowanych usług. Na rozwój funkcji społecznych i kulturalnych źle wpływa aktualna **jakość terenów publicznych**. Ta część Barcina cechuje się występowaniem terenów zdegradowanych, które szpecą miasto i nie czynią go miejscem atrakcyjnym dla mieszkańców z ciekawą ofertą kulturalną. Jednocześnie na obszarze rewitalizacji brakuje przestrzeni publicznych do prowadzenia działań aktywizujących z osobami zagrożonymi ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

W odpowiedzi na powyższe problemy na Osiedlu Kujawy w Barcinie w ramach programu rewitalizacji zostaną podjęte następujące działania mające na celu ich rozwiązanie lub złagodzenie:

1. W ramach przedsięwzięcia zintegrowanego zagospodarowane zostanie centrum osiedla Barcin, gdzie będą realizowane działania społeczne skierowane na łagodzenie zdiagnozowanych problemów społecznych. Obszar, który zostanie wsparty to ostatnia enklawa, która pozostała do zagospodarowania w centrum miasta, której wykonanie w sposób kompleksowy zakończy proces przemian na tym terenie. Zrewitalizowany areal będzie stanowił bazę dla projektów społecznych planowanych do realizacji na tym obszarze. Bez przeprowadzenia projektu infrastrukturalnego i uporządkowania przestrzeni nie będzie możliwa realizacja projektów społecznych. Samo położenie terenu, który jest objęty działaniami rewitalizacyjnymi ma niewątpliwie kolosalne znaczenie i decydująco wpływa na realizację na tym obszarze działań społecznych. Jest to ściśle centrum osiedla, umiejscowione pomiędzy urzędem miasta, ośrodkiem pomocy społecznej, miejskim domem kultury i ośrodkiem zdrowia. Teren, który wręcz domaga się odrestaurowania i stworzenia przestrzeni dla dalszych działań. Nie ma lepszego usytuowania i położenia wokół najważniejszych jednostek użyteczności publicznej, tak niewykorzystanego, posiadającego potencjał i możliwości rozwoju. Wykonanie projektu będzie miało wpływ na rozwiązanie problemów określonych na etapie ustalania obszaru rewitalizacji i wpłynie pozytywnie na wyjście z sytuacji kryzysowej poprzez wpływ na takie problemy jak starzejące się społeczeństwo,

korzystanie z pomocy społecznej czy niski poziom przedsiębiorczości. W ramach projektu infrastrukturalnego wykonana zostanie przebudowa ciągów pieszych i alejek spacerowych, rekultywacja terenów zielonych, budowa fontanny, szachownicy terenowej, trybun na skarpie ziemnej (amfiteatr), budowa ciągów pieszych i placów utwardzonych oraz elementów małej architektury. Zostaną utworzone 3 miejsca pod działalność gospodarczą dla osób, które ukończą kurs przedsiębiorczości realizowany w ramach projektu społecznego (2 miejsca będą utworzone na obszarze placu, a 1 miejsce na terenie pomiędzy pawilonami handlowymi). W ramach projektów społecznych będą realizowane następujące działania:

- Działania z zakresu animacji społecznej skierowane do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, takie jak imprezy kulturalne dla wszystkich mieszkańców z różnych grup wiekowych, mających na celu integrację mieszkańców, zapewnienie im wypełnienia wolnego czasu na spotkania z sąsiadami, rodziną i znajomymi (odbywające się na zagospodarowanym terenie).
- Realizacja szkoleń i kursów, dzięki którym uczestnicy zdobędą wiedzę i kwalifikacje przydane w ich dalszym rozwoju, które pomogą wyjść im z sytuacji kryzysowej we współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej, m. in. kurs przedsiębiorczości, którego ukończenie umożliwi rozpoczęcie działalności gospodarczej – przynajmniej 3 osoby, które ukończą kurs otworzą swoją działalność w obszarze rewitalizacji (w miejscach stworzonych w ramach projektu infrastrukturalnego).
- Konferencja grupy rodzinnej – grupę stworzy 6 osób zamieszkujących obszar rewitalizacji. Celem tej metody jest poprawa funkcjonowania w rodzinie, mobilizowanie członków rodziny do wspólnych działań, pokonywania ciężkich sytuacji życiowych, a także wzmacnianie więzi rodzinnych. Osoby korzystające z tego wsparcia będą mogły skorzystać z porad specjalisty np. psychologa. Zaplanowano także spotkanie, podczas którego psycholog udzieli tzw. wsparcia grupowego dla wszystkich członków rodziny (działanie realizowane przez ośrodek pomocy społecznej). Część z tych działań będzie odbywała się w zagospodarowanej przestrzeni.
- Poradnictwo prawne – działanie planowane do realizacji przez jedno ze stowarzyszeń działających na terenie gminy polegające na przeprowadzeniu bezpłatnych porad prawnych dla osób, które potrzebują takiej pomocy.

Dzięki takiemu podejściu zapewniona jest komplementarność interwencji – z jednej strony realizowane są działania podnoszące jakość kapitału społecznego, z drugiej strony ożywiona zostanie centralna część miasta. Obecnie na Osiedlu Kujawy brakuje ciekawie zagospodarowanych przestrzeni publicznych, które pełniłyby funkcje społeczne, kulturalne, rekreacyjne czy edukacyjne. Realizacja projektu wpłynie również na poprawę postrzegania tej części miasta. Stanie się to miejsce atrakcyjne, w którym mieszkańcy osiedla będą spędzać czas wolny. Dzięki zagospodarowaniu wskazanych przestrzeni na cele społeczne – możliwe będzie „wyjście” z działaniami społecznymi w przestrzeń miasta, posłużą one jako miejsce integracji i animacji osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

2. Podjęte zostaną działania służące wspieraniu rodzin i osób w wypełnianiu ról społecznych i opiekuńczo-wychowawczych poprzez m. in. terapię indywidualną i grupową, poradnictwo psychologiczne i wsparcie indywidualne/grupowe w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności zawodowych, służące przezwyciężaniu nieporadności życiowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia, poradnictwo prawne i obywatelskie w utworzonych punktach, zatrudnienie animatora społeczności lokalnej – organizowanie, aktywizacja społeczna, tworzenie grup samopomocowych, organizowanie współpracy, prowadzenie działań integrujących osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

oraz ich otoczenie ze społecznością lokalną. Będą udzielane bezpłatne porady prawne i obywatelskie dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (projekt uzupełniający).

3. Utworzona zostanie świetlica środowiskowa dla dzieci i młodzieży z terenu osiedla w zaadaptowanym na ten cel budynku. W ramach funkcjonowania świetlicy organizowane będzie wsparcie i pomoc dla dzieci i młodzieży. Świetlica stanie się miejscem podejmowania wielu działań o charakterze integrującym społeczność lokalną. W dłuższej perspektywie czasowej uruchomienie świetlicy mogłoby przyczynić się do zmniejszenia się liczby dzieci niedostosowanych społecznie i ograniczyć także ekonomiczne skutki tych wykluczeń i niedostosowań. Przedsięwzięcie uzupełniające.

W wyniku do tej pory przeprowadzonych działań o charakterze rewitalizacyjnym:

1. W zaadaptowanej bazie lokalowej został utworzony Dzienny Dom Pobytu dla osób niesamodzielnich, zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu wieku i stanu zdrowia (projekt nr 1 z listy głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych). Ułatwia to mieszkańcom dostęp do środowiskowych usług wsparcia. Osoby korzystające z usług Dziennego Domu Pobytu zostaną zaktywizowane i zaangażowane w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego. Realizacja projektu społecznego i infrastrukturalnego zapewni warunki do pobudzenia wielu form aktywności psychospołecznej, fizycznej i kulturowej oraz zabezpieczenie potrzeb socjalno-bytowych osób starszych. W ramach kolejnego projektu rozwijane będą niestacjonarne usługi opiekuńcze i specjalistyczne świadczone w miejscu zamieszkania, członkowie rodzin osób wymagających specjalistycznej opieki zostaną objęci wsparciem w zakresie doradztwa i edukowania, rozwijane będą nowoczesne technologie stosowane w usługach opiekuńczych, takie jak teleopieka
2. Stworzona została nowa siedziba Miejskiego Domu Kultury, która jest bardziej funkcjonalna, z pomieszczeniami odpowiadającymi potrzebom przy ul. Artylerzystów 8 w Barcinie. W wyniku tego oferta kulturalna i edukacyjna MDK znacznie się zwiększyła, a jej jakość uległa poprawie (projekt nr 9 z listy głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych)
3. Nieużytkowany teren w centrum osiedla został przeznaczony na nowe cele – stworzony został plac street workout z urządzeniami do ćwiczeń – powstało miejsce rekreacji dla wszystkich mieszkańców osiedla, a centralna część miasta ożywiła się (projekt nr 11 z listy głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych).

Tylko połączenie wskazanych działań przyniesie synergiczne efekty rewitalizacyjne. Tak rozumiana rewitalizacja przyczyni się do osiągnięcia efektów na zdegradowanych obszarach w zakresie wzrostu aktywności społecznej i ożywienia społecznego, zmniejszenia poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego (związanego m.in. z degradacją obszarów, niewystarczającym dostępem do dobrej jakości, niedrogich usług społecznych), w tym poprzez poprawę warunków uczestnictwa osób w trudnej sytuacji w życiu społecznym i gospodarczym. Rezultatem przeprowadzonych przedsięwzięć będzie przede wszystkim pozytywny efekt społeczny rewitalizacji. Zostaną złagodzone występujące obecnie problemy społeczne. Poprawi się dostęp do usług skierowanych dla seniorów i osób niesamodzielnich. Aktywność mieszkańców ulegnie poprawie. Zwiększy się klimat aktywności gospodarczej. Mieszkańcy będą mogli się cieszyć rozwiązaniami odpowiadającymi ich potrzebom i oczekiwaniom, m. in. dzięki dobrze rozwiniętej przestrzeni publicznej i łatwemu dostępowi do usług o charakterze społecznym, kulturalnym i rekreacyjnym.

7. Cele rewitalizacji i kierunki działań

W odpowiedzi zidentyfikowane problemy, na podstawie których Osiedle Kujawy w Barcinie zostało wskazane jako obszar zdegradowany wymagający rewitalizacji, wyznaczono odpowiadające im cele pozwalające na ich rozwiązanie lub złagodzenie. Poniżej sformułowane cele są pochodną wizji określającej stan końcowy procesu rewitalizacji w roku 2023 i są ukierunkowane na osiągnięcie efektów procesów rewitalizacji w województwie kujawsko-pomorskim. Do celów przypisano konkretne kierunki działań. Stanowią one zestawienie najważniejszych grup działań pozwalających na osiągnięcie założonego celu. Zaś na każdy kierunek składają się konkretne przedsięwzięcia rewitalizacyjne⁷.

Tabela 17. Cel, kierunki działań i przedsięwzięcia

Problemy na podstawie których wyznaczono obszar rewitalizacji	Cel	Kierunki działań	Przedsięwzięcie
- Starzenie się społeczeństwa - Wiele osób korzystających z pomocy społecznej - Niski poziom przedsiębiorczości - Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną i niewystarczający dostęp do podstawowych usług społecznych lub ich niska jakość - Niska jakość terenów publicznych	Poprawa jakości życia na obszarze rewitalizacji poprzez podniesienie przedsiębiorczości i zmniejszenie uzależnienia od świadczeń pomocy społecznej oraz rozwój usług społecznych skierowanych do osób starszych w parze z poprawą jakości infrastruktury społecznej i terenów publicznych	1. Wsparcie osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz podnoszenie przedsiębiorczości wśród mieszkańców	1.1 Stworzenie oferty adresowanej do osób starszych i niesamodzielnych 1.2 Pobudzanie do aktywności społecznej i przedsiębiorczości oraz podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych
		2. Rozwój infrastruktury społecznej i przestrzeni publicznej	2.1 Lepsza jakość infrastruktury służącej mieszkańcom 2.2 Nadanie terenom publicznym nowych funkcji

Źródło: *Opracowanie własne*

Wyznaczony cel rewitalizacji i cele projektów zostały opisane skwantyfikowanymi wskaźnikami, z określonymi wartościami bazowymi i docelowymi planowanymi do osiągnięcia w 2023 r.

Tabela 18. Wskaźniki celu rewitalizacji

Wskaźnik	Rok bazowy	Rok docelowy (2023r.)
Barcin		
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym lub niesamodzielnych objętych wsparciem na obszarze rewitalizacji (Barcin - Osiedle Kujawy)	0	187
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	6,36%	4,90%
Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	6,05	6,18

Źródło: *Opracowanie własne*

⁷ Na przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się projekt lub grupa projektów i innych działań, w szczególności o charakterze społecznym, gospodarczym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym, naukowym, zdrowotnym lub kulturalnym, zawartym lub wynikającym z programu rewitalizacji oraz logicznie powiązanym z treścią i celami programu rewitalizacji.

8. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Dla zapewnienia osiągnięcia wyznaczonych celów oraz wyprowadzenia obszarów rewitalizowanych ze stanu kryzysowego, a także zrealizowania wytyczonych kierunków działań niezbędne jest wskazanie głównych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Na przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się projekt lub grupa projektów i innych działań w szczególności o charakterze społecznym, gospodarczym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym, naukowym, zdrowotnym lub kulturalnym, wynikających z programu rewitalizacji i logicznie powiązanych z treścią oraz celami programu.

W poniższej tabeli wskazano kluczowe dla procesu rewitalizacji przedsięwzięcia oraz projekty rewitalizacyjne nastawione na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów.

Kolejna tabela zawiera zbiorczy opis tzw. uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja również przyczyni się do osiągnięcia założonych efektów rewitalizacji, a których dokładne określenie na tym etapie nie jest możliwe.

Tabela 19. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ⁸	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący /e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Cel rewitalizacji: Poprawa jakości życia na obszarze rewitalizacji poprzez podniesienie przedsiębiorczości i zmniejszenie uzależnienia od świadczeń pomocy społecznej oraz rozwój usług społecznych skierowanych do osób starszych w parze z poprawą jakości infrastruktury społecznej i terenów publicznych									
Kierunek działań: 1. Wsparcie osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz podnoszenie przedsiębiorczości wśród mieszkańców									
Barcin - Osiedle Kujawy	1.1 Stworzenie oferty adresowanej do osób starszych i niesamodziel- nych	1. Przebudowa pomieszczeń wraz ze zmianą sposobu użytkowania części budynku Miejskiego Domu Kultury z przeznaczeniem na utworzenie Dziennego Domu Pobytu (Poddziałanie 6.1.2 RPO)	PF	Gmina Barcin	Przedmiotem projektu jest przebudowa pomieszczeń wraz ze zmianą sposobu użytkowania części budynku Miejskiego Domu Kultury z przeznaczeniem na utworzenie Dziennego Domu Pobytu, Roboty budowlane tj. rozbiórkowe i demontażowe, instalacyjne i termomodernizacyjne, prace montażowe i wykończeniowe Wyposażenie w m.in.: meble, krzesła, stoły, sprzęt rehabilitacyjny, gospodarczy, sanitarno-porządkowy, kuchenny, komputerowy, multimedialny, sprzęt rtv, agd, pomoce do zajęć.	Osiedle Kujawy	897 015,15	<u>Wskaźniki produktu RPO:</u> Liczba nowych lub zaadaptowanych budynków przeznaczonych na cele usług świadczonych na poziomie lokalnych społeczności – 1 szt. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt. <u>Wskaźniki rezultatu RPO:</u> Liczba osób korzystających z nowych lub zaadaptowanych budynków przeznaczonych na cele usług świadczonych na poziomie lokalnych społeczności – 25 osób	Protokół odbioru, decyzja o pozwoleniu na użytkowanie, liczba uczestników korzystających z Dziennego Domu Pobytu.

⁸ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

Barcin - Osiedle Kujawy	1.1 Stworzenie oferty adresowanej do osób starszych i niesamodzielnych	2. Dzienny Dom Pobytu dla Osób Starszych w Barcinie (Poddziałanie 9.3.2 RPO)	S	Gmina Barcin/ MGOPS	- Utworzenie i rozwój oferty placówki wsparcia i opieki poprzez uruchomienie działalności Dziennego Domu Pobytu i świadczenie usług opieki dziennej dla osób niesamodzielnych - Zatrudnienie kadry: specjalista ds. geriatry, pracownik socjalny, opiekunowie – terapeuci, pracownik kulturalno – oświatowy, pracownik gospodarczy oraz/lub inni w miarę potrzeb - Doposażenie placówki, - Placówka będzie pełniła funkcje socjalne np. zabezpieczenie posiłków, możliwość wykonywania zabiegów higienicznych i pielęgnacyjnych oraz funkcje terapeutyczne, poprzez realizację różnych form terapii, - Terapeutyczno-aktywizujący charakter placówki będzie opierał się również na rozwoju psychoruchowym uczestników oraz zabezpieczeniu typowych usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych, - Przewiduje się również prowadzenie pracy socjalnej ułatwiającej uczestnikom funkcjonowanie społeczne, reprezentowanie ich interesów w kontaktach administracyjnych, współdziałanie ze środowiskiem rodzinnym, sąsiedzkim oraz najbliższym otoczeniem lokalnym.	Osiedle Kujawy (Dom Dziennego Pobytu, plac przy Urzędzie Miejskim, plac przed Miejskim Domem Kultury i budynkiem SPZOZ, skwer między sklepami	1 019 829,29	<u>Wskaźniki produktu RPO:</u> Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie - 25 osób Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami asystenckimi i opiekuńczymi świadczonymi w społeczności lokalnej w programie – 25 osób <u>Wskaźniki rezultatu RPO:</u> Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług Asystenckich i opiekuńczych istniejących po zakończeniu projektu – 25 szt. Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu – 25 szt.	Dokumentacja placówki informująca o liczbie osób korzystających z usług, dokumentacja projektowa.
Barcin - Osiedle Kujawy	1.1 Stworzenie oferty adresowanej do osób starszych i niesamodzielnych	3. Przejście od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w społeczności lokalnej poprzez usługi zdrowotne dla osób niesamodzielnych i edukację ich opiekunów	S	Pallmed sp. z o.o.	W ramach projektu przewiduje się udzielenie wsparcia o charakterze zdrowotnym, edukacyjnym i psychologicznym. 1) Wsparcie zdrowotne realizowane będzie poprzez stworzenie interdyscyplinarnych zespołów specjalistów: opiekun medyczny, pielęgniarz, rehabilitant, lekarz świadczących w zależności od indywidualnych potrzeb pacjenta wizyty w miejscu zamieszkania pacjenta. Usługi te nie będą zastępowały świadczeń gwarantowanych przez NFZ, a stanowiły uzupełnienie do limitowanych świadczeń lub świadczeń ponadstandardowych,	Osiedle Kujawy (Dom Dziennego Pobytu w Barcinie)	1 279 520,00	<u>Wskaźniki produktu RPO:</u> Liczba osób niesamodzielnych objętych usługami - 150 osób Liczba opiekunów objętych szkoleniami grupowymi - 80 osób <u>Wskaźnik rezultatu RPO:</u> Liczba osób niesamodzielnych, u których wzrosła jakość życia w środowisku lokalnym – 150 osób	Dokumentacja placówki informująca o liczbie osób korzystających z usług, dokumentacja projektowa.

		(Poddziałanie 9.3.2 RPO)		a wymaganych indywidualną potrzebą pacjenta. 2) Grupowe szkolenia dla opiekunów osób niesamodzielnych zwiększające kompetencje w zakresie opieki nad osobami niesamodzielnymi, co w efekcie wpłynie na poprawę funkcjonowania psychicznego opiekunów i zmniejszy ryzyko wystąpienia zaburzeń psychicznych u opiekuna. Edukacja wpłynie także pozytywnie na relację osoba niesamodzielna -opiekun. Zmniejszy się ryzyko wystąpienia objawów depresyjnych u opiekuna i zaburzeń zachowania u chorego. Udział w szkoleniu pomoże opiekunom w efektywniejszym radzeniu sobie ze stresem i obciążeniem wynikającym z długotrwałej opieki poprzez adaptacyjne strategie radzenia sobie z emocjami, rozwiązywaniem trudnych sytuacji oraz redukowania odczuwanego napięcia. Kolejnym aspektem szkoleń będzie nabycie umiejętności pielęgnacyjno-higienicznych wobec osoby niesamodzielnej oraz ochrona zdrowia fizycznego opiekunów – unikanie urazów np. kręgosłupa, stawów poprzez praktyczne nabycie umiejętności przekładania chorego w łóżku, zmianę bielizny pościelowej i osobistej chorego, dbanie o czystość i prawidłowe funkcjonowanie i używanie sprzętu wspomagającego funkcjonowanie osoby niesamodzielnej. Dbłość o ergonomię wykonywanych czynności. 3) Moderowane Grupy Wsparcia dla opiekunów osób niesamodzielnych. Z uwagi na subiektywne poczucie osamotnienia i beznadziejności sytuacji, w której znaleźli się opiekunowie osób niesamodzielnych, uczestnictwo w grupie wsparcia wpłynie na zawiązanie się więzi pomiędzy uczestnikami, a także da możliwość odnalezienia sensu w roli, którą sprawują. Obecność specjalisty:		Liczba opiekunów, którzy podnieśli swoje kwalifikacje – 80 osób Liczba utworzonych miejsc pracy dla personelu – 8 osób	
--	--	--------------------------	--	--	--	--	--

					psycholog/ psychoterapeuta zapewni poczucie bezpieczeństwa uczestników oraz prowadzenie terapii zgodnie z obowiązującymi kanonami.				
Barcin - Osiedle Kujawy	1.2 Pobudzenie do aktywności społecznej i przedsiębiorczości oraz podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych	4. Działania animacyjno-kulturalne w Barcinie – edycja I (Działanie 11.1 RPO)	S	Gmina Barcin/ MDK w Barcinie/ MGOPS w Barcinie	Projekt polega na prowadzeniu działań animacyjno-kulturalnych z wykorzystaniem m.in. usług wzajemnościowych, lidera lub animatora aktywności lokalnej. W ramach działań projektowych zaplanowano zajęcia z zakresu animacji społ. dla grupy docelowej – osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, organizację wydarzeń kulturalno-rekreacyjnych oraz zakup niezbędnych materiałów, wyposażania i usług. W ramach projektu będą realizowane m. in. działania takie jak: - Organizacja imprez kulturalnych mających na celu integrację mieszkańców, zapewnienie im wypełnienia wolnego czasu na spotkania z sąsiadami, rodziną i znajomymi. Imprezy będą realizowane na placu w centrum obszaru poddanego rewitalizacji. Projekt zintegrowany z projektem „Rewitalizacja centrum osiedla w Barcinie (działania rewitalizacyjne)”. Projekt społeczny będzie realizowany ściśle w oparciu o bazę przestrzenną wybudowaną w projekcie infrastrukturalnym, z którym jest bezpośrednio powiązany i niemożliwy do realizacji bez utworzenia zaplecza.	Osiedle Kujawy (MDK, plac przy Urzędzie Miejskim, plac przed Miejskim Domem Kultury i budynkiem SPZOZ, skwer między sklepami)	52 631,58	<u>Wskaźniki produktu RPO, LSR:</u> Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 20 osób (w tym 8 seniorów) <u>Wskaźnik rezultatu RPO, LSR:</u> Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna – 15 osób (w tym 4 seniorów)	Ewidencja uczestników projektu, dokumentacja projektowa.
Barcin - Osiedle Kujawy	1.2 Pobudzenie do aktywności społecznej i przedsiębiorczości oraz podnoszenie kompetencji społecznych i	5. Działania animacyjno-kulturalne w Barcinie – edycja II (Działanie 11.1 RPO)	S	Gmina Barcin/ MDK w Barcinie/ MGOPS w Barcinie	j.w.	Osiedle Kujawy (MDK, plac przy Urzędzie Miejskim, plac przed Miejskim	52 631,58	<u>Wskaźniki produktu RPO, LSR:</u> Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 20 osób (w tym 8 seniorów) <u>Wskaźnik rezultatu RPO, LSR:</u> Liczba osób	Ewidencja uczestników projektu, dokumentacja projektowa.

	zawodowych					Domem Kultury i budynkiem SPZOZ, skwer między sklepami)		zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna – 15 osób (w tym 4 seniorów)	
Barcin - Osiedle Kujawy	1.2 Pobudzenie do aktywności społecznej i przedsiębiorczości oraz podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych	6. Działania animacyjno-kulturalne w Barcinie – edycja III (Działanie 11.1 RPO)	S	Gmina Barcin/MDK w Barcinie/ MGOPS w Barcinie	j.w.	Osiedle Kujawy (MDK, plac przy Urzędzie Miejskim, plac przed Miejskim Domem Kultury i budynkiem SPZOZ, skwer między sklepami)	52 631,58	<u>Wskaźniki produktu RPO, LSR:</u> Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 20 osób (w tym 8 seniorów) <u>Wskaźnik rezultatu RPO, LSR:</u> Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna – 15 osób (w tym 4 seniorów)	Ewidencja uczestników projektu, dokumentacja projektowa.
Barcin - Osiedle Kujawy	1.2 Pobudzenie do aktywności społecznej i przedsiębiorczości oraz podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych	7. Pobudzenie do aktywności społecznej, zawodowej i przedsiębiorczości oraz podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych środki Funduszu Pracy (publiczne -PUP Żnin)	S	Powiatowy Urząd Pracy w Żninie/ Gmina Barcin	Projekt polegać będzie na przyznaniu jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej w ramach limitu środków finansowych Funduszu Pracy (FP) na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, przyznawanych decyzją Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. .W ramach podpisanego Porozumienia z PUP w Żninie określona grupa osób z podobszaru rewitalizacji będzie aktywizowana (np. doradztwo zawodowe, staże i dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej).	Osiedle Kujawy (MDK, plac przy Urzędzie Miejskim, plac przed Miejskim Domem Kultury i budynkiem SPZOZ, skwer między sklepami)	100 000,00	<u>Wskaźniki produktu RPO, LSR:</u> Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 3 osoby <u>Wskaźnik rezultatu RPO, LSR:</u> Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – 3 osoby	Ewidencja uczestników projektu, dokumentacja projektowa.

Barcin - Osiedle Kujawy centrum Pie- chcina	1.2 Pobudzanie do aktywności społecznej, zawodowej i przedsiębiorczości oraz podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych	8. Edukacja, poradnictwo i wsparcie terapeutyczne osób i rodzin o niewystarczających kompetencjach i umiejętnościach społecznych i zawodowych z gminy Barcin (Poddziałanie 9.3.2 RPO)	S	Gmina Barcin/ MGOPS	- Działania służące wspieraniu rodzin i osób w wypełnianiu ról społecznych i opiekuńczo-wychowawczych realizowane przez placówki wsparcia dziennego, asystentów rodziny; - Terapia indywidualna i terapia grupowa - prowadzona przez psychologa – terapeutę w indywidualnie czasowo określonych cyklach – warsztaty, - Poradnictwo psychologiczne i wsparcie indywidualne/grupowe w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności zawodowych, służące przezwyciężaniu nieporadności życiowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia, - Indywidualne poradnictwo prawne (w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów), - Animator społeczności lokalnej – organizowanie, aktywizacja społeczna, tworzenie grup samopomocowych, organizowanie współpracy, prowadzenie działań integrujących osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie ze społecznością lokalną, - Projektem zostaną objęte osoby z obszaru rewitalizacji przede wszystkim uzależnione od pomocy społecznej i borykające się z innymi problemami żywymi. - Projekt jest silnie powiązany z działaniami infrastrukturalnymi zaplanowanymi w ramach rewitalizacji, poprzez wykorzystanie jako miejsca realizacji działań projektowych – zagospodarowanych terenów w centrum miasta (plac przy Urzędzie Miejskim, plac przed Miejskim Domem Kultury i budynkiem SPZOZ, skwer między sklepami).	PUP Żnin Osiedle Kujawy (MGOPS, plac przy Urzędzie Miejskim, plac przed Miejskim Domem Kultury i budynkiem SPZOZ, skwer między sklepami	452 000,00	<u>Wskaźniki produktu RPO:</u> Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie - 150 osób (w tym 25 osób z OR) <u>Wskaźnik rezultatu RPO:</u> Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu – 1 szt.	Ewidencja uczestników projektu, dokumentacja projektowa.
--	---	---	---	---------------------	---	--	------------	--	--

					letnim planowana jest realizacja większości zaplanowanych zadań z wykorzystaniem infrastruktury stworzonej w ramach realizacji projektu nr 10 (organizacja czasu wolnego rodziców i dzieci, organizacja spotkań integracyjnych, poradnictwo psychologiczne w plenerze itp.).				
Kierunek działań: 2. Rozwój infrastruktury społecznej i przestrzeni publicznej									
Barcin - Osiedle Kujawy	2.1 Lepsza jakość infrastruktury służącej mieszkańcom	9. Rozbudowa z przebudową części budynku przy ul. Artylerzystów 8 w Barcinie na Miejski Dom Kultury (Działanie 4.4 RPO)	PF	Gmina Barcin	- Inwestycja obejmuje prace budowlane oraz usprzętowanie i wyposażenie lokalu po Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Barcinie i dawnej bibliotece publicznej i zaadaptowanie ich na potrzeby Miejskiego Domu Kultury w Barcinie, - Potrzeba realizacji projektu wynika ze zdiagnozowanych problemów lokalowych w obecnej siedzibie instytucji kultury i wynikających z tego negatywnych konsekwencji w zakresie jakości i dostępności usług kulturalnych, MDK, pomimo że kieruje liczne działania do swoich odbiorców, nie jest w stanie rozszerzać swojej oferty kulturalno-edukacyjnej zgodnie z zapotrzebowaniem społecznym.	Osiedle Kujawy (ul. Lotników 13)	9 185 551,10	<u>Wskaźniki produktu RPO:</u> Liczba instytucji kultury objętych wsparciem – 1 szt. Liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem – 1 szt. <u>Wskaźniki rezultatu RPO:</u> Liczba osób korzystających z obiektów zasobów kultury objętych wsparciem – 11 900 os.	Protokół odbioru, decyzja o pozwoleniu na użytkowanie, ewidencja osób korzystających z oferty MDK.
Barcin - Osiedle Kujawy	2.2 Nadanie terenom publicznym nowych funkcji	10. Rewitalizacja centrum osiedla w Barcinie (działania rewitalizacyjne) (Działanie 6.2 RPO)	PF	Gmina Barcin	- Zagospodarowanie terenu centrum miasta (plac przy Urzędzie Miejskim, plac przed Miejskim Domem Kultury i budynkiem SPZOZ, skwer między sklepami) i nadanie tym terenom nowych funkcji, - Zakres projektu obejmuje: przebudowę ciągów pieszych i alejek spacerowych, rekultywację terenów zielonych, budowę fontanny, szachownicy terenowej, trybun na skarpie ziemnej (amfiteatr), budowę ciągów pieszych i placów utwardzonych oraz elementów małej architektury, - Na obszarze inwestycji planowane jest stworzenie miejsc na prowadzenie działalności gospodarczej – przynajmniej 3 osoby otworzą	Osiedle Kujawy (działki nr 80/16, 80/18, 80/25, 80/36, 80/39, 80/68, 81/86, 81/87, 81/88, 92, 95/1, 95/3, 95/13, 95/14, 96)	3 528 321,66	<u>Wskaźniki produktu RPO:</u> Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich – 3,27 ha Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 3,27 ha <u>Wskaźniki rezultatu RPO:</u> Liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/zrekultywowanej przestrzeni w miastach: 800 osób	Protokół odbioru, dokumentacja projektowa.

					działalność gospodarczą na obszarze rewitalizacji, - Zagospodarowane tereny będą stanowić przestrzeń publiczną przeznaczoną do rozwoju funkcji społecznych, kulturalnych, rekreacyjnych, edukacyjnych, - Działania inwestycyjne umożliwią stworzenie przestrzeni dla rozwoju drobnych lokalnych rzemieślników i artystów działających w przestrzeni miejskiej, prowadzenia aktywizacyjnych zajęć plenerowych z osobami zagrożonymi ubóstwem i wykluczeniem społecznym, m. in. z seniorami, bezrobotnymi, korzystającymi z pomocy społecznej, - Dzięki realizacji inwestycji w centralnej części miasta powstanie stanowiącej obszar rewitalizacji powstanie miejsce atrakcyjne dla jego mieszkańców, wykorzystywane na cele społeczne, z ofertą kulturalną, - W przestrzeni prowadzone będą: działania animacyjne, kulturalne i szkoleniowe, działania dla osób i rodzin o niewystarczających kompetencjach i umiejętnościach społecznych i zawodowych, działania prowadzone przez Dzienny Dom Pobytu i MDK, - W ujęciu programowym wykorzystanie tych przestrzeni odbywać się będzie w synergii z planowanymi działaniami społecznymi wskazanymi w programie rewitalizacji.				
Barcin - Osiedle Kujawy	2.1 Lepsza jakość infrastruktury służącej mieszkańcom	11. Budowa Placu Street Workout w Barcinie (PROW)	PF	Gmina Barcin	- Projekt dotyczy rozwoju ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej poprzez budowę placu street workout przy kompleksie sportowym orlik, - Inwestycja obejmuje m.in. montaż drążków do podciągania, poręczy równoległych i drabinek o różnej wysokości i długości, a także skośnej ławki do ćwiczeń mięśni brzucha i słupów kwadratowych z obręczami na linach do podciągania się, - Dla zwiększenia bezpieczeństwa planowana	Osiedle Kujawy, przy kompleksie sportowym Orlik (dz. nr 81/43 obręb 4 Barcin)	62 902,00	<u>Wskaźniki produktu:</u> Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej 1 szt. <u>Wskaźniki rezultatu:</u> Liczba osób zamieszkujących na terenie miejscowości, w których wybudowano lub zmodernizowano obiekty	Protokół odbioru, dokumentacja projektowa.

				jest nawierzchnia z perforowanych mat gumowych. - Plac można dodatkowo ogrodzić plotem lub odgrodzić przy pomocy nasadzeń, - Na obszarze rewitalizacji (jak i w całym mieście) brak jest miejsca i urządzeń rekreacyjnych, pozwalających na bezpieczne trenowanie kalisteniki, street workoutu i innych powiązanych form rekreacyjno-sportowych, - Powstanie tego typu placu umożliwi uprawianie i popularyzację tego rodzaju sportu, szczególnie wśród starszej młodzieży i osób dorosłych oraz przyczyni się do powstania kolejnej atrakcyjnej oferty rekreacyjnej, - Na placu będą odbywać się zajęcia w ramach realizowanych projektów społecznych: działania animacyjne, kulturalne i szkoleniowe, działania dla osób i rodzin o niewystarczających kompetencjach i umiejętnościach społecznych i zawodowych, działania prowadzone przez Dzienny Dom Pobytu i MDK.		infrastruktury rekreacyjnej – 7752 osób	
--	--	--	--	---	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 20. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Lp.	Typ przedsięwzięcia ⁹	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne
1	2	3	4
Cel rewitalizacji: Poprawa jakości życia na obszarze rewitalizacji poprzez podniesienie przedsiębiorczości, zmniejszenie uzależnienia od świadczeń pomocy społecznej oraz rozwój usług społecznych skierowanych do osób starszych w parze z poprawą jakości infrastruktury społecznej i terenów publicznych			
Kierunek działań: 1. Wsparcie osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz podnoszenie przedsiębiorczości wśród mieszkańców			
Barcin – Osiedle Kujawy	1.	S	Funkcjonowanie świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży z terenu osiedla Barcin – Działanie 11.1 RPO
Barcin – Osiedle Kujawy	2.	PF	Utworzenie świetlicy środowiskowej w Barcinie – Działanie 6.1.2 RPO
Barcin – Osiedle Kujawy	4.	S	Bezpłatne poradnictwo prawne i obywatelskie dla mieszkańców powiatu żnińskiego zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (Pomorsko Kujawskie Zrzeszenie Samopomocy Obywatelskiej Sampo w Barcinie) Poddziałanie 9.3.2 RPO

Źródło: Opracowanie własne

⁹ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

9.1 Projekty zintegrowane

Podczas programowania procesu rewitalizacji nadrzędną zasadą jaką kierowano się przy wyborze projektów rewitalizacyjnych było zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach, przede wszystkim przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania.

W „Zasadach programowania...” wskazano, że „mając na uwadze konieczność wzmocnienia kompleksowości przedsięwzięć rewitalizacyjnych Instytucja Zarządzająca RPO dla projektów, które objęte są dofinansowaniem w ramach działania 6.2, poddziałania 6.4.1 oraz działania 7.1 przewiduje zastosowanie formuły projektów zintegrowanych. W związku z powyższym w przypadku projektów zaplanowanych do wsparcia w ramach powyższych działań/poddziałów wnioskodawca we wniosku o dofinansowanie projektu zobowiązany będzie wykazać, iż zrealizował lub planuje realizację projektu „miękkiego”, finansowanego ze środków EFS, ukierunkowanego na rozwiązanie zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na danym obszarze, któremu podporządkowany zostanie przedmiotowy projekt infrastrukturalny”. **W niniejszym programie znalazł się jeden projekt, który będzie realizowany w ramach działania 6.2: „Rewitalizacja centrum osiedla w Barcinie (działania rewitalizacyjne)” – działanie 6.2.**

W odniesieniu do powyższego projektu zastosowano formułę projektów zintegrowanych opisaną w poniższej tabeli.

Tabela 21. Realizacja koncepcji projektów zintegrowanych w odniesieniu do projektów współfinansowanych ze środków RPO WK-P przeznaczonych na rewitalizację

Projekt wiodący	Projekt uzupełniający
Działania animacyjno-kulturalne w Barcinie – edycja I (11.1 RPO) Działania animacyjno-kulturalne w Barcinie – edycja II (11.1 RPO) Działania animacyjno-kulturalne w Barcinie – edycja III (11.1 RPO) Pobudzanie do aktywności społecznej, zawodowej i przedsiębiorczości oraz podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych. (środki Funduszu Pracy (publiczne -PUP Żnin)) Edukacja, poradnictwo i wsparcie terapeutyczne osób i rodzin o niewystarczających kompetencjach i umiejętnościach społecznych i zawodowych z gminy Barcin (9.3.2. RPO)	Rewitalizacja centrum osiedla w Barcinie (działania rewitalizacyjne) (6.2 RPO)
Uzasadnienie zintegrowania	
Gmina Barcin na przestrzeni ostatnich lat poświęciła wiele środków i podjęła wiele działań zmierzających do poprawy przestrzeni publicznej na terenie miasta i całej gminy Barcin. Wiele z tych przedsięwzięć było realizowanych przy współfinansowaniu ze środków zewnętrznych. Przeprowadzano je od 2004 roku w oparciu początkowo o Plan Rozwoju Lokalnego, a następnie Lokalny Program Rewitalizacji i obecnie – Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Barcin na lata 2016 - 2023. Dzięki tym działaniom wizerunek miasta i gminy zmienił się	

diametralnie. Przestrzenie dotychczas niezagospodarowane, zaniedbane, zniszczone, „straszące wyglądem” i odpychające stały się miejscami, które przyciągają mieszkańców i zachęcają do korzystania z tego, co mają do zaoferowania. Celem tych działań, było poprawienie wizualnego stanu technicznego i upiększenie przestrzeni, ale to tylko jeden z efektów, którym miały służyć przeprowadzone inwestycje. Odnowione tereny wpłynęły pozytywnie na stopień zadowolenia mieszkańców, na rozwój bazy kulturalnej, na wzrost działalności gospodarczej, spadek przestępczości. Przeprowadzone działania stanowiły podstawę i impuls do dalszych zmian i stanowiły podwaliny dalszych przemian na obszarach rewitalizowanych.

Podobny charakter ma mieć planowane do realizacji przedsięwzięcie, polegające na zagospodarowaniu centrum osiedla Barcin. Obszar, który ma być poddany rewitalizacji to ostatnia enklawa, która pozostała do zagospodarowania w centrum miasta, której wykonanie w sposób kompleksowy zakończy proces przemian na tym terenie. Inwestycja w samej istocie jest typowo infrastrukturalna, zmieniająca przestrzeń i polegająca na realizacji prac budowlanych, lecz to tylko jeden i wcale nie najważniejszy efekt tego przedsięwzięcia. Zrewitalizowany areal będzie stanowił bazę dla projektów społecznych „Działania animacyjno-kulturalne w Barcinie – edycje I - III”, „Pobudzenie do aktywności społecznej, zawodowej i przedsiębiorczości oraz podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych” oraz „Edukacja, poradnictwo i wsparcie terapeutyczne osób i rodzin o niewystarczających kompetencjach i umiejętnościach społecznych i zawodowych z gminy Barcin” planowanych do realizacji na tym obszarze. Bez przeprowadzenia projektu infrastrukturalnego i uporządkowania przestrzeni nie będzie możliwa realizacja projektów społecznych.

Na obszarze inwestycji planowane jest stworzenie miejsc na prowadzenie działalności gospodarczej – przynajmniej 3 osoby otworzą działalność gospodarczą na obszarze rewitalizacji.

Samo położenie terenu, który jest objęty działaniami rewitalizacyjnymi ma niewątpliwie kolosalne znaczenie i decydująco wpływa na realizację na tym obszarze działań społecznych. Jest to ściśle centrum osiedla, umiejscowione pomiędzy urzędem miasta, ośrodkiem pomocy społecznej, miejskim domem kultury i ośrodkiem zdrowia. Teren, który wręcz domaga się odrestaurowania i stworzenia przestrzeni dla dalszych działań. Nie ma lepszego usytuowania i położenia wokół najważniejszych jednostek użyteczności publicznej, tak niewykorzystanego, posiadającego potencjał i możliwości rozwoju.

Wykonanie projektu będzie miało wpływ na rozwiązanie problemów określonych na etapie ustalania obszaru rewitalizacji i wpłynie pozytywnie na wyjście z sytuacji kryzysowej poprzez wpływ na takie problemy jak starzejące się społeczeństwo czy niski poziom przedsiębiorczości.

W ramach projektu 3 osoby otrzymają dotację na założenie własnej działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji, w tym na terenie objętym projektem rewitalizacji centrum osiedla.

W stworzonej w ramach projektu infrastrukturalnego przestrzeni publicznej realizowane będą następujące zadania przewidziane w projektach wiodących:

- Rozpoczęcie działalności gospodarczej przez 3 osoby.

- Część szkoleń i zajęć dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, dzięki którym uczestnicy zdobędą wiedzę i kwalifikacje przydatne w ich dalszym rozwoju, które pomogą wyjść im z sytuacji kryzysowej będzie odbywała się w zagospodarowanej przestrzeni (np. szkolenia dla instruktorów zajęć animacyjnych i inne w zależności od zapotrzebowania).

- Działania z zakresu animacji społecznej skierowane do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, takie jak imprezy kulturalne dla wszystkich mieszkańców z różnych grup wiekowych, mających na celu integrację mieszkańców, między innymi poprzez spotkania z sąsiadami i znajomymi w ramach realizowanych przedsięwzięć społecznych.

Planowane spotkania i imprezy kulturalne oraz część szkoleń i zajęć społecznych, odbywać się będzie na bazie zrewitalizowanej infrastruktury w centrum Barcina. W wyniku realizacji projektu infrastrukturalnego powstaną m. in. ciągi piesze, alejki spacerowe, tereny zielone, fontanna, szachownica terenowa, trybuny, place utwardzone czy elementy małej architektury. Tak zagospodarowany teren będzie miejscem idealnym do pobudzania więzi społecznych, a także do rozwoju małej przedsiębiorczości. Estetyczny i uporządkowany obszar zachęci mieszkańców do udziału w projektach społecznych. Prognozuje się, że szczególnie często będą z nich korzystać seniorzy, którzy w uporządkowanej przestrzeni chętnie będą się aktywizować. Stworzone alejki niezaprzeczalnie wpłyną na poprawę bezpieczeństwa podczas poruszania się po odnowionym obszarze, co dla seniorów jest niezwykle ważnym aspektem. Podobnie będzie z dziećmi, z rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, które chętnie skorzystają m. in. z szachownicy terenowej. Zajęcia skierowane do nich i realizowane przy wsparciu animatora z wykorzystaniem stworzonej infrastruktury, zachęcą je do aktywności fizycznej, poprawią relacje z rówieśnikami oraz pokażą inne wzorce. Wszystkie planowane elementy infrastruktury pozwolą na zorganizowanie spotkań i imprez integrujących całą społeczność – w szczególności dużym udogodnieniem do przeprowadzenia tego typu eventu będzie trybuna. Częste korzystanie ze zrewitalizowanego obszaru przez mieszkańców, w tym przede wszystkim realizacja projektów społecznych z wykorzystaniem powstałej infrastruktury, będzie motorem nie tylko do powstania, ale przede wszystkim do rozwoju małych punktów handlowo – usługowych.

Dzięki takiemu podejściu zapewniona jest komplementarność interwencji – z jednej strony realizowane są działania podnoszące jakość kapitału społecznego, z drugiej strony ożywiona zostanie centralna część miasta. Obecnie na Osiedlu Kujawy brakuje ciekawie zagospodarowanych przestrzeni publicznych, które pełniłyby funkcje społeczne, kulturalne, rekreacyjne czy edukacyjne. Realizacja projektu wpłynie również na poprawę postrzegania tej części

miasta. Stanie się to miejsce atrakcyjne, w którym mieszkańcy osiedla będą spędzać czas wolny. Dzięki zagospodarowaniu wskazanych przestrzeni na cele społeczne – możliwe będzie „wyjście” z działaniami społecznymi w przestrzeń miasta, posłużą one jako miejsce integracji i animacji osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Zagospodarowana przestrzeń publiczna stanie się również miejscem realizacji części działań zaplanowanych w ramach projektów:

- Dzienny Dom Pobytu dla Osób Starszych w Barcinie,

- Edukacja, poradnictwo i wsparcie terapeutyczne osób i rodzin o niewystarczających kompetencjach i umiejętnościach społecznych i zawodowych z gminy Barcin.

Bez podjęcia interwencji w zakresie infrastrukturalnym, efekt działań społecznych będzie niepełny. Projekty społeczne, realizowane będą ściśle w oparciu o bazę przestrzenną wybudowaną w projekcie zagospodarowania centrum Barcina. Projekty te są bezpośrednio z nim związane i niemożliwe do realizacji bez utworzenia zaplecza.

Tylko realizacja powyższych projektów w formule przedsięwzięć zintegrowanych pozwoli odpowiedzieć na konkretne potrzeby mieszkańców i przyczyni się do rozwiązania problemów społecznych tam występujących, czyli spadku bezrobocia i uzależnienia od pomocy społecznej i niskiego poziomu przedsiębiorczości oraz wsparcia osób starszych.

Źródło: Opracowanie własne

Zastosowanie formuły projektów zintegrowanych jest widoczne w przypadku innych projektów infrastrukturalnych nie finansowanych ze środków rewitalizacyjnych, np.

- Projekt „Przebudowa pomieszczeń wraz ze zmianą sposobu użytkowania części budynku Miejskiego Domu Kultury z przeznaczeniem na utworzenie Dziennego Domu Pobytu” (Poddziałanie 6.1.2 RPO) jest zintegrowany z projektami społecznymi: „Dzienny Dom Pobytu dla Osób Starszych w Barcinie” i „Przejście od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w społeczności lokalnej poprzez usługi zdrowotne dla osób niesamodzielnych i edukację ich opiekunów”. Realizacja projektu infrastrukturalnego jest niezbędna aby możliwe było podjęcie projektów społecznych – wiodących. Aby Dzienny Dom Pobytu mógł rozpocząć swoją działalność oraz aby możliwe było realizowanie usług specjalistycznych, najpierw konieczne było wykonanie prac adaptacyjnych, w wyniku których powstały pomieszczenia przeznaczone na Dzienny Dom Pobytu.
- Projekt „Utworzenie świetlicy środowiskowej w Barcinie” (Poddziałanie 6.1.2 RPO) jest zintegrowany z projektem „Funkcjonowanie świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży z terenu osiedla Barcin”. Realizacja projektu infrastrukturalnego, który zakłada adaptację pomieszczeń na świetlicę środowiskową oraz zakup pierwszego wyposażenia świetlicy jest niezbędna do uruchomienia świetlicy i prawidłowego funkcjonowania. Warunkiem uruchomienia świetlicy jest odpowiednie zaadaptowanie pomieszczeń i jej wyposażenie w niezbędne meble i sprzęt.

9.2 Komplementarność przestrzenna

W ramach komplementarności przestrzennej nie przewiduje się projektów realizowanych poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji ale oddziałujących na ten obszar.

Nie mniej jednak, podczas tworzenia, a także na etapie realizacji programu rewitalizacji Gmina bierze pod uwagę wzajemne powiązania jakie mogą wystąpić pomiędzy projektami realizowanymi na obszarze rewitalizacji, jak i poza nim. Należy podkreślić, że na etapie tworzenia programu zadbano o to, aby pozostawał on spójny z innymi dokumentami strategicznymi. Jest to wyjątkowo istotne z uwagi na znaczenie realizacji programu dla sprawnej implementacji pozostałych instrumentów rozwoju gminy, a także np. dla możliwości pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych, itp. Wskazane w programie **projekty rewitalizacyjne nie kolidują z innymi przedsięwzięciami planowanymi do realizacji przez Gminę Barcin**. Prowadzone w ramach rewitalizacji działania nie będą powodowały przenoszenia problemów z obszarów rewitalizacji na inne obszary, nie będą skutkowały przesuwaniem (wypychaniem) problemów na inne obszary lub prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja

społeczna i wykluczenie. Powyższe zostanie zapewnione dzięki temu, że zaplanowane działania koncentrują się na rozwiązaniu zastanych problemów u ich źródła, czyli na obszarze, na którym zostały zdiagnozowane. **W programie nie planuje się przedsięwzięć, które wiązałyby się z czasowym lub ze stałym przenoszeniem problemów na inne obszary.**

Celem działań zarówno tych prowadzonych na obszarze rewitalizacji, jak i poza nim jest zrównoważony rozwój Gminy Barcin oraz stałe podnoszenie jakości i komfortu życia jej mieszkańców. Tym samym **wszystkie podejmowane przez Gminę działania (rewitalizacyjne lub nie) służą osiągnięciu wspólnego celu.**

Dzięki osadzeniu struktury zarządzania programem rewitalizacji w ramach Urzędu Miejskiego zapewnione zostało, że wszelkie działania podejmowane w Gminie na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki zostaną skoordynowane. Podmiot zarządzający rewitalizacją w Gminie przed podjęciem decyzji o realizacji innych inwestycji nie wskazanych w programie (realizowanych zarówno na obszarze, jak i poza nim) będzie sprawdzał czy planowane przedsięwzięcie jest zgodne z założeniami programu rewitalizacji. W razie stwierdzenia niezgodności podjęte zostaną odpowiednie działania celem dostosowania danego przedsięwzięcia tak, aby nie kolidowało ono z celami programu rewitalizacji. Dla zachowania komplementarności przestrzennej podmiot zarządzający rewitalizacją w Gminie Barcin będzie prowadził ciągłą analizę następstw podejmowanych decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia (jak np. przeznaczanie nowych terenów pod zabudowę) dla zapewnienia skuteczności programu rewitalizacji. Szczegółowo sposoby zarządzania programem rewitalizacji opisano w rozdziale 12.

Wszystkie projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze rewitalizacji, natomiast zasięg ich oddziaływania będzie dużo większy niż wyznaczony obszar rewitalizacji. Projekty realizowane na terenie Osiedla Kujawy w Barcinie będą wpływać na obszar, mieszkańców całego miasta i pozostałych miejscowości wiejskich. Dzięki tak dużemu promieniowaniu zaplanowanych projektów zapewnione zostanie, że program rewitalizacji będzie efektywnie oddziaływał na cały obszar dotknięty kryzysem.

Dzięki zapewnieniu (i stałemu sprawdzaniu) komplementarności przestrzennej projekty rewitalizacyjne wywołają skuteczną poprawę całego obszaru rewitalizacji (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach). Poszczególne projekty rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniają i zachodzi pomiędzy nimi efekt synergii.

9.3 Komplementarność problemowa

Zaplanowane projekty rewitalizacyjne dopełniają się tematycznie, a program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji w niezbędnych aspektach (tj. społecznym i przestrzenno-funkcjonalnym). Tym samym prowadzona rewitalizacja ma charakter kompleksowy a nie fragmentaryczny, a realizowane projekty doprowadzą wskazany obszar do pożądanego stanu, o którym mowa w rozdziale 7. *Cele rewitalizacji i kierunki działań.* Podczas podejmowania strategicznych decyzji przez samorząd lokalny na innych polach, pod uwagę brane będą zaplanowane działania rewitalizacyjne, aby zapewnić lepszą koordynację tematyczną i organizacyjną działań administracji. Należy wskazać, że program rewitalizacji wykazuje zgodność z dokumentami strategicznymi m. in. na poziomie lokalnym, tak więc już na poziomie programowania rewitalizacji została zapewniona komplementarność problemowa.

Realizacja projektów rewitalizacyjnych spowoduje wyeliminowanie lub złagodzenie konkretnych problemów, których występowanie zostało zdiagnozowane na terenie objętym rewitalizacją oraz które stały się podstawą do wskazania danych terenów jako zdegradowanych. W poniższej tabeli zostały wskazane poszczególne projekty rewitalizacyjne, które są odpowiedzią na problemy zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji.

Tabela 22. Powiązanie projektów rewitalizacyjnych ze zdiagnozowanymi problemami na obszarze rewitalizacji

Problemy	Sposób złagodzenia/rozwiązania problemów	Projekt
Barcin – Osiedle Kujawy: - Nasilone zjawisko starzenia się społeczeństwa – na Osiedlu Kujawy osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 26,23% ogółu mieszkańców tego obszaru, podczas gdy średnia dla Gminy wynosi 19,08%, - Brak infrastruktury adresowanej do osób starszych i niesamodzielnych, - Duże uzależnienie od korzystania z pomocy społecznej osób starszych dotkniętych niepełnosprawnością lub przewlekłą chorobą, - Brak umiejętności odnalezienia się seniorów w nowej sytuacji po zakończeniu pracy zawodowej, - Rosnąca z roku na rok liczba ludności potrzebującej wsparcia w ramach usług opiekuńczych i usług specjalistycznych, - Niewystarczająca oferta w zakresie rozwoju usług opiekuńczych, - Brak wystarczającej oferty aktywizującej seniorów.	- Zaadaptowanie posiadanej bazy lokalowej na cele stworzenia Domu Dziennego Pobytu, - Ułatwienie mieszkańcom dostępności do środowiskowych usług wsparcia, poprzez utworzenie domu dziennego pobytu dla osób niesamodzielnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu wieku i stanu zdrowia, - Zaktywizowanie i zaangażowanie osób korzystających z usług Domu Dziennego Pobytu w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego, - Zapewnienie warunków do pobudzenia wielu form aktywności psychospołecznej, fizycznej i kulturowej oraz zabezpieczenie potrzeb socjalno-bytowych osób starszych, - Rozwój niestacjonarnych usług opiekuńczych i specjalistycznych świadczonych w miejscu zamieszkania, - Doradztwo i edukowanie członków rodzin osób wymagających specjalistycznej opieki, - Rozwój nowoczesnych technologii w usługach opiekuńczych, np. teleopieka.	Przebudowa pomieszczeń wraz ze zmianą sposobu użytkowania części budynku Miejskiego Domu Kultury z przeznaczeniem na utworzenie Dziennego Domu Pobytu (6.1.2 RPO) Dzienny Dom Pobytu dla Osób Starszych w Barcinie (9.3.2 RPO) Przejęcie od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w społeczności lokalnej poprzez usługi zdrowotne dla osób niesamodzielnych i edukację ich opiekunów (9.3.2 RPO)
Barcin – Osiedle Kujawy: - Nasilone zjawisko starzenia się społeczeństwa, - Nasilone korzystanie z pomocy społecznej, - Słaby klimat aktywności gospodarczej – niski odsetek osób prowadzących własną działalność, - Brak miejsc z atrakcyjną ofertą kulturalną (co zostało wskazane w badaniu ankietowym), - Niewystarczająca oferta kierowana do osób starszych, - Wiele osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, zepchniętych na margines, - Niska jakość i problemy z dostępnością do usług kulturalnych (problemy lokalowe MDK), - Niska aktywność lokalnej społeczności (co zostało wskazane w badaniu ankietowym), - Niezagospodarowane, zdegradowane przestrzenie w centrum miasta mają negatywny wpływ na rozwój funkcji	- Prowadzenie działań animacyjno-kulturalnych i szkoleniowych oraz rozbudzających przedsiębiorczość z wykorzystaniem m.in. usług wzajemnościowych, lidera lub animatora aktywności lokalnej, - Szkolenia podnoszące kompetencje, umiejętności, kwalifikacje, zachęcające do zakładania własnych firm oraz zajęcia z zakresu animacji społecznej dla grupy docelowej – osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, - Organizacja wydarzeń kulturalno-rekreacyjnych, - Realizacja działań animacyjnych w przestrzeni miejskiej spowoduje jej ożywienie i nadanie nowych funkcji, - Zagospodarowanie przestrzeni publicznych uważanych za zdegradowane poprzez nadanie im nowych funkcji – społecznych, kulturalnych, rekreacyjnych, edukacyjnych, - Ożywienie centralnej części miasta poprzez poprawę jakości terenów publicznych, - Stworzenie przestrzeni dla: rozwoju drobnych lokalnych rzemieślników i artystów działających w przestrzeni miejskiej, prowadzenia aktywizacyjnych zajęć plenerowych z osobami	Działania animacyjno-kulturalne w Barcinie - edycje I - III (11.1 RPO) Pobudzanie do aktywności społecznej, zawodowej i przedsiębiorczości oraz podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych środki Funduszu Pracy (publiczne - PUP Żnin) Edukacja, poradnictwo i wsparcie terapeutyczne osób i rodzin o niewystarczających

Problemy	Sposób złagodzenia/rozwiązania problemów	Projekt
społecznych i kulturalnych, nie są wykorzystywane na cele działań aktywizujących i integrujących lokalną społeczność. Przez mieszkańców tereny te są postrzegane jako miejsca psujące wygląd miasta, zaśmiecone, gdzie spożywany jest alkohol, gdzie spotykają się małoletni. - Na obszarze rewitalizacji brakuje przestrzeni publicznych do prowadzenia działań aktywizujących z osobami zagrożonymi ubóstwem i wykluczeniem społecznym	zagrożonymi ubóstwem i wykluczeniem społecznym, m. in. z seniorami, bezrobotnymi, korzystającymi z pomocy społecznej, - Stworzenie nowych miejsc do prowadzenia działalności gospodarczej. W wyniku realizacji projektu infrastrukturalnego powstaną m. in. ciągi piesze, alejki spacerowe, tereny zielone, fontanna, szachownica terenowa, trybuna, place utwardzone czy elementy małej architektury. Tak zagospodarowany teren będzie miejscem idealnym do pobudzania więzi społecznych, a także do rozwoju małej przedsiębiorczości. Estetyczny i uporządkowany obszar zachęci mieszkańców do udziału w projektach społecznych. Prognozuje się, że szczególnie często będą z nich korzystać seniorzy, którzy w uporządkowanej przestrzeni chętnie będą się aktywizować. Stworzone alejki niezaprzeczalnie wpłyną na poprawę bezpieczeństwa podczas poruszania się po odnowionym obszarze, co dla seniorów jest niezwykle ważnym aspektem. Podobnie będzie z dziećmi, z rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, które chętnie skorzystają m. in. z szachownicy terenowej. Zajęcia skierowane do nich i realizowane przy wsparciu animatora z wykorzystaniem stworzonej infrastruktury, zachęcą je do aktywności fizycznej, poprawią relacje z rówieśnikami oraz pokażą inne wzorce. Wszystkie planowane elementy infrastruktury pozwolą na zorganizowanie spotkań i imprez integrujących całą społeczność – w szczególności dużym udogodnieniem do przeprowadzenia tego typu eventu będzie trybuna. Częste korzystanie ze zrewitalizowanego obszaru przez mieszkańców, w tym przede wszystkim realizacja projektów społecznych z wykorzystaniem powstałej infrastruktury, będzie motorem nie tylko do powstania, ale przede wszystkim do rozwoju małych punktów handlowo – usługowych.	kompetencjach i umiejętnościach społecznych i zawodowych z gminy Barcin (9.3.2. RPO) Rewitalizacja centrum osiedla w Barcinie (działania rewitalizacyjne) (6.2 RPO)
Barcin – Osiedle Kujawy: - Nasilone korzystanie z pomocy społecznej, - Wiele rodzin mających problemu w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (co zostało wskazane w badaniu ankietowym).	- Działania służące wspieraniu rodzin i osób w wypełnianiu ról społecznych i opiekuńczo-wychowawczych; - Terapia indywidualna i terapia grupowa, - Poradnictwo psychologiczne i wsparcie indywidualne/grupowe w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności zawodowych, służące przezwyciężaniu nieporadności życiowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia, - Poradnictwo prawne i obywatelskie w utworzonych punktach, - Zatrudnienie animatora społeczności lokalnej – organizowanie, aktywizacja społeczna, tworzenie grup samopomocowych, organizowanie współpracy, prowadzenie działań integrujących osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie ze społecznością	Edukacja, poradnictwo i wsparcie terapeutyczne osób i rodzin o niewystarczających kompetencjach i umiejętnościach społecznych i zawodowych z gminy Barcin (9.3.2 RPO) Bezpłatne poradnictwo prawne i obywatelskie dla mieszkańców powiatu żnińskiego

Problemy	Sposób złagodzenia/rozwiązania problemów	Projekt
	lokalną.	zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (9.3.2 RPO)
Barcin – Osiedle Kujawy: - Brak ciekawej oferty kulturalnej i niska aktywność mieszkańców (co zostało wskazane w badaniu ankietowym), - Niezadowalająca jakość i stan infrastruktury kultury, - Problemy lokalowe głównej instytucji kultury – MDK wpływają negatywnie na jakość i wachlarz oferowanych usług, - Miejski Dom Kultury, pomimo że kieruje liczne działania do swoich odbiorców, nie jest w stanie rozszerzać swojej oferty kulturalno-edukacyjnej zgodnie z zapotrzebowaniem społecznym, - Wiele osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, dla których działalność MDK stanowi jedyną okazję do kontaktu z kulturą,	- Stworzenie siedziby MDK, która będzie funkcjonalna i w dobrym stanie technicznym, z pomieszczeniami odpowiadającymi potrzebom instytucji, - Zwiększenie dostępności oferty kulturalnej, w tym edukacyjnej, - Polepszenie jakości oferty kulturalnej, w tym edukacyjnej MDK w Barcinie, - Poszerzenie oferty kulturalnej, w tym edukacyjnej MDK.	Rozbudowa z przebudową części budynku przy ul. Lotników 13 w Barcinie na Miejski Dom Kultury (4.4 RPO)
Barcin – Osiedle Kujawy: - Negatywny wpływ na rozwój funkcji społecznych i kulturalnych ma jakość terenów publicznych, - Brak miejsc i urządzeń rekreacyjnych pozwalających na uprawianie sportów na świeżym powietrzu, takich jak np. street workout czy kalistenika, które mogłyby być wykorzystywane przez seniorów z Dziennego Domu Pobytu, czy dzieci i młodzież ze świetlicy środowiskowej.	- Zagospodarowanie przestrzeni publicznych uważanych za zdegradowane poprzez nadanie im nowych funkcji, - Ożywienie centralnej części miasta poprzez poprawę jakości terenów publicznych, - Stworzenie placu street workout z urządzeniami do ćwiczeń – powstanie miejsca rekreacji dla wszystkich mieszkańców Osiedla Kujawy.	Budowa Placu Street Workout w Barcinie (PROW)
Barcin – Osiedle Kujawy: - Brak świetlicy środowiskowej - Wiele rodzin objętych pomocą społeczną, - Wiele rodzin mających problem w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (co zostało wskazane w badaniu ankietowym), - Wiele osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, - Niska aktywność lokalnej społeczności (wg. badania ankietowego), - Problemy z nadużywaniem alkoholu (wg. badania ankietowego).	- Zaadaptowanie posiadanych pomieszczeń na świetlicę środowiskową i zapewnienie jej wyposażenia, - Organizacja wsparcia i pomocy dla dzieci i młodzieży w ramach funkcjonowania świetlicy, - Świetlica miejscem podejmowania wielu działań o charakterze integrującym społeczność lokalną, - Świetlica środowiskowa mogłaby również pełnić funkcję socjoterapeutyczną i stałaby się doskonałą ofertą wsparcia rodzin i dzieci znajdujących się w kryzysie, - Funkcjonowanie placówki stworzyłoby dzieciom korzystającym z jej oferty nowe możliwości i szanse rozwojowo – edukacyjne, - W dłuższej perspektywie czasowej uruchomienie świetlicy mogłoby przyczynić się do zmniejszenia się liczby dzieci niedostosowanych społecznie i ograniczyć także ekonomiczne skutki tych wykluczeń i niedostosowań	Funkcjonowanie świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży z terenu osiedla Barcin (11.1 RPO) Utworzenie świetlicy środowiskowej w Barcinie (6.1.2 RPO)

Źródło: Opracowanie własne

9.4 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Przedstawiony w rozdziale 12. *System zarządzania realizacją programu rewitalizacji* został zaprojektowany w taki sposób aby zapewnić efektywne współdziałanie różnych instytucji na jego rzecz (samorządu gminnego i jego jednostek organizacyjnych oraz pomocniczych, organizacji pozarządowych, sektora przedsiębiorców i mieszkańców) oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. System zarządzania programem rewitalizacji został osadzony w systemie działania i zarządzania Gminy Barcin w związku z czym zapewniona jest komplementarność proceduralna i instytucjonalna.

9.5 Komplementarność źródeł finansowania

Projekty rewitalizacyjne zawarte w niniejszym programie będą finansowane w oparciu o uzupełniające się środki z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), środki własne Gminy Barcin i środki prywatne. Będzie to polegać na realizacji projektów o charakterze zintegrowanym, czyli projektów społecznych i infrastrukturalnych służących osiągnięciu wspólnego celu. Ponadto planowane jest pozyskanie środków z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).

Szczegółowo źródła finansowania poszczególnych projektów zostały wskazane w rozdziale 11.

9.6 Komplementarność międzyokresowa

Przedsięwzięcia zawarte w niniejszym programie są wyrazem kontynuacji polityki prowadzonej przez Gminę Barcin w poprzednim okresie programowania. Tym samym zachowana jest ciągłość programowa polegająca na kontynuacji i rozwijaniu wsparcia z polityk spójności 2007-2013. W poprzedniej perspektywie w Gminie Barcin realizowano szereg projektów nastawionych na rozwiązywanie i łagodzenie problemów społecznych, podnoszenie jakości usług społecznych oraz aktywizację zawodową mieszkańców, m. in.:

- Drogowskaz na aktywność,
- Przyjazny komputer,
- Przedszkolaki z barcińskiej paki,
- Kwalifikacje zawodowe dla mieszkańców gmin: Barcin, Janikowo, Pakość,
- Kwalifikacje zawodowe dla mieszkańców gmin: Barcin, Janikowo, Pakość, Dąbrowa,
- Nowe perspektywy dla mieszkańców Gminy Barcin.

W perspektywie 2014-2020 w ramach rewitalizacji również zaplanowano szereg działań o charakterze społecznym, które mają przyczyniać się do dalszego wzmacniania kapitału ludzkiego.

W perspektywie 2007-2013 Gmina Barcin również prowadziła procesy rewitalizacyjne. Wówczas odnosiły się one wyłącznie do miasta Barcin, a rewitalizacją objęta była Starówka wraz z doliną Noteci. W LPR jako cele rewitalizacji przestrzennej określono m. in. poprawę atrakcyjności turystycznej Starówki poprzez zwiększenie estetyki przestrzeni oraz poprzez uporządkowanie „starej tkanki” urbanistycznej w harmonii z otoczeniem, poprawę wizerunku miasta i zachowanie dziedzictwa kulturowego, a także dbanie o rozwój turystyki w Barcinie, poprawę warunków bytowych oraz podniesienie standardu życia mieszkańców „starej” części Barcina. Zakres zrealizowanych inwestycji i ich charakter w pełni przyczynił się do osiągnięcia zakładanych celów. Ich osiągnięcie jest procesem ciągłym zaplanowanym do osiągnięcia do 2015 roku, w związku z czym nawet jeżeli realizacji poszczególnych zadań przedłużyła się w czasie i będą one realizowane w czasie dłuższym niż pierwotnie założony, to i tak zakładane cele będą osiągnięte. Wówczas zrealizowano następujące projekty:

- Modernizacja Placu 1-go Maja i ul. Św. Wojciecha wraz z remontem chodników i odnową mostu w ciągu ul. Św. Wojciecha,
- Odnowa kamienic w najstarszej części miasta,
- Wymiana oświetlenia ulicznego – Trakt spacerowy łączący starą i nową część miasta,
- Budowa traktu spacerowego nad Notecią,
- Odnowienie Góry Św. Wojciecha w Barcinie,
- Odnowienie budynku przy ul. Kościelnej 17 w Barcinie,
- Budowa i przebudowa stancji żeglarskiej NEPTUN w Barcinie,
- Promocja gospodarki miasta, ułatwienie dostępu do informacji ofertowo – instytucjonalnych poszukiwanych przez potencjalnych inwestorów,
- Utworzenie punktu doradztwa dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw,
- Podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców miasta i gminy Barcin,
- Tworzenia równych szans edukacyjnych i spełnienie możliwości edukacyjnych dzieci i młodzieży z różnych środowisk miasta,
- Zwalczanie patologii społecznych na terenie miasta i gminy Barcin – koordynacja i promocja,
- Aktywizacja zawodowa bezrobotnych mieszkańców Barcina,
- Zwiększenie mobilności zawodowej kobiet w wieku 40+.

W latach 2007-2013 przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej dokonano rewitalizacji starej części miasta. Pozostała do zrewitalizowania nowa część miasta (Osiedle Kujawy), gdzie koncentruje się największe skupisko ludności oraz występują problemy społeczne w największym stopniu. W ramach rewitalizacji prowadzonej w latach 2016-2023 planowana jest przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych właśnie na Osiedlu Kujawy.

10. Mechanizmy włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna jest nieodłącznym elementem procesu rewitalizacji i stanowi fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Partycypacja powinna być ukierunkowana na możliwie dojrzałe formy uczestnictwa społeczności w podejmowaniu decyzji, które jej dotyczą.

Schemat 4. Stopień zaangażowania interesariuszy w partycypację społeczną



Źródło: Opracowanie własne.

Ideą rewitalizacji jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez prowadzone w sposób kompleksowy, zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, które są skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie lokalnego programu rewitalizacji. W procesie rewitalizacji w Gminie Barcin uczestniczą na równych zasadach następujące podmioty:

- **Mieszkańcy gminy,**
- **Przedsiębiorcy działający na terenie gminy,**
- **Organizacje pozarządowe,**
- **Jednostka samorządu terytorialnego Gmina Barcin i jej jednostki organizacyjne.**

Na etapie przygotowania, jak i później na etapie wdrażania programu największy nacisk położono przede wszystkim na dialog z interesariuszami mieszkającymi, bądź działającymi na obszarze rewitalizacji, gdyż to ich bezpośrednio będą dotyczyć prowadzone działania rewitalizacyjne.

Program Rewitalizacji Gminy Barcin został pierwotnie opracowany jako Gminny Program Rewitalizacji na podstawie Ustawy o rewitalizacji. Tak więc konsultacje społeczne toczyły się początkowo zgodnie z procedurami wynikającymi z tej ustawy. W lipcu 2019 r. Gminny Program Rewitalizacji został zaktualizowany i zmieniony na Lokalny Program Rewitalizacji, a tym samym została znacząco uproszczona i skrócona procedura konsultowania i zmieniania dokumentu.

10.1 Partycypacja społeczna na etapie diagnozowania i programowania

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Barcin został sporządzony przez samorząd gminny i poddany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. **Prace nad przygotowaniem programu opierały się na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością zamieszkującą obszar rewitalizacji, przedsiębiorcami i organizacjami**

pozarządowymi. Do współtworzenia programu zostali zaproszeni mieszkańcy, przedsiębiorcy i ngo. Wszystkie te grupy na tych samych zasadach miały możliwość czynnego udziału w procesie przygotowania, a następnie wdrażania programu. W celu zaaktywizowania społeczeństwa powołano Komitet Rewitalizacji, w skład którego weszli m. in. przedstawiciele mieszkańców, przedsiębiorców i ngo. W programie rewitalizacji **oprócz projektów zgłoszonych przez samorząd gminny znalazły się również projekty organizacji pozarządowych.** Natomiast przedsiębiorcy z Gminy Barcin nie zgłosili do programu żadnych projektów, mimo szeroko prowadzonej akcji informacyjnej o pracach nad programem rewitalizacji.

Konsultacje społeczne były nieodłącznym elementem procesu wyznaczania obszaru rewitalizacji oraz przygotowania programu rewitalizacji. Stosowano następujące formy konsultacji: zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej, spotkania, debaty, zbieranie uwag ustnych, ankiety. Aby dotrzeć do jak największej liczby mieszkańców, ngo, przedsiębiorców i innych interesariuszy stosowano różne **formy przekazu:**

- Obwieszczenia w Biuletynie Informacji Publicznej,
- Informacje na stronie internetowej Gminy Barcin,
- Informacja w mediach społecznościowych, telefon,
- Ogłoszenia na tablicach ogłoszeń,
- Prasa lokalna,
- Kontakty z przedstawicielami lokalnych społeczności,
- Kontakty z przedstawicielami różnych grup i instytucji – MGOPS, GOK organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy z terenu gminy.

Konsultacje społeczne w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Konsultacje społeczne zostały poprzedzone obwieszczeniem Burmistrza Barcina z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, opublikowanym na 7 dni przed ich rozpoczęciem. Celem obwieszczenia było dotarcie do największej liczby osób. Stąd też było ono publikowane nie tylko w Biuletynie Informacji Publicznej. Stosowna informacja pojawiła się również na tablicach ogłoszeń i na stronie internetowej. **Konsultacje trwały od 26 lutego do 28 marca 2016 r.**

Tabela 23. Formy konsultacji społecznych wykorzystane w procesie przygotowania programu na etapie diagnozowania

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej 	30 dniowe konsultacje społeczne projektu uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, w terminie od 26 lutego 2016 r. do 28 marca 2016 r., podczas których wszyscy mieszkańcy, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy i inni zainteresowani mieli możliwość wnoszenia uwag do projektu za pomocą formularza konsultacji społecznych (wzór formularza przedstawia załącznik nr 10). Formularz uwag był dostępny na stronie www.barcin.pl oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego. Wypełniony formularz konsultacji można było przekazać e-mailem, przesłać pocztą tradycyjną na adres Urzędu Miejskiego lub wrzucić do urny wystawionej w holu Urzędu.
Spotkania	W dniu 15 lipca w Barcinie, Piechcinie i Julianowie odbyły się spotkania z mieszkańcami, przedsiębiorcami, ngo i innymi w sprawie rewitalizacji. W celu ułatwienia zrozumienia prezentowanych treści i odniesienie się do nich, na spotkaniach wykorzystano wizualizację w postaci prezentacji graficznej. Przebieg spotkań wyglądał następująco:

	• Powitanie uczestników spotkania, • Etapy prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji, • Podstawowe pojęcia związane z rewitalizacją, • Zasięg obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na mapie, • Diagnoza obszaru rewitalizacji: a) kryzysowe zjawiska w sferze społecznej, b) kryzysowe zjawiska w pozostałych sferach, c) potencjały obszaru, d) problemy obszaru, • Dyskusja na temat plusów i minusów danego obszaru, wizji jego rozwoju, celów rozwojowych i przedsięwzięć, • Przypomnienie o toczących się konsultacjach • Ankieta (opis znajduje się w dalszej części tabeli) Podczas tych spotkań uczestnicy zgłaszali jakie są największe problemy w na danym obszarze. Najczęściej pojawiały się głosy o niskiej aktywności społecznej mieszkańców czy potrzebie remontu i doposażenia obiektów infrastruktury społecznej oraz zagospodarowania przestrzeni publicznych na cele społeczne. Uczestnicy spotkań mieli wiele ciekawych pomysłów na realizację przedsięwzięć społecznych i infrastrukturalnych na danym terenie. W Barcinie wskazano na konieczność rozszerzenia obszaru rewitalizacji o teren parku miejskiego, który to wymaga rewitalizacji.
Debaty 	Debaty były jednym z elementów spotkań z interesariuszami obszarów rewitalizacji. Uczestnicy debaty starali się odpowiedzieć na następujące pytania: • Jakie są plusy i minusy zamieszkiwania w danej miejscowości – dobre i złe strony tego obszaru? • Jak dany obszar powinien wyglądać w przyszłości? • Jakie cele rozwojowe należy postawić? • Jakie przedsięwzięcia należy podjąć w ramach rewitalizacji aby osiągnąć cele i zrealizować wizję?
Ankiety 	Równocześnie z 30 dniowymi konsultacjami społecznymi projektu uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, w terminie od 26 lutego 2016 r. do 28 marca 2016 r. przeprowadzono ankietę dotyczącą obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Celem badania było poznanie opinii osób mieszkających, prowadzących działalność społeczną lub gospodarczą w gminie na temat aktualnych problemów, czynników i zjawisk kryzysowych występujących na obszarach zdegradowanych gminy oraz potrzeb i oczekiwanych działań w zakresie rewitalizacji, mających na celu ich ożywienie społeczno-gospodarcze. Ankietę przeprowadzono także podczas spotkań konsultacyjnych. Ankieta była dostępna na stronie www.barcin.pl oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego. Wypełnioną ankietę można było przekazać e-mailem, przesłać pocztą tradycyjną na adres Urzędu Miejskiego lub wrzucić do urny wystawionej w holu Urzędu. Łącznie przeprowadzono 74 ankiety. Wzór ankiety stanowi załącznik nr 11. Wyniki przeprowadzonej ankiety przedstawia załącznik nr 12.

Źródło: Opracowanie własne

Po zakończeniu konsultacji, sporządzono raport z ich przebiegu zawierający zgłoszone uwagi i sposób ich rozpatrzenia. Raport z konsultacji społecznych został opublikowany w Biuletynie Informacji publicznej. W trakcie konsultacji zgłoszono bardzo ważne uwagi dotyczące zasięgu obszaru rewitalizacji. Wszystkie uwagi zostały uwzględnione. **Ostateczny kształt obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji jest wynikiem przeprowadzonych konsultacji.**

Konsultacje społeczne projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Barcin na lata 2015-2023 oraz projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji

Rozpoczęcie konsultacji zostało poprzedzone obwieszczeniem Burmistrza Barcina z dnia 29 kwietnia 2016 r., opublikowanym na 7 dni przed ich rozpoczęciem w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Gminy. **Konsultacje społeczne trwały 30 dni od 6 maja 2016 r. do 5 czerwca 2016 r.** W tym czasie odbyło się spotkanie konsultacyjne, zbierane były uwagi ustne, pisemne i elektroniczne.

Tabela 24. Formy konsultacji społecznych wykorzystane w procesie przygotowania programu na etapie programowania

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej 	W trakcie 30 dniowych konsultacji, wszyscy zainteresowani mieli możliwość wnoszenia uwag do prezentowanych dokumentów za pomocą formularza konsultacji społecznych (wzór formularza przedstawia załącznik nr 10). Formularz uwag był dostępny na stronie www.barcin.pl oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego. Wypełniony formularz konsultacji można było przekazać e-mailem, przesłać pocztą tradycyjną na adres Urzędu Miejskiego lub wrzucić do urny wystawionej w holu Urzędu.
Uwagi ustne 	Inną formą prowadzonych konsultacji było zbieranie uwag ustnych. Wszyscy zainteresowani mieli możliwość osobistego lub telefonicznego kontaktu z wyznaczonym pracownikiem Urzędu Miejskiego, który odpowiadał na uwagi i pytania w zakresie konsultowanych dokumentów ich treści.
Spotkanie 	Spotkanie podsumowujące prace nad programem rewitalizacji odbyło się 17 maja 2016 r. w Barcinie. W trakcie spotkania uczestnicy zostali zapoznani z podstawowymi pojęciami związanymi z rewitalizacją oraz ideą tego procesu a także zaplanowanymi działaniami. W celu ułatwienia zrozumienia prezentowanych treści i odniesienie się do nich, na spotkaniach wykorzystano wizualizację w postaci prezentacji graficznej. Przebieg spotkań wyglądał następująco: • Powitanie uczestników spotkania, • Etapy prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji, • Podstawowe pojęcia związane z rewitalizacją, • Zasięg obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na mapie, • Diagnoza obszarów rewitalizacji, • Wizja obszaru po rewitalizacji, • Cele i kierunki działań, • Przedsięwzięcia rewitalizacyjne, • Komplementarność działań, • Partycypacja społeczna, • Zarządzanie programem. Po prezentacji odbyła się dyskusja na temat zaprezentowanych treści, zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz sposobu wdrażania programu rewitalizacji. W spotkaniu konsultacyjnym wzięły udział łącznie 23 osoby: przedstawiciele Rady Miejskiej w Barcinie, Urzędu Miasta i innych instytucji działających na terenie gminy, m.in. Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej, Komendy Policji w Barcinie, Ochotniczej Straży Pożarnej, a także osoby reprezentujące organizacje pozarządowe, lokalnych przedsiębiorców oraz mieszkańcy gminy. Przebieg spotkania został zrelacjonowany przez Telewizję Lokalną Barcin. Podczas spotkania nie zostały zgłoszone żadne uwagi dotyczące konieczności wprowadzenia zmian do projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Barcin na lata 2015-2023, a tocząca się dyskusja potwierdziła konieczność podjęcia działań rewitalizacyjnych na terenie gminy.

Źródło: Opracowanie własne

Po zakończeniu konsultacji, sporządzono raport z ich przebiegu zawierający zgłoszone uwagi i sposób ich rozpatrzenia. Raport z konsultacji społecznych został opublikowany w Biuletynie Informacji publicznej. W trakcie konsultacji nie zgłoszono żadnych uwag co do treści konsultowanych dokumentów.

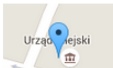
Zdjęcie 2. Informacja o I konsultacjach społecznych

Menu

- Miasto i Gmina Barcin
- Władze samorządowe
- Urząd Miejski
- Straż Miejska
- Rozwój gminy
- Dotacje dla gminy
- Kultura
- Turystyka
- Sport i rekreacja
- Organizacje pozarządowe
- Duża Rodzina z Barcina
- Budżet obywatelski

Interaktywna mapa

Urząd Miejski



ul. Artylerzystów 9
88-190 Barcin
tel. 52 383 41 00

Konsultacje społeczne

19-02-2016 Administrator: www.barcin.pl



Szanowni Państwo,
Zapraszamy do konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Rewitalizacja to szeroki proces przemian społecznych, przestrzennych i ekonomicznych na obszarze, znajdującym się w kryzysie. Jej celem jest ponowne przywrócenie do życia zdegradowanej części miasta i obszaru wiejskiego oraz uzupełnienie jej o nowe funkcje. Mówiąc prościej – chodzi o to, żeby w takim miejscu dobrze się przebywało, mieszkało i pracowało. Remonty budynków czy modernizacja dróg to tylko niewielka część działań składających się na rewitalizację. Poprawa przestrzeni musi iść w parze z polepszeniem warunków życia, co zapewniają szerokie działania społeczne, kulturalne, edukacyjne czy ekonomiczne podejmowane w tym procesie.

Załączniki:

- Projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji [31 kB]
- Załącznik 1 [14.5 MB]
- Załącznik 2 [8.8 MB]
- Załącznik 3 (diagnoza) [1011 kB]
- Ankieta GPR konsultacje projektu uchwały [230 kB]
- Formularz konsultacji [33 kB]

Konsultacje mają na celu zebranie od interesariuszy rewitalizacji uwag, opinii i propozycji odnośnie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Barcin.

Konsultacje przeprowadzone będą w okresie od dnia 26 lutego 2016 r. do dnia 28 marca 2016 r. w formie:

- uwag w postaci papierowej lub elektronicznej składanych poprzez formularz konsultacji,
- ankiet,
- spotkań konsultacyjnych.

Wypełniony formularz konsultacji i ankietę będzie można przekazywać w terminie od dnia 26 lutego 2016 r. do dnia 28 marca 2016 r.:

- bezpośrednio do Urzędu Miejskiego w Barcinie (Biuro Obsługi Klienta),
- drogą elektroniczną na adres mailowy: planowanie@barcin.pl,
- drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miejski w Barcinie, ul. Artylerzystów 9, 88-190 Barcin

Terminy i miejsca spotkań konsultacyjnych:

- Barcin: Urząd Miejski, sala sesyjna, 15 marca 2016, godz. 12.00
- Piechcin: Filia Biblioteki, 15 marca 2016, godz. 14.00
- Julianowo: świetlica wiejska w Barcinie Wsi, 15 marca 2016, godz. 16.00

Materiał: fi... oniat uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z załącznikami

Źródło: www.barcin.pl

Zdjęcie 3. Informacja o II konsultacjach społecznych

Menu

- Miasto i Gmina Barcin
- Władze samorządowe
- Urząd Miejski
- Straż Miejska
- Rozwój gminy
- Dotacje dla gminy
- Kultura
- Turystyka
- Sport i rekreacja
- Organizacje pozarządowe
- Duża Rodzina z Barcina
- Budżet obywatelski

Interaktywna mapa

Urząd Miejski



ul. Artylerzystów 9
88-190 Barcin

Konsultacje Gminnego Programu Rewitalizacji

06-05-2016 Administrator: www.barcin.pl



Szanowni Państwo!
Przedstawiamy do Państwa opinii projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Barcin na lata 2016 – 2023, a także projekt uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji to wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, infrastrukturalnej, którego celem jest wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego. Program jest podstawą do ubiegania się o środki na rewitalizację, m. in. z funduszy unijnych.

Zachęcamy także do wzięcia udziału w konsultacjach społecznych oraz zgłaszania uwag do opracowanego regulaminu wyłaniania i funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji, który stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, przeprowadzenia i oceny rewitalizacji oraz będzie pełnił funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza Barcina, w sprawach dotyczących opracowania i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Barcin na lata 2016 – 2023.

Załączniki:

- Program [3.9 MB]
- Mapy [4.7 MB]
- Projekt uchwały [154 kB]
- Formularz konsultacji [33 kB]

Konsultacje przeprowadzone są w okresie od 6 maja 2016 r. do dnia 5 czerwca 2016 r. w formie:

- uwag w postaci papierowej lub elektronicznej składanych poprzez formularz konsultacji,
- uwag ustnych,
- spotkania konsultacyjnego.

Wypełniony formularz konsultacji można przekazywać w terminie od dnia 6 maja 2016 r. do dnia 5 czerwca 2016 r.:

- bezpośrednio do Urzędu Miejskiego w Barcinie (Biuro Obsługi Klienta),
- drogą elektroniczną na adres mailowy: planowanie@barcin.pl,
- drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miejski w Barcinie, ul. Artylerzystów 9, 88-190 Barcin

Uwagi ustne można zgłaszać do p. Justyny Lewandowskiej:

- osobiście w Urzędzie Miejskim w Barcinie (pok. 41),
- telefonicznie pod nr tel. 52 383 41 51,
- drogą elektroniczną na adres mailowy: planowanie@barcin.pl

Spotkanie konsultacyjne, na którym zostanie zaprezentowany Gminny Program Rewitalizacji odbędzie się 17 maja 2016 r. (wtorek) o godz. 15.00 w sali sesyjnej Urzędu Miejskiego.

Źródło: www.barcin.pl

Zdjęcie 4. Konsultacje społeczne – spotkania



Źródło: Opracowanie własne

10.2 Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitorowania

Po podjęciu przez Radę Miejską uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Barcin na lata 2016-2023 i pozytywnej ocenie programu przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2016-2020, rozpocznie się etap wdrażania programu i monitorowanie postępów. Etap ten potrwa do roku 2023 lub wcześniejszego zrealizowania programu.

Partycypacja społeczna będzie realizowana za pośrednictwem **Komitetu Rewitalizacji**. Na podstawie uchwały XX/181/2016 Rady Miejskiej w Barcinie z dnia 9 czerwca 2016 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, Burmistrz Barcina zarządzeniem nr 140/2016 z dnia 15.09.2016 r. w celu przeprowadzenia procesu kompleksowej rewitalizacji obszarów wyznaczonych do rewitalizacji w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym powołał Komitet Rewitalizacji. Nabór na członków Komitetu był prowadzony w sposób jawny, tak aby każdy zainteresowany (mieszkaniec, przedsiębiorca, czy działacz społeczny) mógł zgłosić się do udziału w pracach tego forum. Komitet Rewitalizacji będzie funkcjonował do zakończenia prac związanych z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Barcin na lata 2016-2023. Sposób działania Komitetu określa regulamin będący załącznikiem do uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. **W pracach Komitetu biorą udział przedstawiciele:**

- Mieszkańców,
- Organizacji pozarządowych,
- Środowiska gospodarczego – przedsiębiorców,

- Rady Miejskiej w Barcinie,
- Urzędu Miejskiego w Barcinie i jednostek organizacyjnych.

Komitet Rewitalizacji jest organem **opiniodawczo-doradczym** dla Burmistrza. Jego zadaniem na etapie wdrażania i monitorowania będzie dostarczanie opinii i stanowisk, które mają pomóc w prawidłowym ukształtowaniu przebiegu procesu rewitalizacji. Na forum Komitetu prowadzone będą dyskusje na temat zaplanowanych w programie rozwiązań, sposobu ich realizacji oraz ewaluacji rewitalizacji. Komitet stanowi organizacyjny łącznik między organami Gminy a pozostałymi interesariuszami rewitalizacji, stanowiąc środek **zapewnienia partycypacyjnego charakteru rewitalizacji**.

Aby zapewnić i utrzymać zainteresowanie społeczeństwa rewitalizacją oraz zagwarantować wszystkim interesariuszom wiedzę i możliwość uczestniczenia w procesie rewitalizacji, przez cały okres wdrażania prowadzone będą działania związane z promocją i informowaniem o realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych zawartych w programie, stanie wdrażania programu i pracach Komitetu Rewitalizacji. W celu zapewnienia każdemu zainteresowanemu dostępu do tych informacji i możliwość zgłaszania uwag przewidywane są następujące formy konsultowania/informowania:

- Strona internetowa www.barcin.pl,
- Biuletyn Informacji Publicznej,
- Oficjalny profil gminy na portalu społecznościowym,
- Telewizja Lokalna Barcin,
- Zebrania mieszkańców
- Promocja działań rewitalizacyjnych podczas lokalnych imprez,
- Rozmowy z przedstawicielami mieszkańców, ngo, przedsiębiorcami,
- Szeroka informacja i promocja o podejmowanych w ramach rewitalizacji działaniach celem zapewnienia aktywnego udziału wszystkich interesariuszy w projektach rewitalizacyjnych.

Zdjęcie 5. Powstanie Komitetu Rewitalizacji



Źródło: www.barcin.pl

10.3 Partycypacja społeczna na etapie aktualizacji Programu Rewitalizacji

Aktualizacja Programu Rewitalizacji miała na celu m. in. zmianę Gminnego Programu Rewitalizacji na Lokalny Program Rewitalizacji. W związku z tym uchyleniu ulegają następujące uchwały:

1. Uchwała Nr XVII/154/2016 Rady Miejskiej w Barcinie z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji
2. Uchwała Nr XX/181/2016 Rady Miejskiej w Barcinie z dnia 9 czerwca 2016 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji
3. Uchwała Nr XX/108/2016 z dnia 9 czerwca 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Barcin na lata 2016 – 2023
4. Uchwała Nr XXVIII/239/2017 z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XX/108/2016 z dnia 9 czerwca 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Barcin na lata 2016 – 2023
5. Uchwała Nr XXXII/282/2017 Rady Miejskiej w Barcinie z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XX/108/2016 z dnia 9 czerwca 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Barcin na lata 2016 – 2023 zmienionej uchwałą Nr XXVIII/239/2017 z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XX/108/2016 z dnia 9 czerwca 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Barcin na lata 2016 – 2023

Komitet Rewitalizacji został zastąpiony **Zespołem ds. Rewitalizacji**, realizującym podobne zadania do zadań Komitetu.

Konsultacje społeczne projektu aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji trwają **od 13 do 22.09.2019 r.** W tym czasie zbierane są uwagi (ustne, pisemne i elektroniczne) do projektu aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Tabela 25. Formy konsultacji społecznych na etapie aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej 	W terminie od 13 do 22.09.2019 r. trwają konsultacje społeczne, podczas których interesariusze mają możliwość wnoszenia uwag do projektu programu rewitalizacji za pomocą formularza konsultacji społecznych. Formularz uwag jest dostępny na stronie internetowej Miasta oraz w siedzibie Urzędu Miasta. Wypełniony formularz konsultacji można przekazać e-mailem, przesłać pocztą tradycyjną na adres Urzędu Miasta lub dostarczyć osobiście do Urzędu.
Uwagi ustne 	Inną formą prowadzonych konsultacji jest zbieranie uwag ustnych. Wszyscy zainteresowani mają możliwość osobistego lub telefonicznego kontaktu z wyznaczonym pracownikiem Urzędu Miasta, który ma obowiązek odpowiadania na uwagi i pytania w zakresie treści konsultowanych dokumentów.

Źródło: Opracowanie własne

11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tabela 26. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁰	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
									EFS	EFRR	Inne				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Barcin – Osiedle Kujawy	III kw. 2016 – II kw. 2018	1. Przebudowa pomieszczeń wraz ze zmianą sposobu użytkowania części budynku Miejskiego Domu Kultury z przeznaczeniem na utworzenie Dziennego Domu Pobytu	PF	1.1 Stworzenie oferty adresowanej do osób starszych i niesamodzielnych	Gmina Barcin	897 015,15	85	762 462,84		762 462,84	budżet gm. 134 552,31		6.1	6.1.2	2 i 3
Barcin – Osiedle Kujawy	I kw. 2018 – IV kw. 2020	2. Dzienny Dom Pobytu dla Osób Starszych w Barcinie	S	1.1 Stworzenie oferty adresowanej do osób starszych i niesamodzielnych	Gmina Barcin/ MGOPS	1 019 829,29	91,96	937 871,90	937 871,90		budżet gm. 81 957,39		9.3	9.3.2	

¹⁰ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁰	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Środki prywatne	Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne							
									EFS	EFRR	Inne					
Barcin – Osiedle Kujawy	I kw. 2020 – IV kw. 2021	3. Przejście od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w społeczności lokalnej poprzez usługi zdrowotne dla osób niesamodzielnych i edukację ich opiekunów	S	1.1 Stworzenie oferty adresowanej do osób starszych i niesamodzielnych	Pallmed Sp. z o.o.	1 279 520,00	85	1 087 952,00	1 087 952,00			budżet państwa 63 616,00	127 952,00	9.3	9.3.2	
Barcin – Osiedle Kujawy	III kwartał 2021 r.	4. Działania animacyjno-kulturalne- w Barcinie – edycja I	S	1.2 Pobudzanie do aktywności społecznej, zawodowej i przedsiębiorczości oraz podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych	Gmina Barcin/ MDK w Barcinie/ MGOPS w Barcinie	52 631,58	95	50 000,00	50 000,00			budżet gm. 2 631,58		11.1		
Barcin – Osiedle Kujawy	IV kwartał 2021 r.	5. Działania animacyjno-kulturalne- w Barcinie – edycja II	S	1.2 Pobudzanie do aktywności społecznej, zawodowej i przedsiębiorczości oraz podnoszenie kompetencji	Gmina Barcin/ MDK w Barcinie/ MGOPS w Barcinie	52 631,58	95	50 000,00	50 000,00			budżet gm. 2 631,58		11.1		

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁰	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Środki prywatne	Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne							
									EFS	EFRR	Inne					
				społecznych i zawodowych												
Barcin – Osiedle Kujawy	I kwartał 2022 r.	6. Działania animacyjno-kulturalne- w Barcinie – edycja III	S	1.2 Pobudzanie do aktywności społecznej, zawodowej i przedsiębiorczości oraz podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych	Gmina Barcin/ MDK w Barcinie/ MGOPS w Barcinie	52 631,58	95	50 000,00	50 000,00			budżet gm. 2 631,58		11.1		
Barcin – Osiedle Kujawy	III – IV kwartał 2021 r.	7. Pobudzanie do aktywności społecznej, zawodowej i przedsiębiorczości oraz podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych	S	1.2 Pobudzanie do aktywności społecznej, zawodowej i przedsiębiorczości oraz podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych	PUP Żnin/ Gmina Barcin	100 000,00	100	100 000,00				śr. PUP 100 000,00				
Barcin – Osiedle Kujawy centrum Piechcina	III kw. 2021 r. – III kw. 2022 r.	8. Edukacja, poradnictwo i wsparcie terapeutyczne osób i rodzin o niewystarczających kompetencjach i umiejętnościach	S	1.2 Pobudzanie do aktywności społecznej, zawodowej i przedsiębiorczości oraz podnoszenie kompetencji społecznych i	Gmina Barcin/ MGOPS	452 000,00	85	384 200,00	384 200,00			budżet gm. 67 800,00		9.3	9.3.2	

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁰	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Środki prywatne	Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne							
									EFS	EFRR	Inne					
		społecznych i zawodowych z gminy Barcin		zawodowych												
Barcin – Osiedle Kujawy	III kw. 2016 – III kw. 2018	9. Rozbudowa z przebudową części budynku przy ul. Artylerzystów 8 w Barcinie na Miejski Dom Kultury	PF	2.1 Lepsza jakość infrastruktury służącej mieszkańcom	Gmina Barcin	9 185 551,10	21,63	1 987 682,94		1 987 682,94	budżet gm. 7 197 868,16		4.4			
Barcin – Osiedle Kujawy	III kw. 2019 – II kw. 2021	10. Rewitalizacja centrum osiedla w Barcinie (działania rewitalizacyjne)	PF	2.2 Nadanie terenom publicznym nowych funkcji	Gmina Barcin	3 528 321,66	55,94	1 973 878,00		1 973 878,00	budżet gm. 1 554 443,66		6.2			4, 5, 6, 7, 8
Barcin – Osiedle Kujawy	I kw. 2017 – III kw. 2018	11. Budowa Placu Street Workout w Barcinie	PF	2.1 Lepsza jakość infrastruktury służącej mieszkańcom	Gmina Barcin	62 902,00	63,63	40 024,67			PROW – 40 024,67 budżet gm. 22 877,33					

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 27. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Lp.	Typ przedsięwzięcia ¹¹	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Źródło finansowania			
					Środki publiczne			Środki prywatne
					EFS	EFRR	Inne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Barcin – Osiedle Kujawy	1.	S	Funkcjonowanie świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży z terenu osiedla Barcin	445 500,00	RPO 11.1 - 378 675,00		budżet gm. – 66 825,00	
Barcin – Osiedle Kujawy	2.	PF	Utworzenie świetlicy środowiskowej w Barcinie	300 000,00		RPO 6.1.2 - 255 000,00	budżet gm. – 45 000,00	
Barcin – Osiedle Kujawy	4.	S	Bezpłatne poradnictwo prawne i obywatelskie dla mieszkańców powiatu żnińskiego zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (Pomorsko Kujawskie Zrzeszenie Samopomocy Obywatelskiej Sampo w Barcinie)	500 000,00	RPO 9.3.2 - 425 000,00		budżet gm. – 75 000,00	

Źródło: *Opracowanie własne*

¹¹ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

Złożoność procesu rewitalizacyjnego wymaga właściwego zarządzania w celu uzyskania zamierzonych efektów rewitalizacji oraz odpowiadających im kierunków działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk, przedstawionych w rozdziale 7 niniejszego programu.

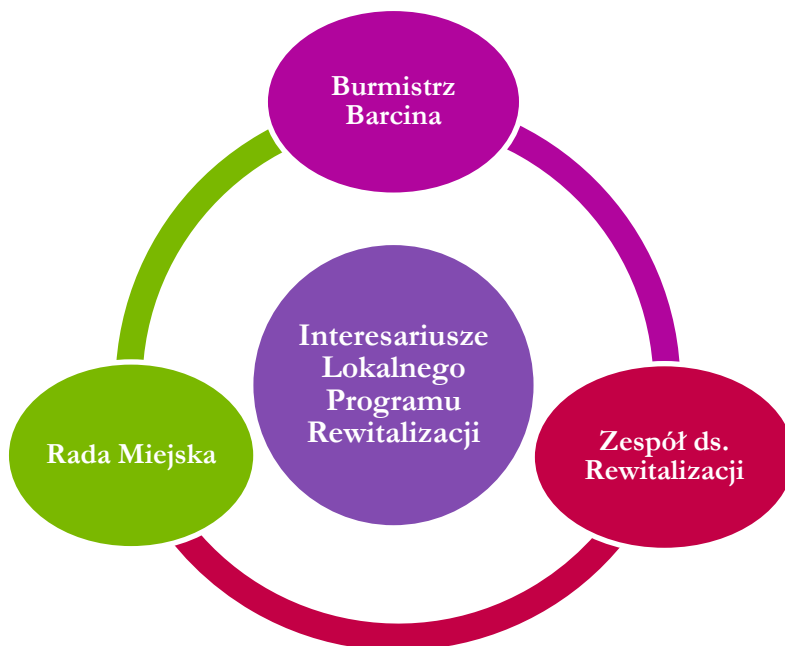
Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji i ich zadania

Przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy, stanowią jej zadania własne.

Jednym z kluczowych czynników sukcesu programu rewitalizacji jest sprawna koordynacja działań i sprawny przepływ informacji pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w jego realizację. Istotą procesu rewitalizacji jest prowadzenie przez interesariuszy skoordynowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Charakterystyka interesariuszy i mechanizmy partycypacyjne opisane zostały w rozdziale 10.

Główne podmioty, na których spoczywa obowiązek sprawnego przygotowania i wdrożenia programu to: Burmistrz Barcina, Rada Miejska i Zespół ds. Rewitalizacji.

Schemat 5. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji



Źródło: Opracowanie własne

Tabela 28. Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania programu rewitalizacji

Podmiot	Zadania
Burmistrz	▪ Prowadzenie analiz służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, sporządzeniu lub zmianie LPR, ocenie aktualności i stopnia jego realizacji, ▪ Prowadzenie konsultacji społecznych, ▪ Powołanie Zespołu ds. Rewitalizacji, ▪ Zapewnienie obsługi organizacyjnej Zespołu ds. Rewitalizacji, ▪ Zapewnienie zgodności innych podejmowanych działań z programem rewitalizacji.
Rada Miejska	▪ Zatwierdzenie i uchwalenie LPR, ▪ Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w LPR, służących realizacji zadań własnych gminy, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, ▪ Uchwalanie zmian LPR, ▪ Podjęcie uchwały o uchyleniu LPR w całości lub w części w przypadku stwierdzenia osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, ▪ Zapewnienie zgodności innych podejmowanych działań z programem rewitalizacji.
Zespół ds. Rewitalizacji	▪ Zespół ds. Rewitalizacji wspiera działania Burmistrza w obszarze rewitalizacji, ▪ Stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy, a także sprawuje funkcje opiniotwórczo-doradcze w sprawach związanych z opracowaniem i wdrażaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz oceną przebiegu procesu rewitalizacji, ▪ Zespół ds. reprezentuje mieszkańców i innych interesariuszy, lokalne środowiska gospodarcze, organizacje pozarządowe, ▪ Zespół ds. uprawniony jest do wyrażania opinii oraz podejmowania inicjatyw rozwiązań odnoszących się do rewitalizacji, ▪ Zespół ds. uczestniczy w opiniowaniu oraz przygotowaniu projektów uchwał Rady Miejskiej i zarządzeń Burmistrza związanych z rewitalizacją, ▪ Opiniuje projekt LPR oraz projekt zmiany LPR.

Źródło: opracowanie własne.

Sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w programie rewitalizacji

Ponieważ koordynatorem całego procesu rewitalizacji gminy Barcin będzie Urząd Miejski, który jako instytucja samorządowa posiada odpowiedni potencjał organizacyjny oraz doświadczenie niezbędne do realizacji tego zadania, Burmistrz Barcina wyznaczy pracownika odpowiedzialnego za wsparcie wszystkich powyższych organów w realizacji ich zadań.

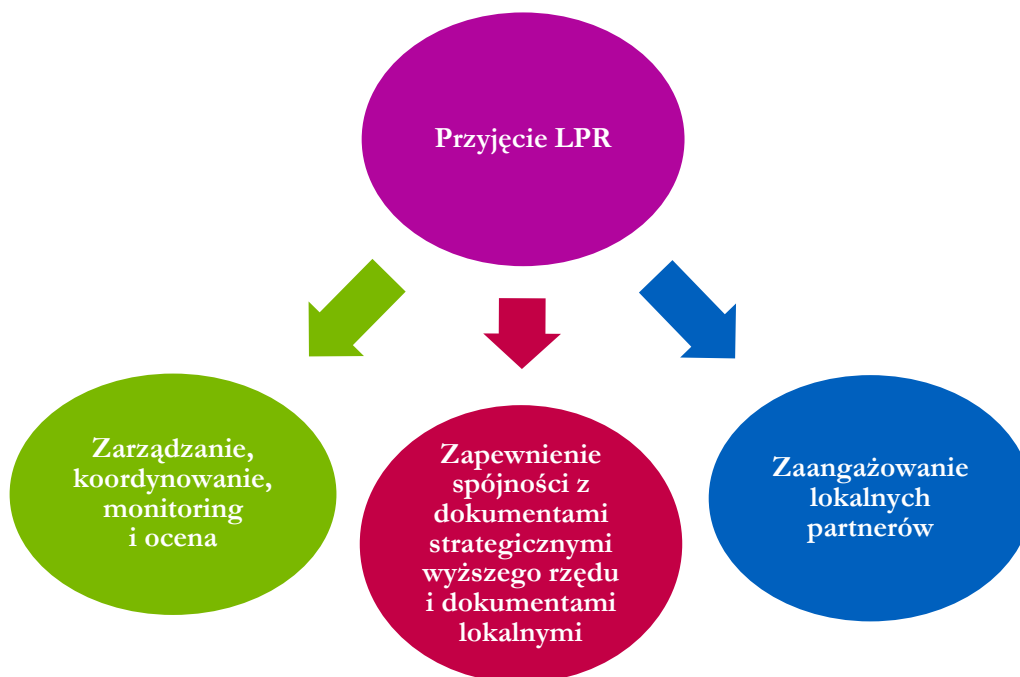
Tabela 29. Najważniejsze zadania podmiotu koordynującego działania w programie rewitalizacji

Podmiot	Zadania
Koordinator – pracownik Urzędu Miejskiego	▪ Opracowanie zasad i organizacja sprawnej współpracy ze wszystkim podmiotami zaangażowanymi w realizację programu, ▪ Koordynowanie działań projektowych wymagających jednoczesnego zaangażowania jednostek i spółek gminy/miasta oraz strony społecznej, ▪ Współpraca z Zespołem ds. rewitalizacji w sprawach związanych z przygotowaniem, prowadzeniem i oceną rewitalizacji, ▪ Inicjowanie projektów ujętych w programie poprzez rezerwowanie środków w budżecie gminy, składanie wniosków i pozyskiwanie środków zewnętrznych na ich realizację, ▪ Opiniowanie propozycji zmian w budżecie miasta odnośnie wartości zadań realizowanych w ramach programu, ▪ Ocena projektów zgłoszonych do realizacji na obszarze objętym rewitalizacją pod kątem osiągnięcia celów programu, ▪ Ocena planowanych do realizacji projektów umiejscowionych poza obszarem rewitalizacji pod kątem ich wpływu na obszar rewitalizacji i w razie wystąpienia niezgodności zgłaszanie tego faktu podmiotom zarządzającym (Burmistrz, Rada Miejska, Zespół ds. Rewitalizacji), ▪ Analiza następstw podejmowanych decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia dla zapewnienia skuteczności programu rewitalizacji, ▪ Przygotowywanie projektów aktualizacji programu, w tym w szczególności wykazu projektów, ▪ Promocja programu oraz stworzenie systemu informacji o programie i jego zasadach, ▪ Organizacja i wdrażanie systemu monitorowania rzeczowego i finansowego dla programu, ▪ Dokonywanie okresowych przeglądów realizacji projektów, w tym wizyty na miejscu, ▪ Opracowanie systemu sprawozdawczości z realizacji programu, ▪ Sporządzanie raportów okresowych oraz raportu końcowego z realizacji programu.

Źródło: *opracowanie własne.*

System wdrażania programu rewitalizacji został przedstawiony na poniższym schemacie.

Schemat 6. System wdrażania programu rewitalizacji



Źródło: *opracowanie własne.*

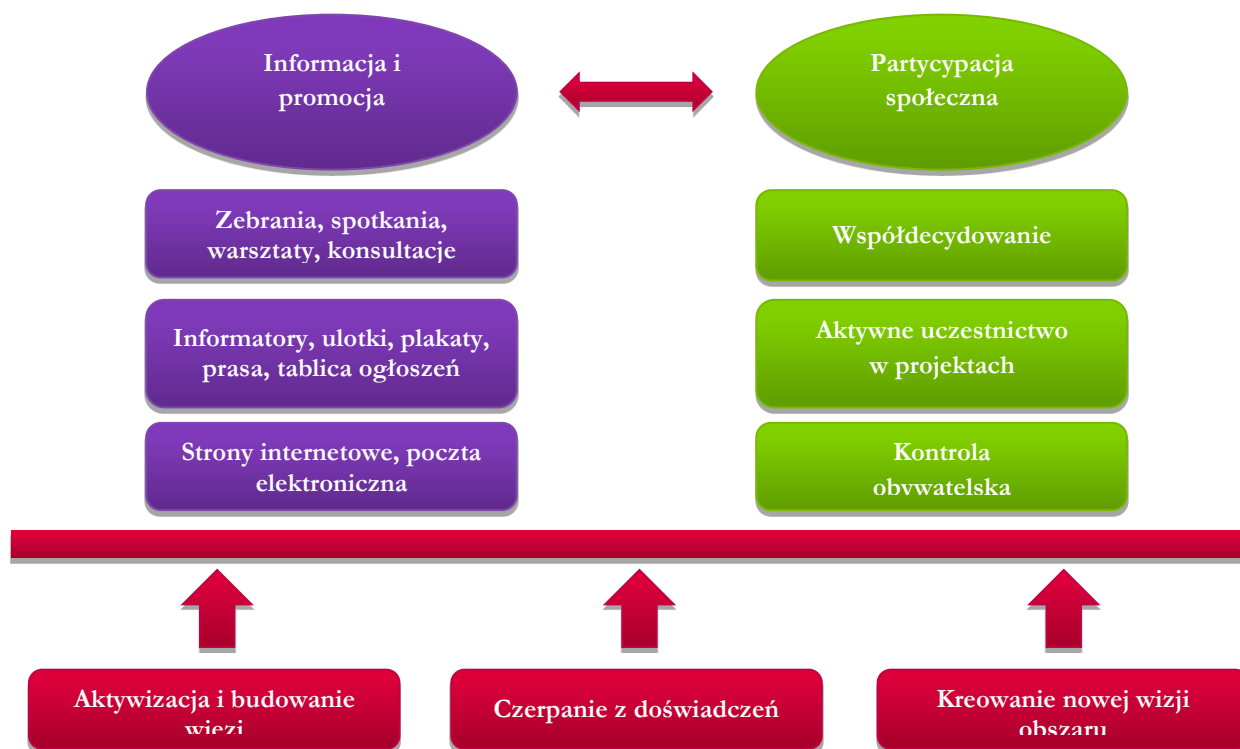
Wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji wymaga zaangażowania lokalnych partnerów z sektora: publicznego, społecznego i gospodarczego. Realizacja niniejszego programu wiąże się z udziałem podmiotu zarządzającego i koordynującego poszczególne działania (pracownika Urzędu Miejskiego) także w procesie monitoringu i oceny programu (przede wszystkim zapewnienie zgodności z harmonogramem realizacji programu rewitalizacji).

Głównym zadaniem wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces rewitalizacji jest ukierunkowanie, kontrolowanie i ocena z punktu widzenia zapewnienia pełnej spójności z dokumentami strategicznymi. Jest to wyjątkowo istotne z uwagi na znaczenie realizacji programu dla sprawnej implementacji pozostałych instrumentów rozwoju gminy, a także np. dla możliwości pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych, itp.

System informacji i promocji

Partycypacja społeczności lokalnej (szczegółowo opisana w rozdziale 10) na każdym etapie powstawania i realizacji programu rewitalizacji odgrywa niezmierznie istotną rolę, dostarczając najbardziej rzetelnych informacji na temat problemów, potrzeb oraz potencjałów danego obszaru, które nie są możliwe do uzyskania na podstawie jedynie analizy danych statystycznych. Zaangażowanie na każdym etapie interesariuszy zainteresowanych udziałem w programie (m.in. organizacji pożytku publicznego, stowarzyszeń, przedsiębiorców, spółdzielni, mieszkańców Gminy Barcin) umożliwi im aktywny udział w planowaniu i wdrażaniu zmian społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych zgodnie z ich potrzebami i interesami. Dlatego też niezbędne jest umożliwienie wymiany informacji i dyskusji o kształcie, jaki powinna przybrać rewitalizacja za pomocą różnorodnych instrumentów promocyjnych i informacyjnych. Poniższy schemat przedstawia instrumenty systemu informacji i promocji w powiązaniu z mechanizmami włączenia mieszkańców i partnerów w proces rewitalizacji.

Schemat 7. System informacji i promocji a partycypacja społeczna



Źródło: opracowanie własne.

Jak wynika z powyższego schematu działania informacyjne i promocyjne są nierozdzielnie związane z mechanizmami włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji. Aby udział lokalnej społeczności w tworzeniu i wdrażaniu programu przyniósł spodziewane efekty, konieczne jest prowadzenie szeregu działań, skupiających się przede wszystkim na:

- Organizacji zebrań, spotkań, konsultacji i warsztatów z mieszkańcami zwłaszcza obszarów rewitalizowanych oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi, które stanowić mają forum wymiany informacji i pomysłów na działania rewitalizacyjne,
- Wydawaniu informatorów, ulotek, plakatów, publikowaniu ogłoszeń prasowych, zamieszczaniu informacji na tablicach ogłoszeń. Formy te pozwolą wypromować działania rewitalizacyjne nie tylko w lokalnym środowisku, ale także poza nim,
- Pełnym wykorzystaniu możliwości kontaktu elektronicznego w postaci publikacji na stronach internetowych i w serwisach społecznościowych oraz komunikacji poprzez pocztę elektroniczną.

Dzięki tak zorganizowanej informacji i promocji społeczność lokalna zyska możliwość aktywnego udziału w tworzeniu wizji obszaru zdegradowanego po rewitalizacji, współdecydowania o kształcie zmian oraz kontroli społecznej nad procesem realizacji programu.

W celu zapewnienia uczestnictwa możliwie szerokiego grona interesariuszy w konsultacjach społecznych, informacje na temat ich rozpoczęcia i form będą każdorazowo ogłoszone co najmniej 7 dni przed planowanym terminem ich przeprowadzenia w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie oraz poprzez ogłoszenie na stronie podmiotowej w Biuletynu Informacji Publicznej. Konsultacje będą przeprowadzane z wykorzystaniem różnych form, w sposób ułatwiający zrozumienie treści. Termin wyznaczony na składanie uwag będzie nie krótszy niż 7 dni, a niezwłocznie po zakończeniu każdej z form konsultacji będzie opracowana informacja podsumowująca jej przebieg ze wskazaniem czasu, miejsca oraz uwag zgłoszonych w trakcie procesu konsultacji.

Wszelkie formy partycypacji społecznej, w połączeniu z formami informacji i promocji, mają na celu pobudzenie i aktywizację społeczności na rzecz rozwoju lokalnego z wykorzystaniem posiadanej wiedzy i doświadczenia wszystkich interesariuszy, tak aby wszelkie podejmowane działania prowadziły do urzeczywistnienia wizji obszaru po rewitalizacji.

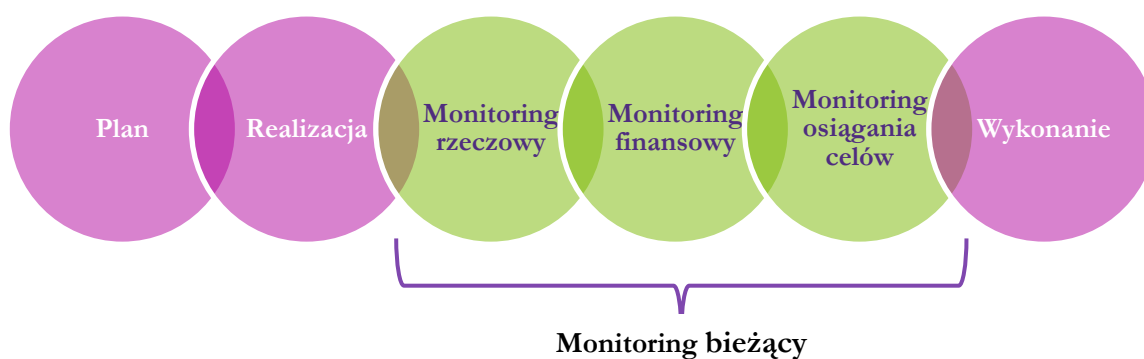
13. System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian

System monitoringu i oceny skuteczności działań

Monitoring stanowi integralną część zarządzania i ewaluacji postępów programu rewitalizacji, zapewniającą prawidłowość jego realizacji. Lokalny Program Rewitalizacji podlega ocenie stopnia realizacji dokonywanej przez burmistrza co najmniej raz na trzy lata. Ocena sporządzona przez burmistrza podlega zaopiniowaniu przez Zespół ds. Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie BIP.

Monitorowanie postępów realizacji oparte będzie na stałym pozyskiwaniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów. Bieżąca i systematyczna analiza danych ilościowych i jakościowych osiągniętych w trakcie realizacji projektu i porównanie ich z zaplanowanymi w programie, pozwoli na wykrycie rozbieżności oraz umożliwi odpowiednio wczesną korektę możliwych do przewidzenia komplikacji. Zastosowane będą trzy formy monitoringu: monitorowanie postępu prac, monitorowanie środków finansowych projektu i monitorowanie osiągnięcia założonych celów rewitalizacji.

Schemat 8. Formy monitoringu



Źródło: opracowanie własne

Monitoring rzeczowy obejmuje proces realizacji i polegać będzie przede wszystkim na bieżącej kontroli zakresu merytorycznego prowadzonych działań oraz harmonogramu wdrażania projektu na podstawie pomiarów osiągnięcia założonych rezultatów oraz wskaźników realizacji i ich analizy, a także weryfikacji przedmiotowej zgodności z założeniami LPR.

Monitoring finansowy obejmuje zarządzanie środkami przyznanymi na realizację programu i jest podstawą oceny sprawności ich wydatkowania. Polegać będzie na bieżącej kontroli finansowych aspektów inwestycji: przepływów gotówkowych i poziomu wykorzystania funduszy w poszczególnych kategoriach budżetowych, weryfikacji kwalifikowalności kosztów oraz gromadzeniu informacji o źródłach finansowania programu i stopniu wykorzystania dotacji. Istotnym elementem będzie również kontrola wykonania wzajemnych rozliczeń i zobowiązań z podwykonawcami, ewentualnymi partnerami, uczestnikami projektu i pracownikami oraz weryfikacja finansowej zgodności z założeniami programu.

Monitoring osiągnięcia celów rewitalizacji będzie polegał na monitorowaniu czy założone cele rewitalizacji są osiągnięte tzn. czy problemy będące podstawą wyznaczenia obszaru rewitalizacji ulegają zmniejszeniu lub rozwiązaniu. W tym celu zgodnie z „Zasadami programowania..” raz na 2 lata Gmina będzie przekazywała do IZ RPO sprawozdanie zawierające informacje o zmianie stanu kryzysowego, na

podstawie którego wskazano obszar rewitalizacji (w tym informacje o wskaźnikach będących podstawą wyznaczenia obszaru zdegradowanego). Sprawozdanie będzie określać zarówno bazowe, jak i aktualne wartości wskaźników/kryteriów wyznaczających obszar rewitalizacji oraz porównanie ich z założonymi wartościami poszczególnych wskaźników, planowanych do osiągnięcia na koniec realizacji procesu rewitalizacji, określonych w niniejszym programie w rozdziale 7, w tabeli 18 „Wskaźniki dla celu rewitalizacji”.

Dane do przygotowywania sprawozdania będą pozyskiwane z odpowiednich referatów Urzędu Miejskiego w Barcinie i jednostek organizacyjnych Gminy, a także z Głównego Urzędu Statystycznego. Przygotowywane będą również dla IZ RPO sprawozdania kwartalne dotyczące osiąganych wskaźników produktu i rezultatu z SZOOP RPO WK-P w odniesieniu do realizowanych projektów. Dane do przygotowywania tych sprawozdań będą pozyskiwane z dokumentacji dotyczącej danego projektu. Podmiotem odpowiedzialnym za monitorowanie osiągania celów będzie Koordynator - pracownik Urzędu Miejskiego. Zadaniem Koordynatora będzie zdawanie Burmistrzowi corocznych raportów z realizacji programu rewitalizacji. Będą one składane na koniec pierwszego kwartału następującego po danym roku kalendarzowym, za który jest sporządzany raport. Taki raport będzie zawierał informacje o zadaniach zaplanowanych na dany rok, które udało się zrealizować, o trudnościach i problemach jakie wystąpiły podczas wdrażania programu wraz z propozycją ich uniknięcia w przyszłości, plan działań na kolejny rok, aktualne wartości wskaźników celu rewitalizacji oraz fakultatywnie propozycje zmian programu. Dane do przygotowywania raportu będą pozyskiwane z odpowiednich referatów Urzędu Miejskiego i jednostek organizacyjnych Gminy, oraz Głównego Urzędu Statystycznego. W sytuacji gdy z 2 kolejnych raportów będzie wynikało, że sytuacja na obszarze rewitalizacji nie ulega poprawie (nie poprawiają się wartości badanych wskaźników), podjęte zostaną odpowiednie działania celem wprowadzenia stosownych zmian w programie rewitalizacji. Propozycję zmian w programie rewitalizacji przygotuje Koordynator w porozumieniu z Burmistrzem. Następnie zostaną przeprowadzone konsultacje społeczne zmian programu ze wszystkimi grupami interesariuszy. Zmieniony program w wersji po konsultacjach zostanie przedłożony Radzie Miasta celem uchwalenia.

System wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

Ze względu na cel i charakter Lokalny Program Rewitalizacji ma formułę otwartą, tzn. że w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawiania się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów – będzie on aktualizowany. Projekty odpowiadające na zidentyfikowane problemy będą systematycznie przygotowywane w całym okresie wdrożeniowym.

Sytuacje, w których konieczna może być zmiana programu to m.in.:

- Zmiana aktualnych warunków sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy,
- Nowo zidentyfikowane potrzeby i oczekiwania mieszkańców obszarów kryzysowych,
- Wzrost bądź spadek poziomu zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania,
- Konieczność dostosowania działań do możliwości budżetu gminy oraz dostępności środków zewnętrznych.

14. Wykaz niezbędnych zmian, ocen i opinii

Ocena oddziaływania na środowisko Gminnego Programu Rewitalizacji

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko¹² projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Barcin na lata 2016-2023 został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy celem uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W piśmie otrzymanym od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy **uzgodniono odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** dla niniejszego dokumentu, gdyż nie spowoduje on znaczącego oddziaływania na środowisko.

Wykaz zmian w uchwałach

Ze względu na zaplanowane w niniejszym programie przedsięwzięcia rewitalizacyjne **nie jest konieczne dokonywanie zmian w następujących uchwałach:**

- Uchwałach o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 150 oraz z 2015 r., poz. 1322),
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- Miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Niezwłocznie po uchwaleniu Gminnego Programu Rewitalizacji, Rada Miejska wprowadzi przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w tym programie, służące realizacji zadań własnych gminy, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, o którym mowa w art. 226 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹³. Jeżeli dane dotyczące tych przedsięwzięć nie są wystarczające do wpisania ich do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, Rada Miejska wprowadzi przedsięwzięcia do tego załącznika niezwłocznie po ustaleniu niezbędnych danych.

Jednocześnie z uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Barcin na lata 2016-2023, zostanie podjęta uchwała w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji. Podjęcie niniejszej uchwały zostało poprzedzone 30 dniowymi konsultacjami społecznymi w okresie od 6 maja 2016 r. do 5 czerwca 2016 r. Niezwłocznie po podjęciu uchwały, Burmistrza Barcin w drodze zarządzania powoła Komitet Rewitalizacji.

Dla obszaru objętego rewitalizacją nie będzie tworzona Specjalna Strefa Rewitalizacji. Jeżeli w późniejszym terminie zajdzie konieczność ustanowienia Strefy, zostanie ona wprowadzona w drodze uchwały będącej aktem prawa miejscowego na okres maksymalnie 10 lat, zgodnie z postanowieniami ustawy o rewitalizacji.

Wykaz niezbędnych opinii

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Barcin na lata 2016-2023 **został pozytywnie zaopiniowany przez wskazane w art. 17 ust. 1 pkt 4 podmioty:**

- Zarząd Powiatu Żnińskiego - w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu,

¹² Dz.U.2013.1235 ze zmianami

¹³ Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.

- Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa,
- Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego – w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. O gospodarce nieruchomościami,
- Organy wojskowe, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Żninie – w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy,
- Komisję Urbanistyczno-Architektoniczną dla Gminy Barcin,
- Operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych,
- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy – w zakresie form ochrony przyrody.

Uwagi zgłoszone w przedstawionych przez powyższe podmioty opiniach zostały uwzględnione w programie rewitalizacji oraz będą brane pod uwagę na etapie realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

Ocena oddziaływania na środowisko na etapie aktualizacji Programu Rewitalizacji

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko¹⁴ projekt aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Barcin na lata 2016 - 2023 został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy oraz Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Bydgoszczy celem uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy pismem ... z dnia ... r. oraz Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy pismem ... z dnia ... r. uzgodnili dla niniejszego dokumentu.

¹⁴ Dz. U. z 2016 r., poz. 353 z późn. zm.

Załączniki

Załącznik 1. Wzór formularza konsultacji społecznych

FORMULARZ KONSULTACJI SPOŁECZNYCH			
dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta i Gminy Barcin			
Gmina Barcin, dnia2016 r.			
CZĘŚĆ I - DANE UCZESTNIKA KONSULTACJI SPOŁECZNYCH			
Imię i nazwisko:			
Nazwa organizacji:			
Adres korespondencyjny:			
Telefon/ e-mail:			
1. Uwagi do projektu uchwały:			
LP.	CZĘŚĆ DOKUMENTU, KTÓREGO DOTYCZY UWAGA (ROZDZIAŁ, PUNKT)	TREŚĆ PROPONOWANEJ UWAGI	UZASADNIENIE
Wyrażam zgodę na gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie moich danych osobowych, zbieranych w celu przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu programu współpracy zgodnie z Ustawą z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2135).			
..... czytelny podpis			

Źródło: Opracowanie własne

Załącznik 2. Wzór ankiety

Ankieta dotycząca obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Barcin (tj. Osiedla Kujawy, Julianowa i Piechcina)

Szanowni Państwo!

Prosimy o udzielenie odpowiedzi na pytania z poniższej ankiety. Celem badania jest poznanie Państwa opinii na temat aktualnych problemów, czynników i zjawisk kryzysowych występujących na obszarach zdegradowanych gminy oraz potrzeb i oczekiwanych działań w zakresie rewitalizacji, mających na celu ich ożywienie społeczno-gospodarcze. Ankieta jest całkowicie anonimowa. Wyniki ankiety będą gromadzone i wykorzystywane przez firmę Dorfin Grant Thornton w celu opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Barcin na lata 2016 - 2023.

1. Jak ocenia Pan(i) jakość życia w swoim miejscu zamieszkania?

- a. Bardzo dobrze
- b. Dobrze
- c. Ani dobrze ani źle
- d. Źle
- e. Bardzo źle

2. Gdzie Pan(i) i członkowie Pana(i) rodziny korzystają z poniższych usług?

	W miejscu zamieszkania	W innej miejscowości w gminie	Poza gminą	Nie korzystam
Opieka przedszkolna				
Edukacja podstawowa				
Zajęcia pozalekcyjne				
Podstawowa opieka zdrowotna				
Usługi rehabilitacyjno-opiekuńcze				
Sport i rekreacja				
Rozrywka				
Dostęp do internetu				

3. Największe problemy społeczne w Pana(i) miejscu zamieszkania.

(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

- a. Alkoholizm
- b. Narkomania
- c. Bezrobocie
- d. Wiele rodzin mających problemy w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- e. Wiele osób starszych/chorych, które nie mają zapewnionej opieki
- f. Przemoc w rodzinie
- g. Duża liczba osób żyjących w ubóstwie
- h. Zakłócanie porządku publicznego/bójki/rozboje
- i. Brak miejsca do uprawiania sportu/rekreacji
- j. Brak miejsc z atrakcyjną ofertą kulturalną
- k. Niska aktywność lokalnej społeczności
- l. Inne

4. Największe problemy w sferze gospodarczej w Pana(i) miejscu zamieszkania.

(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

- a. Brak miejsc pracy
 - b. Brak terenów inwestycyjnych/miejsc do prowadzenia działalności gospodarczej
 - c. Brak wsparcia dla przedsiębiorców
 - d. Brak dobrego dojazdu do miejscowości
 - e. Duża konkurencja lepiej rozwiniętych sąsiednich miejscowości/gmin
 - f. Inne
5. Największe problemy w sferze przestrzenno-technicznej w Pana(i) miejscu zamieszkania.
(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

- a. Nieład architektoniczny (brzydkie, przypadkowe budownictwo)
 - b. Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
 - c. Niedostatecznie rozwinięta lub brak sieci kanalizacyjnej
 - d. Brak lub zbyt mało przydomowych oczyszczalni ścieków
 - e. Brak dbałości mieszkańców o otoczenie ich posesji
 - f. Zły stan dróg
 - g. Brak lub niedostateczna ilość połączeń komunikacyjnych
 - h. Dostęp do sieci światłowodowej
 - i. Inne
6. Największe problemy w sferze środowiskowej w Pana(i) miejscu zamieszkania.
(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

- a. Dzikie wysypiska
 - b. Zanieczyszczenie powietrza (przez ruch samochodowy, tradycyjne piece grzewcze)
 - c. Niewłaściwa gospodarka odpadami
 - d. Niska świadomość ekologiczna
 - e. Inne
7. Czego według Pana(i) najbardziej potrzeba w Pana(i) miejscu zamieszkania, aby stało się ono bardziej przyjazne dla mieszkańców i mogło się lepiej rozwijać?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

METRYCZKA

1. Płeć

- a. Mężczyzna b. Kobieta

2. Wiek:

- a. Do 18 lat
- b. Od 18 do 24 lat
- c. Od 25 do 29 lat
- d. Od 30 do 39 lat
- e. Od 40 do 49 lat
- f. Od 50 do 59 lat
- g. 60 lat i więcej

3. Wykształcenie:

- a. Podstawowe
- b. Zasadnicze zawodowe
- c. Średnie
- d. Wyższe

4. Reprezentowany sektor:

- a. Rolnictwo
- b. Przemysł
- c. Usługi
- d. Administracja
- e. Uczeń
- f. Emeryt
- g. Bezrobotny

5. Ile osób, razem z Panem(Panią), należy do Pana(i) gospodarstwa domowego?

- 1. Ogółem.....
- 2. W tym pracujących.....
- 3. Dzieci na utrzymaniu.....

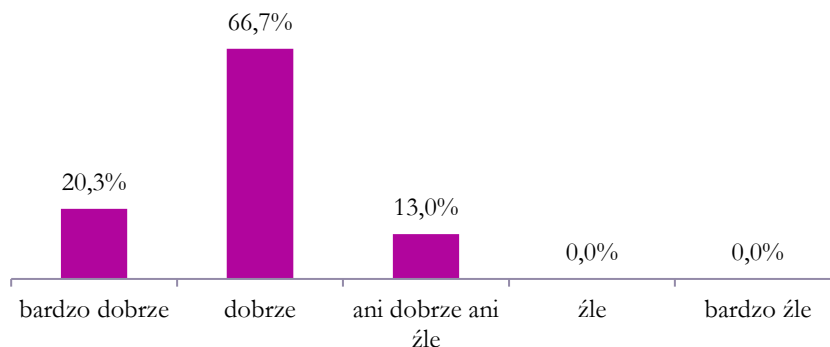
6. Miejsce zamieszkania:

- a. Barcin (Osiedle Kujawy)
- b. Julianowo
- c. Piehcin
- d. Inne

Dziękujemy za udzielenie odpowiedzi!

Załącznik 3. Wyniki ankietyzacji mieszkańców

1. Jak ocenia Pan(i) jakość życia w swoim miejscu zamieszkania?



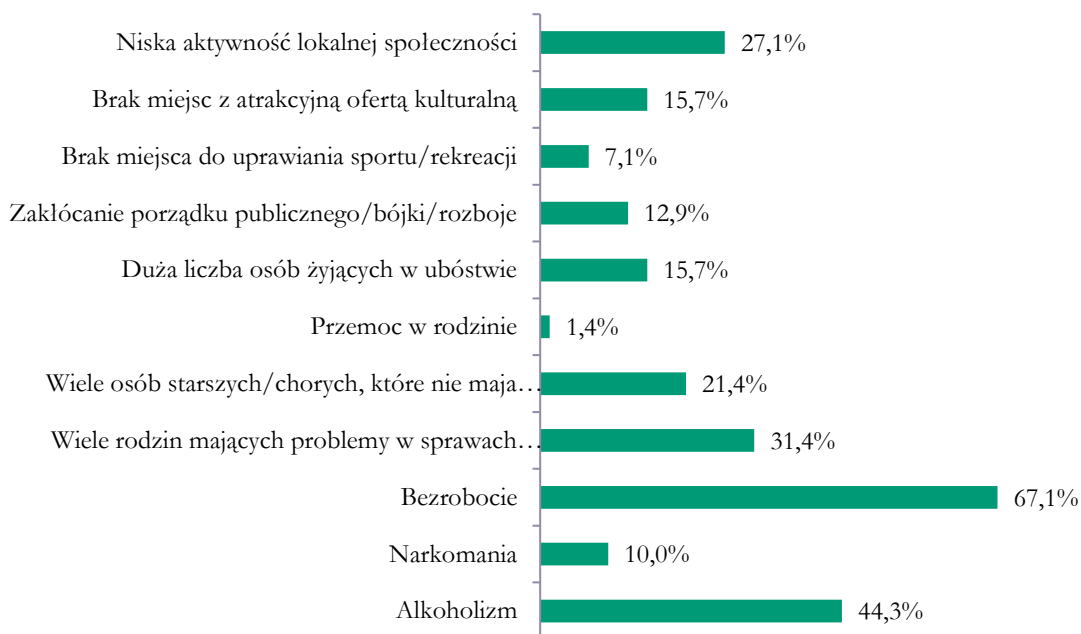
Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

2. Gdzie Pan(i) i członkowie Pana(i) rodziny korzystają z poniższych usług?

	W miejscu zamieszkania	W innej miejscowości w gminie	Poza gminą	Nie korzystam
Opieka przedszkolna	31,8%	9,1%	0%	59,1%
Edukacja podstawowa	40,6%	9,4%	0%	50%
Zajęcia pozalekcyjne	36,5%	9,5%	1,6%	52,4%
Podstawowa opieka zdrowotna	64,3%	22,9%	10%	2,9%
Usługi rehabilitacyjno-opiekuńcze	32,8%	16,4%	1,5%	49,3%
Sport i rekreacja	66,7%	18,2%	1,5%	13,6%
Rozrywka	48,5%	21,2%	19,7%	10,6%
Dostęp do internetu	86,4%	3%	1,5%	9,1%

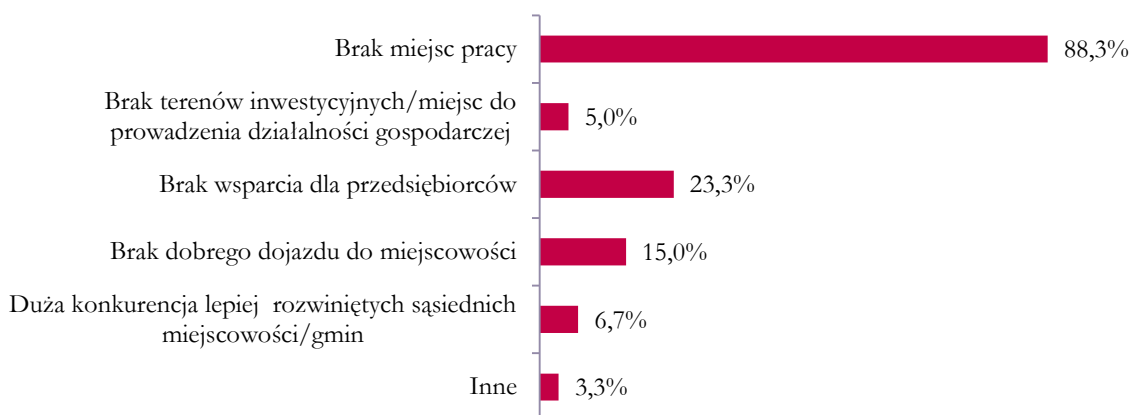
Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

3. Największe problemy społeczne w Pana(i) miejscu zamieszkania.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

4. Największe problemy w sferze gospodarczej w Pana(i) miejscu zamieszkania.



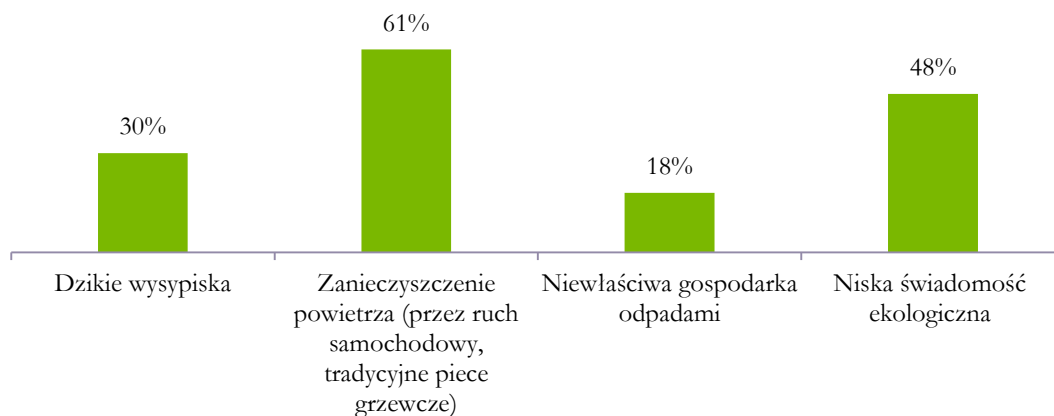
Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

5. Największe problemy w sferze przestrzenno-technicznej w Pana(i) miejscu zamieszkania.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

6. Największe problemy w sferze środowiskowej w Pana(i) miejscu zamieszkania.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

7. Czego według Pana(i) najbardziej potrzeba w Pana(i) miejscu zamieszkania, aby stało się ono bardziej przyjazne dla mieszkańców i mogło się lepiej rozwijać?

Najczęściej ankiety wskazywali następujące potrzeby:

- Tworzenia nowych miejsc pracy i rozwijania przedsiębiorczości,
- Poprawa stanu infrastruktury technicznej: dróg, chodników, ścieżek rowerowych, kanalizacji,
- Stworzenie atrakcyjnych miejsc spędzania czasu wolnego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników ankiet